LEONIDA NEAMȚU

Strania poveste a Marelui Joc

Editura Dacia

LEONIDA NEAMȚU

STRANIA POVESTE A „MARELUI JOC“

EDITURA DACIA
CLUJ-NAPOCA 1982

MARELE JOC

„… eu aparţin pădurilor şi singurătăţii“.

Knut Hamsun

O zi oarecare: aniversez atâţia ani de la naştere – da. Însă, mă întreb, ce orgoliu, ce păgubos acces de vanitate, mă îndeamnă să aduc pe tapet un amănunt cu totul neimportant?

Văd o cameră îngustă unde, în afară de opt sau nouă paturi metalice, mizerabile, înnegrite, probabil salvate din incendiul unui spital, abia dacă poţi distinge fantoma unui şifonier antic – antic în sensul că e vechi şi hodorogit, gata să se destrame – şi o chiuvetă defectă din care apa susură într-una, fiindcă aşa îi place apei, să susure, să picure, când e prea obosită să mai curgă.

E frig. Opt sau nouă inşi pătrund în acelaşi timp în strâmta încăpere, înghesuindu-se, îndemnându-se unul pe altul să aţâţe un foc – însă nimeni n-are chef. E ora unsprezece şi zece

la ce bun un foc?
Şi astfel,
din scrumul focului neaprins
s-a întrupat

MARELE JOC

Prognoză meteo: va ninge mult!

Personaje:

Bucur O.

Medic, laureat al premiului Ambroise Paré al Academiei Franceze de Medicină.

Actor, laureat al premiului „Oscar”.

Toma Bumbuc
Marele Şeik Rahman
Dhimitrie (poetul)
Ştefan cel Bigot
Dimitrie (pietrarul)
Jake Marigni d’Acteon
Melania
Z. (de la „zăpadă”)
şi alții, şi altele

1. Cum te rabdă inima să treci pe lângă o biată oaie, fără să-i oferi un drops?

2. Îl cunoşteam prea bine, el este omul care-şi flutură zadarnica sete de fantezie ca pe o flamură de pirat! Avertizez: fraza aceasta ascunde o capcană.

3. Cât mă bucură că am izbutit să leg cu atâta indiferență cuvintele începutului. Ele spun aproape totul. Unele amănunte de plan secundar abia dacă mă voi osteni să le mai adaug, azi, mâine, sau în altă clipă răcoroasă când venele Turnului de Apă vor zbârnâi pe diferite voci, aducându-mi în memorie, poate, profilul de pungaş melancolic al locatarului anterior, locotenentul Kalendula, cu mult controversata-i existență asupra căreia magnificii, supraviețuitorii, n-au izbutit încă să se pună de acord: fiindcă nici n-au comentat-o.

4. Întind o labă cu degete subțiri, foarte lungi, cam jilave la orice oră, labă de intelectual: am un nume stupid, Toma Bumbuc. Aduce a uscăciune. Dar în această privință, nu am nici o vină. Chiar dacă visez nopți cu formidabile cavalcade (dar cu final penibil), mă declar cel mai conformist individ, şi

cel mai cuminte redactor al foii „3 fire împletite“. Cum să răspund altfel valurilor alternative de tembelism?!

Fiindcă mă apropii ca înălțime de unu nouăzeci, magnificii, supraviețuitorii, consideră că şi în prezent, ajuns la mijlocul vieții, continui să sporesc în lungime; tot o anumită sugestie a lor e că, slab cum mă aflu, pot fi folosit în loc de ac. Așa, la nevoie, se poate strecura prin urechi.

5. Ninge iarăşi!

Ninge mereu! Printre fulgii de zăpadă, indivizii suferă o dedublare ciudată. Se întâmplă ca, dând colțul, brusc, să se privească ochi în ochi, acelaşi om. Şi se sperie. Şi individul fuge de sine însuşi. Nu reuşeşte. Nimeni n-a reuşit să se privească, *de la distanță*, cu nepăsare.

6. De la înălțimea Turnului de Apă zăresc nălucind către mine – chemare stridentă la acțiune, – panoul cinematografului Tivoli care glăsuieşte: *Marea premieră a sezonului!! „Rio Jim împotriva lui Doc Holliday“. În rolul lui Doc – Kirk Douglas. În rolul Rio Jim – Bucur O.!!!*

Trebuie să mă adun, să văd şi eu, în sfârşit, această peliculă despre care se vorbeşte mult. Împrejurul reclamei, aş zice, ninge şi mai intens, z. (zăpada) s-a lipit de unele litere, acoperindu-le, sau deformându-le. Prin văzduh, alături de fulgi, sau printre fulgi, săgetează scarabei, fluturi, mustăți smulse, ici colo câte o perucă singuratică – miniaturală paraşută, iar şi mai rar, piei de leopard, de panteră. Dar iată că fac ocoluri, ocoluri, în loc să mă apropii de subiect. Iar adevăratul subiect e în momentul acesta vizitatorul meu. De vreo jumătate de ceas vizitatorul meu a încremenit. E un ins cenuşiu ca o ceață clasică. Dacă ar merge prin ceață, nu i-ai deosebi contururile – cu atât mai periculos! Ați văzut vreodată o răgace care stă încremenită şi pare că meditează? În realitate nu meditează. Nici vizitatorul meu cenuşiu nu neditează, ci pentru un interval *a ieşit din timp*. Cenuşiii izbutesc să iasă din timp mai lesne decât alții, de alte culori. Ultimele sale cuvinte rostite, au fost:

— Prin urmare, îmi spuneți, sau nu, unde-l pot găsi pe nesuferitul, pretinsul actor Bucur O.?

Nu m-aş opri asupra modului său de a rosti cuvintele, împiedicat, nefiresc... Dacă aş fi psihiatru, aş da o sentință drastică – însă nu sunt psihiatru.

Iată ultimul meu răspuns:

— Persoana care vă preocupă *în aşa hal*, se află departe, la Los Angeles, prin California mi se pare. Turnează *doar* câteva filme... De ce n-ați da o fugă până acolo?

Alte lucruri nu mai avem a ne comunica, între noi legăturile sunt întrerupte ca între două cetăți rivale şi inamice, şi-n vreme ce în dreptul hublourilor Turnului de Apă continuă să ningă, răsfoiesc nervos reviste argentiniene, cu dame ce dansează fireşte tango, mut acul pe scala radioului doar, doar se va da pe undeva o ştire senzațională: „Hop, hop! Icarus se repede în direcția Pământului şi sughite!“, şi caut printre vechituri o formulă cât de cât amabilă ca să-l pot expedia pe *Cenuşiu*. A nu se confunda cu lupul cenuşiu. Lupul este o ființă infinit mai agreabilă. În nici un fel de ocazie nu pot fi nepoliticos. Chiar, nu pot. Unii consideră aceasta un mare defect, în cele din urmă – cred că s-au scurs două ere – *Cenuşiul* dă glas:

— Îmi oferi deci o cafea?

Şi azi mă întreb de unde-l scosese pe „deci“.

— Regret. Cafeaua, *deci*, mi s-a terminat.

Bravo mie! Iată că, *deci*, pot fi nepoliticos, deşi acesta e adevărul, nu mai am cafea, dar, cu puțină bunăvoință, aş putea să cobor să-i cer o ceaşcă doamnei Thea sau bunicului Serafim, ei sunt atât de drăguți. Dar îmi lipseşte bunăvoința, ia mai dă-l dracului, ia mai du-te dracului, *Cenuşiule*, cu mătreața de pe gulerul paltonului, cu tot! Cu atât mai mult, cu cât *presimt* că prietenul meu Bucur O., magnificul, va avea mari neplăceri din cauza lui! Mari neplăceri e puțin spus...

Marele Şeik Rahman ar proceda altfel, el e un expansiv, un dominator, un învingător. Marele Şeik e unul dintre cei şapte, opt sau nouă magnifici şi supraviețuitori, n-am cunoscut niciodată numărul exact, şi de altfel, numărul se

modifică neîncetat, precum toate pe lumea asta, credințe, cârmuitori, reliefuri. Scade sau creşte, ca şi cotele apelor Dunării. Supraviețuirea – inutil să explic – nu are vreo legătură directă cu vulgara biruință asupra morții, cu toate că nici asta n-ar fi puțin. Nu, chiar nu.

Doctorul Bucur O. (a nu se confunda cu actorul Bucur O.!), în clipe de relaxare: fenomenul morții, dragii mei amici, este, dacă vreți să fiți atenți o clipa, la fel de straniu precum cel al vieții, iar adevărul s-ar putea ascunde undeva la mijloc, între ele, în clipa necercetată care separă viața de moarte, sau, venind din direcție contrară, neființa de viață.

Aceste „explicații“ ale sale mă lăsau totdeauna perplex, şi cea mai inteligentă întrebare ce o puteam pune era următoarea:

— Iar dacă, în sfârşit, vom agăța acest adevăr, vom fi mai fericiți?

— Chestie de echilibru, cadetule!

(Peste mulți ani, poate prin 1990, voi preciza: NOTĂ. Niciodată doctorul Bucur O. nu şi-a explicat în profunzime experiențele. Simplista interpretare de aici aparține lipsei mele de înțelepciune...).

7. Dhimitrie (poetul), la redacție, se leagănă într-un *balançoire* şi suge pe vârful limbii un ac. Aşa îi place lui – să sugă ace. Cineva a zvârlit remarca subtilă (??) că el face parte din categoria oamenilor interesanți, prin ceea ce *nu fac şi nu spun*. Prin *neafimare*. Astăzi are, observ, ciorapi de nuanțe diferite, negru la piciorul stâng, negru-alb la dreptul, dar desigur fără voia sa, el nici nu ştie. De ce ar şti? Tembelismele sale sunt de altă natură: suge ace, are trei locuințe – toate deplorabile – şi din când în când se aruncă în fața unei maşini.

Nu le aprob. Tembelismele. Sunt, am mai afirmat-o, cel mai blând dintre redactori, n-am întârziat măcar o singură dată la slujbă, cu toate că aici chingile-s destul de largi. Şefii mă găsesc exact în locul unde trebuie să fiu, când ei doresc să fiu într-un anumit loc, în speță pe scaunul din fața biroului meu, iar când un coleg e grăbit să ajungă la o

întâlnire sau la un film, sau la ambele în acelaşi timp, şi n-are când să corecteze şpalturile, le iau cu senină bucurie asupra mea.

Nimeni nu mă egalează în talentul de a întreține joviale discuții cu colaboratorii, mai ales când e vorba să fie respinse cu tact şi politețe, poezii, nuvele, sau kilometrice şi absolut inutile eseuri, şi când ceilalți colegi se jenează s-o facă. Resping fără sa jignesc, nu e acesta un talent? Când secretara zace acasă de guturai formez numere de telefon şi dau apoi legătura redactorului şef, iar dacă mi se cere să petrec încă o noapte în tipografie, entuziasmul meu n-are margini.

Sunt calm. Mi se reproşează, nu pe față, că zâmbesc prea mult şi prea oricui.

Aşa blând cum mă vede oricine, sau *îşi închipuie* că mă vede, dispun de o forță (latentă deocamdată) teribilă: dețin de multă vreme dosarul „Marelui Joc“. Între coperțile lui galbene, totul e cam vraişte, în afara oricărui principiu cronologic, şi nu e lesne de stabilit ordinea evenimentelor, de pildă ce s-a întâmplat mai întâi; accidentul lui Dhimitrie (poetul) când l-a sfârtecat automobilul albastru, sau plecarea actorului Bucur O. la Los Angeles pentru a turna câteva filme „sub bagheta“ lui John Ford?, dar, trecând peste aceste mărunte neajunsuri, dosarul „Marelui Joc“ păstrează datele esențiale.

Totuşi, nu mă consider o canalie.

În urmă cu trei săptămâni am deschis dosarului „Marelui Joc“.

8. . . . . .!!

9. „8. . . . . .!!“ se referă, presupun, la unele supoziții, bănuieli, vagi amenințări şi pânde ce se învârtesc anapoda împrejurul capului meu ca nişte sateliți lansați în scopuri de spionaj; e în legătură cu temerile magnificilor, supraviețuitorilor, că deschiderea dosarului „Marelui Joc“ ar putea provoca o reacție-n lanț.

De ce nu?

Câte o explozie, câte un scandal, mai purifică atmosfera, dar în general nimeni n-are motive de panică: blândețea-mi înnăscută mă va feri de excese. Chiar, mă va feri?!

Norii vin din munții de la miază-noapte şi scutură peste oraş şi mai ales peste Tumul de Apă, mari porții de zăpadă; e ca şi cum ar curge peste noi, fără încetare, amintiri *ale altora*, prin transplantul efectuat de curenți atmosferici. Îmi place ideea, să revin, să pun pagina separat... Am să i-o citesc şi Marelui Şeik Rahman, însă teamă mi-e că metaforele de acest gen (oare sunt metafore?) se vor încurca în barba-i stufoasă...

10. „9“ se referă la o veche superstiție: previi evenimentul nefast, nenorocirea, torăind mult şi dinainte despre ea. Alții spun că, dimpotrivă, abia atunci lansezi nenorocirea. Eu sunt de părere că o previi, o alungi, do-vedind că eşti conştient de toate posibilitățile. Nu ştiu dacă nu cumva se încadrează în laşitate felul acesta de a pactiza, de la distanță, cu evenimentul nefast, de a-i da nas, de a te retrage, tactic, din fața lui. Sau, poate, în perfidie.

11. Prea multe pierderi ireparabile.

A propriului trecut, nu-l mai prea înțelegi, despre care începi, paradoxal, să nu mai ştii nimic, a identității care, încercuită de incertitudini, se metamorfozează. Eu nu mai sunt eu. Ca o moarte. (Notă. Să-i transmit asta d-rului Bucur O.) Dar ce e mai grav: te hrăneşti din amintiri străine. Insomniile vin împreună cu vârsta de mijloc, toate nerealizările îți bubuie-n cap, magnificii, supraviețuitorii se zvârcolesc precum şerpii în culcuşuri jilave

iar undeva
prin fereastra deschisă se strecoară
desen subțire, legănat, hipnotic,
o mână înarmată.

Două scăpărări şi nu te mai poate reanima nici măcar vocea marelui regizor.

John Ford: „Sus, Rio Jim, filmarea nu s-a terminat, n-ai murit cu adevărat, ci numai te prefaci că mori...“

Însă Rio Jim a murit cu adevărat. Actorul Bucur O. a murit cu adevărat.

12. Eu dorm adânc asaltat de vise încurcate, de o fantezie care din păcate cred că-mi lipseşte-n viaţa reală. Spaţiul de mişcare e fără limite, totuşi, într-o parte, pliteşte lungul şir de feţe mult prelungite în bărbi atât de stufoase că la o atingere a vântului se umflă ca nişte saci (ştiu, e „travesti-ul“ discuţiilor purtate cu Marele Şeik Rahman în legătură cu dosarul „Marelui Joc“), şi-n partea opusă trec furtunoase cavalcade, cu împuşcături şi ţipete de agonie – urmare a recentei vizionări a filmului ce-l are în rolul principal pe actorul Bucur O.

12+1. Ca fapt divers, amintesc, mai bine-zis repet: Dhimitrie (poetul) are trei locuinţe. Dacă se ambiţionează, el, să-ţi definească existenţa, caracterul, posibilităţile, te pune să ascuţi un creion. Dh. (p.) face pe magicianul, din tăietură, aşchii, lungimea tăieturii, adâncimea ei, află totul. Tot în felul acesta-şi începe şi asalturile sentimentale.

Ninge atât de tare că dacă mai continuă, o să acopere totul, acoperişuri, căciuli, literaturi, alibiuri. Se distribuie pe la colţuri lopeţi uşoare din lemn uşor şi trec din gură-n gură cuvintele cuiva că de o sută de ani cerul n-a mai produs atâta zăpadă. Din automobilul redacţiei nu se mai zăreşte decât o bucăţică de antenă strâmbată. Muncă de bunăvoie în frunte cu Ştefan cel Bigot (magnificul, supravieţuitorul) şi-n acest timp colaboratorii, tropăind, dezgheţându-şi picioarele, fac curte pe-ntrecute secretarei Magda, cea cu ochii verzi, şiret de romantici, romantic de şireţi, din rasa pisicilor blânde care zgârâie surâzând; oh, oh, mi-aş petrece viaţa întreagă, şi ce mai rămâne, tot eliberând de sub povara zăpezii, de sub toate celelalte poveri, oraşe, drumuri, căsuţe singuratice şi *magde*...

Am, ca orice om, unele insuficienţe, mici accese de frivolitate pe care în zadar încerc să le maschez, iar Marele Şeik Rahman, sau poate Bucur O., actorul, m-a definit cândva, desigur în glumă, drept „curtezan al secretarelor”. În

colimatorul meu intră mai ales secretarele amicilor cu ranguri. Recunosc, unele dintre ele mă şi simpatizează. Cred că, mai ales, le atrage enigma Turnului de Apă. Normal. Sunt în stare să urce până aici în speranța că vor cuprinde, sau intui „spațiile inpalpabile“. Dar, oare ce pot să fie „spațiile inpalpabile“? Un fel de vitamine paraşutate de Liga Națiunilor Unite eschimoşilor înfometați, în anii când iepurii polari se răresc până la dispariție, iar aurora boreală plesneşte lung din draperii pe fruntea tumefiată a cerului arctic?

Îmi înnod pantofii galbeni îndoindu-mă ca un echer plin de amprente şi semne de întrebare, şi mă scutur în prag, suflând în pumni cu optimism.

Ştefan cel Bigot, după ce răsuceşte cu migală o flegmă-n gât şi se scapă de ea, şi-şi netezeşte căciula, se interesează de sănătatea doctorului Bucur O., şi dacă în ultimele zile i-am călcat pragul. Discutând, înghițim fulgi răzleți, proaspeți, pe care vântul îi întoarce pe culoar. Răspund, admirându-mi pantofii de dandy interbelic, că doctorul Bucur O. e bine, are obrazul smead, neted, privire ageră, vulturească, deşi nu doarme nici patru ore din douăzeci şi patru; dar nu cred să mai reziste mult. Experiențele sale *speciale*, îi răpesc un timp enorm, şi-n afară de asta a devenit un fel de consultant oficial pentru orice personalitate ce binevoieşte să cadă la pat, pe scară națională. Serios. Chiar, serios. Avioanele zbârnâie pe boltă în căutarea doctorului Bucur O.

— A ajuns prea la modă, îl compătimeşte, nu ştiu dacă sincer, ipocrit, sau cu invidie, Şt. cel Bigot. În mâna lui vânjoasă lopata pentru zăpadă suferă o subită transfigurare: începe să cânte arii din „M-me Butterfllay“.

— Unealta asta a ta, e soprană, sau, altistă? întreb. Răspunde:

— O să-l vizitez cât de curând. Seriozitatea doctorului Bucur O. mă tonifică, mă inspiră.

Zic:

— Ai fi, o, romancierule, mai puțin entuziasmat dacă i-ai cunoaşte îndeaproape cumplitele experiențe, sinistrele experiențe pe care le face doctorul... Ca să-şi dreagă vocea, foloseşte lanolină, sau ouă crude?

Privire stupefiată a lui Ştefan cel Bigot:

— Cine, doctorul Bucur O., despre el vorbeşti?

— Nu, dragă, despre lopata din mâna ta.

— Eşti cam tralala. Vă contaminați cu toții, cam prea uşor, de la Dhimitrie (poetul).

Seara, cerul se limpezeşte.

De la înălțimea Turnului de Apă admir stelele.

Una dintre ele, o stea plictisită, încearcă să cadă.

Nu-i reuşeşte însă, stelele căzătoare.

Au strălucire şi demnitate.

Plictiseala n-are nici o legătură cu strălucirea.

Nu poți să cazi când vrei. Chiar, nu!

14. Spre nord țâşneşte şoseaua, cenuşiu-albastră, ca un plesnet de bici, între plopi provizorii, până se-nfige-n munți. E un loc plin de melancolie. Una din locuințele lui Dhimitrie (poetul) e la capătul străzii, pe deal, iar şoseaua ce izbeşte-n munte, îl atrage cu forța magnetică a destinului. Iar dincolo de munți – ha, ha, ha! El, aici va muri.

15. Însă nu acum – mult mai târziu.

Prin 1990, într-un „amurg de toamnă violet“, voi scrie: sus, la rădăcina munților (contradicția e doar aparentă!), rătăcind singur pe şosele în căutarea fantomei ce i-a traversat tinerețea (automobilul albastru), Dhimitrie (poetul), împlinindu-şi destinul, a fost ras cu brutalitate de pe suprafața pământului.

Iar după o clipă de nehotărâre, voi adăuga: ieri am deschis dosarul „Marelui Joc“.

Şi voi mai scrie: mâine am să deschid (neapărat) dosarul „Marelui Joc“.

16. Spre Institut, printre asperitățile unghiulare ale clinicilor, ies în cale infirmiere ce transportă coşuri cu pâine şi mari seringi umplute cu seruri străvezii în care înoată virusuri cu cioc şi mustață, ciocnindu-se între ele şi făcând „bâz“, de se aude şi prin ninsoare. Lucrători în mantale cenuşii, lungi, curăță de pe alei zăpada, cu mătura şi cu

mantaua, sugând țigări scuturate, neaprinse. „Nu aveți cumva un foc, dacă nu vă este cu supărare?“. „Poftim foc“, răspund. „Mare ninsoare!“. „Dar eu am prins alta mai deasă, în douăştrei când a fost şi cometă“, se laudă altul. „Ba nu, că cometă a fost în nouă sute şapte, a lu *Halbei*, în douăştrei a fost numai grindină...“ „Mulțumim pentru foc, grindină a fost şi-n douăşunu...“

În cabinetul doctorului (şi directorului) Bucur O, oricând cafea şi băutură, pentru vizitatori şi prieteni, el nu serveşte. Austeritate e cuvântul său preferat, sau te pomeneşti că păcătuieşte pe ascuns cu doctorițe stagiare, bolnave sănătoase, surori nemțoaice blonde, aşa cum se mai întâmplă?... Dar de ce să se ferească de prieteni? Se teme că prietenii îi sunt neprieteni? Nu, nu, nu, el nu face nimic pe ascuns, nu e omul, chiar şi acum, în prezența mea îşi mustră secretara Magda.

— Oh, d-ră Magda...

Îşi examinează degetele de „fost chirurg“ pe suprafața cărora abia dacă mai agonizează trei sau patru microbi inofensivi, trişti şi asupriți; cu aceleaşi degete superbe corectează poziția pe nas a ochelarilor sobri şi necesari rare îi diminuează puțin, foarte puțin, din intensitatea privirii, şi apoi, învăluit în halatul cu miros impersonal: – Regret că...

Mi-am ciulit urechea atent la timbrul glasului, încercând să recunosc o anumită intonație, dar doctorul îmi taie intenția cu o mişcare a degetului.

Secretara Magda purta de asemenea în fața pupilelor dioptrii cochete însă nu mai puțin necesare; era elegantă, subțire şi glacială şi mă îndrăgosteam pe minut ce trece de ea, fără şanse. Acum să recunosc (în liniştea Turnului de Apă nu mi-e jenă să recunosc nimic pe lume), vizitele mele la Institut sunt mai dese decât ar fi necesar datorită ei, i-am pus gând rău, dar oare intenția de a iubi o femeie, e gând rău?

Cum am zis, secretara lui Bucur O. e tot o *magdă* (toate secretarele sunt *magde*, iar toate magdele, secretare); deocamdată, eh, nu izbuteam să mă ridic mai sus, unul

dintre visele mele bine tăinuite, fiind totuşi, cucerirea unei universitare...

Nasul mi se lungea către dulăpaşul cu delicateţuri lichide, venea dintr-acolo un miros seducător, ca de înghețată cu fistic.

Nu eram prea vesel, iar afară continua şă ningă.

Doctorul, şi totodată directorul Bucur O., atrase Magdei atenţia că a exagerat întru scurtimea fustelor. Ea, politicoasă, atentă, gracilă, şi rece totuşi ca z. (zăpada), abia întoarse o privire către mine în care parcă tresărea o undă de încredere, ca pentru a mă lua martor la eternu-i supliciu. Bucur O. avea o mutră perfect acră. Îl detestam în clipa aceea, l-aş fi înfăşurat în sârmă ghimpată, l-aş fi pus într-un pom ca să-l gâdile omizile şi furnicile, să-l muşte, i-aş fi prescris pentru două săptămâni dietă cu căpşuni sărate din belşug. Cu sare amară!

În afara Institutului *său*, îşi continuă directorul odiosu-i discurs, d-ra Magda poate să circule oricât de... dezgolită... (câtă generozitate!), dar aici se impun restricţii în ce priveşte ţinuta, demnitatea.

Aici facem experienţe, mârâiam eu ăs-timp ca un dulău cu cap mare şi roşcovan în faţa osului prea fierbinte, aici încercăm să *dezlipim* sufletul nemuritor de coaja lui terestră, să-i spionăm traiectoria; „aşa ceva nu se prea obişnuieşte, din motive asupra cărora nici nu insist“, mărturisea însuşi doctorul Bucur O.

Acum, încheie directorul, ar fi bine, „dacă e atât de drăguţă“, să aducă gheaţă (din depozitele morgăi, oare?), cafele cât mai tari şi... cum stăm cu biletul de avion? La trei? Bine.

Cabinetul rivalizează, aş zice, ca eleganţă şi stil, cu cel al unui ministru. Într-un colţ, din tavan, atârnă şarpele cu clopoţei – e cadoul Marelui Şeik Rahman. Cu un interval în urmă Ştefan cel Bigot vizitându-l pe doctor aici la cabinet, după ce răsturnase, fără să fie beat, cuierul din antreu şi o mică bibliotecă rotativă, izbutise, Dumnezeu ştie cum, el nefiind foarte înalt, să dea jos şi şarpele, din tavan. Seara târziu când se-ntâmplă să pic în vizită la doctor adorm

uneori în fotoliu, chiar chiar sub şarpe; e ultima şi cea dintâi imagine pe care o înregistrează ochiul. N-am ajuns însă să mă obişnuiesc, cu toate că târâtoarea veninoasă şi împăiată se leagănă sub tavan de vreo doi ani. Dar, ce reprezintă doi ani? Cine-mi garantează că, deşi împăiată, nu e vie?

Într-o zi voi avea un atac de cord în fotoliul acela.

Magda se mişcă împrejur imaterială ca o fantomă dintr-un vis. Ce importanță are dacă o asemenea ființă poartă fustă până la glezne sau doar numai până la jumătatea coapselor? Pe măsuță licăresc ademenitor sticla cu băutură, castronaşul de cristal cu gheață, cafelele şi toate celelalte, telefonul sună, ea îl ridică, oh, ce studiată mişcare a cotului, aşa ca sânii să împungă, şi, hm, directorul nu e acolo...

Directorul toarnă, numai pentru mine, la ora asta tot nu am altceva de făcut, în vreme ce el...

Abia dacă-şi poate permite luxul de a pierde un minut, două. Chiar şi când stă de vorbă cu mine sau, aparent, mă ascultă şi dă şi replici, savantul e prezent, mereu, în altă parte, în toate părțile; peste câteva ceasuri zboară către alt mare oraş din cauză că „ăia nu-s în stare să dea un diagonostic exact, ulcer sau cancer sau dracu mai ştie ce, onoarea e mare, dar îmi răpeşte timp...“ Ce scuză, ce alibiuri, parcă-mi vine să-l rad pe savant, cu ştiința lui cu tot.

Şi se va însera din nou.

Şi va ninge peste căruțele cu coviltir ale țiganilor, la marginea oraşului.

Şi am să dorm...

Şi am să visez şarpele...

Numai că...

Numai că, la ferastra deschisă apare, „în afară de joc“, în afara „Marelui Joc“, ca un desen subțire în peniță, o mână înarmată. „Sus, Rio Jim! răsună vocea regizorului. Încă n-ai murit, în scenariu nu aici se moare...“

17. Aceste vizite la Institut îmi furnizează rația de otravă spirituală necesară supraviețuirii, şi mă întreb de ce? Acolo totul e nerv, mai cu folos ar fi să mângâi pe blană o pisică moale, odihnitoare.

Oricum, Bucur O. nu permite nimănui să pătrundă în lăcaşurile sale tainice, unde se află adevăratele secrete. Ca să-ți abată atenția, te păcăleşte, politicos, oferind iute ca un scamator, secrete de duzină, hapuri mici ce se iau în pahare mari, înalte, subțiri, cu sunet lin, pe luciul cărora abia dacă poți ghici amprentele parfumate ale Magdei.

18. „Rio Jim împotriva lui Doc Holliday".

La brâu călărețul purta un calumet sculptat din lemn de redwood şi un Colt. Coltul, ca să facă război cu el, calumetul (un fel de pipă), ca să înduplece pacea.

De barbă-i atârnau fire de oboseală.

Praful albicios, uscat, al preeriei, jur împrejur, sub orizonturi fleşcăite, părea atât de învins că nici nu se mai ridica, de vârtejuri, de copitele cailor, de roțile şerpuinde ale carului, sub coviltirul căruia o foarte tânără şi atrăgătoare femeie, cel mult nouăsprezece ani, îşi alăpta copilul aruncând mereu la spate cu o mişcare scurtă şi nervoasă, părul negru, lung, sclipitor.

O albină...

Caii... Fornăiau, cu miresmele fierbinți vibrând în nări. La mare depărtare se presimțea apă, vârtej de spumă albă de o răcoare necuprinsă, în care-şi vor cufunda boturile, până la urechi. Deasupra spumei, numai urechile – ciu, ciu...

Înaintau, cu speranța.

O albină...

O albină trăgea linii întrerupte pe lângă urechea, pe lângă obrazul călărețului, mereu şi mereu, ca nişte cercuri tăiate cu foarfeci neascuțite, năpustindu-se uneori razant la ochii săi ca spre nişte flori albastre pe cale de a se ofili, însă el era crunt de ostenit, cu o povară de trei vieți, nu de una, sau poate era pe jumătate mort, sau poate că-n el era deja multă moarte şi numai un rest de viață, bulgăre cald ce-şi consuma ultimele pulsații, cert e că nu reacționa în vreun fel, nu ridica mâna să se apere de albină, s-o alunge. Soarele lipea cu sânge cămaşa arzătoare, sărată, de spatele călărețului.

Caii târau povara spre orizontul năucit de jocuri irizate.

Copilul ațipi, sânul îi scăpă dintre buze.

Femeia şterse ca-n vis picătura de lapte ce mijea încă pe vârful sfârocului, braţul îi rămase o clipă suspendat legănându-se ca un ram subţire, pe urmă încet, cu grijă şterse gura fiului ei. Acum privirea i se odihnea, moale, în coamele cailor şi-n această clipă albina, care *dintr-un motiv foarte exact îl* părăsise pe călăreţ, bâzâi cu lipicioasă sonoritate şi se lipi, însă posibil că fără intenţii net agresive, de coapsa dezgolită a copilului.

Tânăra visa cu ochii deschişi şi fiindcă mereu şi mereu privirea i se încâlcea în coamele cailor, visa că se leagănă într-un lung şi rarefiat galop, pe-un răcoros ţinut albastru, dar mâna i se mişcă, pluti, se aşeză pe coapsa fiului ei, peste albină, iar insecta, deranjată, înfipse acul.

Băiatul tresări, începu să urle.

Tresări femeia, căută celălalt sân, mai plin, i-l potrivi în gură, însă ăla mic, cu veninul albinei în carne continua să ţipe.

— Yancey, încercă să comunice tânăra cu bărbatul de afară. Băiatul nostru are ceva.

Nu căpătă răspuns.

— Yancey!

Doar plânsetul roţilor răspunse nu. Nu răspunse. Femeia se aplecă în afară, şuviţele părului sclipiră în soarele nemilos: calul bărbatului ei şchiopăta, de unul singur, în urma căruţei. Prăbuşirea bărbatului avusese loc pe tăcute, în vreme ce ea visa, în vreme ce sub pleoapele ei defilau viziuni fără logică, fără sfârşit.

Prim-plan al şeii părăsite. Buzunarele mochillei se cască, uscate, goale. Carabina „Henry“ se mai leagănă, va ajunge, desigur, în mâinile altui bărbat, ca şi femeia.

Tânăra nu întoarse căruţa grea înapoi să-şi caute primul soţ, de altfel poate că şi caii ar fi refuzat să schimbe direcţia: simţeau adierile apei, tot mai mângâietoare, ademenind în faţă.

Oricum, cel căzut din şa pierduse partida.

Albina zbura la tot mai mică-nălţime, pe deasupra ierburilor ofilite, pregătindu-se şi ea să moară. În fracţiunea

ce veni, începând brusc să țipe, decis să supraviețuiască, băiatul se apucă lacom de sfârc. Acesta era Rio Jim.

19. Nu pot concepe, prietene Toma, un film al Westului, fără saloon la barul căruia să vedem, rezemat în coate, însingurat şi aparent umil şi absent, insul care va declanşa totul, în vreme ce pe la mese, printre pahare, rânjesc, din cariile lor, zarurile, fâlfâie aşii, de obicei mai mulți de cât se cuvine; pianistul cu plete unsuroase, obrajii scobiți, un intelectual, un tebecist care bea lapte, zdrăngăne leneş pe clape celebra melodie „Sucursala din Nord“. Deodată, uşile batante se dau în lături, se iveşte alt ins însingurat, profil negru, subțire, terminat în pălăria cu boruri largi. Obligatoriu, rămâne neclintit în uşă, cântărind atmosfera, şi după ce o cântăreşte bine, merge la bar şi ia loc nu prea departe, însă nici foarte aproape, de primul, şi câtva timp sorb amândoi din pahare, ignorându-se, deşi e prea limpede, ăştia doi se cunosc, se urmăresc, şi se vor rade...

Numai că...

Numai că prin fereastra deschisă, ca un desen subțire în peniță, apare, „în afară de joc“, în afara „Marelui Joc“, o mână înarmată...

20. În liniştea clară a Turnului de Apă, cu puțină atenție auzi orice, aproape orice, clipocitul picăturilor de valeriană numărate deasupra paharului de liniştita d-na Thea, jos în casa din colț, sau pocnetul gâtuit al ventuzelor dezlipite de pe spatele bunicului Serafim, când năvălesc peste el guturaiurile

Poți să te auzi chiar pe tine, *cum încerci să auzi*, pe diferitele game de modulație ale timpanului, poți să prinzi vuiete subterane de origine misterioasă, sau prevestiri de furtună, sus în vălmăşagul cerului, de unde pică scarabeii.

Liniştea aducătoare de blândă împăcare de sine durează numai câtă vreme nu se cațără până la mine magnificii, supraviețuitorii, sau alți inşi, să urle ca hienele, să fredoneze „Sucursala din Nord“.

Câtă vreme rămân singur, aud cum, încet, susurând, lamentându-se, urcă apa prin țevăria complicată, apa necesară vieții şi morții marelui oraş. În afară de cei şapte, opt sau nouă magnifici şi supraviețuitori, în afară de secretarele unora dintre ei sau de alți vizitatori ocazionali – poştaş cu bani, polițist cu amenzi, țăran cu urde – până aici ajunge, nu-mi dau seama cum, un şoarece mic, stupid şi provizoriu care, am o bănuială, face din asta marea performanță a vieții sale; el vine fluierând din mustăți şi mă scrutează îndelung din ungher, sau de pe o muche a orologiului, parcă nădăjduind că stă în puterile mele să-i modific cursul vieții, să-i schimb existența de şoarece veşnic pândit de pericole, cu o existență mai reconfortantă, de pisică ce vânează şoareci, iar concediile le face pe nisipuri aurii, sub privirile insistente ale motanilor.

Micul patruped – ca să revin la şoarece – nu mă deranjează, în fine, nu cine ştie cât, pot medita şi în prezența lui, pot face din prezent, trecut, viitor, un cocteil amărui cu irizări bleu la care adaug cu zgârcenie vermouth şi lămâie, o doză neînsemnată de speranță, o porție de improbabilitate, un sfert de măsură de pesimism, precum şi alte ingrediente ce le am sub mână în clipa respectivă.

20. Nu i-am atribuit, şoarecelui, un nume stabil, cu toate că după părerea mea cel de Androtancus nu i-ar veni prea rău. În schimb ceilalți magnifici şi supraviețuitori s-au întrecut în a-l boteza, după cum urmează:

Doctorul Bucur O.: Invizibilul.

Actorul Bucur O.: Şeriful.

Ştefan cel Bigot: Hithcock.

Marele Şeik Rahman: Bizantinul.

Rayamond Regele Spionilor: Filozoful.

Dhimitrie (magnific şi supraviețuitor prin adopțiune): Şoricelul „Sucursalei din Nord“.

21. Ca ne-poet, înțeleg să fiu protector de poeți, iar cel asupra căruia mi-am întins laba protectorală e Dhimitrie (poetul). Aud la redacție că insul n-a mai fost văzut la față de

trei, patru sau cinci zile şi nopți. Aproximația are rang de împărat. Dar – îmi zic – dacă a dispărut de trei, patru sau cinci ani?

Anunțați părinții – n-are; anunțați iubita – are prea multe, care din ele?, trimiteți înştiințare la locuință – are trei. Derută totală. Dhimitrie e un artist, chiar remarcabil, tratează complicat lucrurile simple, simplifică pe cele complicate, poate aici e cheia succesului dacă putem considera că un premiu pe țară, vreo două locale, şi unul sau două acordate de reviste, constituie mărturii se succes. Eu cred că da.

O anchetă sumară scoate la suprafață date cețoase, daca nu contradictorii: cu trei, patru sau cinci seri în urmă, poetul a făcut trei, patru sau cinci vizite la trei patru sau cinci persoane diferite, pentru ca spre dimineață, la ceasul cel mai incert, să se lase condus de către fotbalistul J.O. (centru înaintaş), la cea mai depărtată locuință a sa, pe deal, pe Cârtiței, însă n-a intrat în casă ci a cotit-o către şoseaua ce părăseşte acolo oraşul şi se-nfige-n munți. Ningea, nu era frig, aparent haite de lupi nu clănțăneau prin apropiere. Ceas propice, dimineață aşa şi aşa, atmosferă favorabilă dispariților enigmatice. Aşa o fi socotit şi el.

23. Ştiu: Dhimitrie (poetul) încearcă să-şi potrivească ceasurile după alți iluştri înaintaşi. N-ar recunoaşte-o nici mort. Dar poate că la ora asta e mort.

♣ ♣ ♣ ♣

1. Sus, Rio Jim! E timpul să mergem. Bătrânul indian, a făcut focul...

2. Am uitat să adaug (sau poate nu?), printre vizitatorii mei se numără şi fostele cunoştințe ale „locatarului anterior“, locotenentul Kalendula. Vârsta acestuia n-am s-o pot determina niciodată în raport cu amorurile sale, fiindcă unele dintre femei sunt trecute de şaizeci, altele par mai fragede, chiar sprintene.

Ele, în general, sunt femei blânde, unele au întemeiat chiar căsnicii cât se poate de reuşite. Totdeauna, e o plăcere să le auzi depănând amintiri, chiar dacă sunt contradictorii, despre fostul locatar al Turnului de Apă. Uneori mă ajută să fac ordine, mai ales după vizitele lui Ştefan cel Bigot când deranjul e imens, trebuiesc reaşezate covoarele, noptierele, scaunele... Una e chiar drăguță, tinerică, o cheamă Melania, e voluntară, viguroasă, plină de draci.

Şi pe soția doctorului Bucur O. o cheamă Melania.

Pe toate melaniile le cheamă melanii. Ciudat, nu? Chiar, ciudat.

3. În orice caz: a-l boteza „Neînfrântul“ (pe umilul meu şoarec) nu e o deosebită dovadă de humor nici măcar macabru. Acest nume l-au ales melaniile.

Dorin Căpățână (Căposu), fâlfâie undeva prin Canada, l-am căutat ieri, încă n-a revenit. Canada e imensă şi rară, el, sfrijit ca o aşchie de curpăn, de mirare că nu se pierde-n spațiile acelea înconjurate de goluri mişcătoare.

Canada... ținut cântat de James-Oliver Kurwood... Klondyke, Sonora, Coeur D'Alene (sau astea-s prin California, Idaho? Parcă poți fi sigur!!), mine de aur... aur în albiile râurilor, aur în tainice galerii (toate notate pe hărți pierdute) prin care bântuie bătrâni demenți cu flinte vechi în care pândesc gloanțe galbene (aur!), văgăuni prin care hohotesc scăfârliile primilor „gold-mani“, urşi (autentici şi urşi-fantomă).

Când te numeşti Căpățână, porecla de „Căposu" pare cu totul de prisos (ca un al doilea cap!) şi totuşi... El poartă pe umeri mantia tehnicii pure – ce o fi înțelegând prin asta? E, la vârsta de patruzeci, aproape de patruzeci de fapt (însă toate se rotunjesc, piscurile munților, formele fetişcanelor, notele de plată, vârstele), e deci încă, şi cred că va rămâne până la capătul zilelor sale, un băiețel firav, de cele mai multe ori răguşit şi cu nasul pornit pe strănuturi dese, cu buzunarele totdeauna doldora de vitamine, cuminte, „nepohtitoriu la muiarele altora şi feritoriu de stricăciune“ – dacă citez bine din memorie.

Când, magnificii, supraviețuitorii se pun pe zarvă la mine în Turnul de Apă, sau aiurea, iar motive de zarvă sunt destule: de la vârsta incertă a Universului până la rezultatul contestat al unui amărât de meci de fotbal, când se ridică acest periodic val de demență, Căposu se retrage într-un colț, foarte jenat, înghesuit în umerii lui strâmți şi-n haina cu umeri strâmți, roşu la față, nu se ştie din ce cauză, din cauza cuvintelor cam fără de perdea ce atârnă de gurile magnificilor, din pricina nasului său ascuțit, şi mai lung, şi mai ascuțit în astfel de ocazii, şi care s-ar potrivi perfect la o maşină de cusut, aşa cum m-aş potrivi şi eu, în loc de ac. Cred că nici acum Căposu nu ştie că i se spune Căposu, deşi porecla datează de peste un sfert de veac, din timpul când venea la şcoală tuns la piele; avea cap mare, abia reuşea să-l strecoare pe uşă şi să-l manevreze. Multe formule demente ale calculului au încăput în el, în capul lui Căposu. E admirabil, nu? Deşi, ca totdeauna, există un risc: dacă într-o bună zi – într-o zi rea, – icşilor şi igrecilor, le vine ideea să explodeze?!

4. Pe secretara lui o cheamă tot Magda. Se machiază jumătate din timpul ce i-a fost dăruit de Dumnezeu; cealaltă jumătate se demachiază. Însă aş putea formula şi altfel datele chestiunii. Magda face câte o mare pasiune, îl cucereşte pe băiat, însă apoi strică totul, cerându-l ea, cea dintâi, în căsătorie. Fireşte, băiatul cam dă înapoi, fiindcă, de când lumea, băieții le cer pe fete în căsătorie, şi nu viceversa. În situația asta, Magda, jumătate din timp cloceşte planuri de răzbunare, umblând prin magazine pentru a agonisi tot felul de podoabe care s-o facă mai frumoasă, iar cealaltă jumătate din timp aleargă pentru a găsi un altul care s-o ia de nevastă, ca să-i „arate ea celui dinainte“. Mă rog, asta e o răutate. Nu e o răutate, e o realitate.

Totuşi, între aceste operațiuni, are vreme să facă şi câte o cafea, sau, rar de tot, câte o scurtă vizită la Turnul de Apă, atrasă de misterul locului şi de dorința de a-l zări pe Androtancus. Discutăm, nevinovat, despre modă – la care nu

mă pricep defel – şi despre cât de răi sunt bărbaţii, lucru cu care nu sunt de acord – însă nu-i spun.

Dacă ar afla Căposu despre aceste vizite, s-ar mânia cumplit, nasul ar începe să-i fâlfâie, urechile să-i strănute. Nu e vorba de gelozie, ci de principii. Nu ştiu care din ele, că-s prea multe.

Circulă zicala de prost gust că nasul Căposului apare la colţ cu cinci minute înainte de ivirea Căposului propriu-zis.

5. Lotrului şaptesprezece, locuinţa doctorului Bucur O. Trusa de voiaj pregătită de soţia sa Melania, stă ca un buldog negru pe marginea pianului din salon, gata să latre către nepoftiţi. Eu sunt cam nepoftit. Pianul deschis, rânjeşte şi el cu toţi dinţii, gata de asemenea să latre. În sfârşit, patefonul de pe covor, latră amintiri: Jazz-band, New-Orleans, 34.

Maşina Institutului, şşşşşşşşşşş spre aeroport. Geo, şoferul, se scarpină cu degetul mic în adâncul urechii. Cu atâta poftă încât doctorul simte de ambele părţi ale craniului, şi-n urechea vestibulară sau cum naiba-i zice, înţepături de furnici ascuţite. Prin ninsoarea înceată avionul decolează cu minute de întârziere, o stewardessă blondă – seamănă cu Melania, trece un gânduleţ prin capul lui Bucur O., – oferă bomboane acrişoare şi coniac fumuriu.

Suficient ca să-ţi dea de gândit.

Dhimitrie (poetul) a dispărut în urmă c-un număr de zile. Are în sânge morbul sfârşitului?

Morbul sfârşitului – ha!

Morbul sfârşitului îl avem cu... hi, hi!

Gândurile lui Bucur O. zboară înapoi. Biroul intim de la etaj. Biroul, ceva mai sobru, cel cu şarpele, de la Institut. Îl preferă pe acesta. Cafeaua de la miezul nopţii, de la ora trei dimineaţa, de la ora şase, zorile încercă-nate, grele de o satisfacţie confuză, dar solidă... Melania încă mai doarme, ca un înger blond în patul vast, alb, iar afară ninge, tot alb, iar el, Bucur O., se dezmorţeşte pe alee, în capul gol. Poate se va duce la culcare – poate nu.

Şi iarăşi: ca să pricepi miracolul vieţii, intri în subterane nemaistrăbătute, prin moarte, sau pe sub moarte. Vorbe,

Toma Bumbuc, vorbe, vorbe cadetule, marş la culcare, marş la loc, nota trei!

6. E ora zece, bunicul Serafim trage din pipă în fereastra deschisă şi ascultă cum adoarme oraşul – ce abstract! Cui îi pasă de aşa ceva. Pe la ora 23, când la radio se dă muzică, apare şi şoricelul „Sucursalei din Nord“, atras de melodii, şi-n acelaşi timp se aud de jos bubuituri pe scară, e pasul inimitabil al lui Ştefan cel Bigot, inimitabil ca şi ortografia unui analfabet. Ce noutăți îmi aduce?

Ne punem unul celuilalt întrebări :

— Cum mai stai cu romanul, Ştefane?

— Ai dat azi pe la redacție?

Iar eu: – Ce situație financiară ai? O bătrână mi-ar face bine până la leafă.

— Tu ce zici, se mai termină iarna asta vreodată?

— Vreo ştire de la Dhimitrie?

— Nu-ți dă insomnii ideea că într-o bună zi vântul are să răstoarne Turnul de Apă?

— Tu altă întrebare vrei să arunci – care?

— Aud că ai deschis dosarul „Marelui Joc“ – e adevărat?

— Bei o cafea?

— De ce n-ai înjgheba mai bine un eseu? L-am da la numărul următor, şi-aşa nu prea avem. Chiar, de ce?

— Potoleşte-te! N-am de gând să dau publicității „Marele Joc“. De ce eşti aşa de îngrijorat?

Ştefan cel Bigot se observă-n oglindă, cere forfecuța, scurtează din perii ce-i răsar din nas, această înălțătoare operațiune i-a intrat în reflex; la Marele Şeik Rahman, în dreptul căminului cu tăciuni *aparenți* îşi taie unghiile şi le aruncă în jar, să ardă, cu toate că acela e jar rece fals, iar la doctorul Bucur O. face baie. Doctorul are baie cât un salon, înzestrată cu tot felul de instalații complexante, precum…

— Colecția „Cangurul” a anunțat tipărirea. Pretinde că va fi un mănunchi de studii.

— Aş! Voi da un tom de versuri.

— Tu, versuri?! Poate pasteluri…

Meditând intens, atât de intens că firul roşu se înroşeşte şi mai mult (numai să nu facă scurt circuit!) Ştefan cel Bigot efectuează plimbări în diagonală, răsturnând totul în drum, în fond obiecte inutile, precum scaun, scrumieră etc, târând după el faţa de masă şi pijamaua al cărei colţ abia de nălucea de sub pătură. În cele din urmă ia şi pătura. Totuşi, nu e miop.

— Au mai rămas perdelele şi orologiul, zic. Nu te sinchisi de mine, consideră că nici nu sunt aici.

În vreme ce dărâma şi scrinul, nu „Scrinul negru" ci scrinul crăpat, mormăia:

— Ai putea face un mare rău...

— Cui? Ţie?

În vreme ce, cu un şut involuntar, trimitea peste bord şi papucii mei de casă „cei noi", ripostă:

— He! De ce mie? Eu, ce amestec...? Lui Bucur O.

— Doctorului, sau actorului?

— Actorului, bineînţeles.

— Da? Nu mă gândisem.

— Vezi?! Te-a simţit şi se fereşte, la ora asta ar fi trebuit să fie încă aici.

Eu mă refeream la şoricelul „Sucursalei din Nord" micul Androtancus, însă Ştefan cel Bigot, deşi romancier, uneori pricepe greu.

— Cine trebuia să fie aici, actorul?

— Aş, doctorul, i-am tăiat-o, plictisit, ciulind urechea. Aveam toate motivele, cineva, încă cineva, urca scările. Parcă recunoşteam pasul, parcă nu. Apăru – cine? Apăru un ins cenuşiu – *Cenuşiul*. Avea palton cenuşiu, privire cenuşie, voce cenuşie. În mâna lui – ce? Papucii mei de casă, „cei noi".

— Mi le-aţi aruncat în cap!

— Da de unde! Au căzut din întâmplare...

— Cât timp vă mai bateţi joc de mine? Când îmi spuneţi unde-l pot găsi pe nesuferitul actor Bucur O.?

— Păi ţi-am mai spus...

Pe la mijlocul nopţii, fără nici o justificare, ţeava de la căpătâiul meu începu o baladă-n sol minor pe care am

ascultat-o liniştit şi-n întregime ca spectatorul ce a dat pentru bilet preţul întreg, chiar majorat, şi doreşte să profite de fiecare notă, desenând (pentru a nu adormi) pe marginea ziarului de sport, pisici lungi cu mustăţi creţe, odihnitoare, leneşe pisici, iar când violonistul, în negru, cu plete zbuciumate pe umeri, cu braţele prea lungi (Paganini?) se decise să ofere şi un bis, am zis destul şi am ieşit pe culoarul îngust ce înconjoară Turnul de Apă. Noaptea-şi lipi laba neagră de ceafa mea şi m-am cutremurat. Ningea, însă rar, vreo trei fulgi pe kilometru cub. Pe şoseaua dinspre munţi semnaliza isteric cu farurile, în disperare, un automobil singuratec. Poate-l rodeau lupii. M-am tot chinuit pe cine să deranjez, şi-n cele din urmă, cu paltonul aruncat peste pijama, am coborât la telefonul de la baza Turnului.

— Ştefan?

— M-da... Cine e?

— Mi-ai lăsat o impresie acră în seara asta; cu cât eşti mai genial, cu atât devii mai acru, lasă nu te... şi, ca s-o dreg: Am *re*!

— Com? Ce ai, *re*?

— Nu am *re*, ci am recitit proza ta mai veche, „Supraviețuitorul". Dă-i 'nainte tot aşa!

— Ascultă, Bumbuc, ai idee cât e ora?

— O, doamne, nu. Ce importă? Se petrec lucruri mari, băiete. Coarnele de cerb pe care le-ai agăţat, au două ramuri frânte...

7. Dhimitrie (poetul), reconstituire ulterioară.

Nu e deloc o greşeală că am adăugat un *h* numelui său. Însuşi el îşi schimbă numele de la o zi la alta, aşa că nimeni nu mai ştie *foarte* exact cum îl cheamă; un volum l-a iscălit simplu, Dimitrie, al doilea, cel premiat, Dhimitrie (p.), iar următorul, de asemenea premiat, – Dymithrie (p.).

Unele poeme în proză le publică sub pseudonimul Drakula.

În fine! Treaba fiecăruia ce nume-şi alege. Sau: fiecare îşi merită numele ce-l are.

Ei bine, a avut un accident.

Îmi venise ca o presimțire în momentul când pregăteam jumări de ouă cu brânză de oaie pe vechiul primus moştenit de la locotenentul Kalendula, al cărui enigmatic profil stăruie, ba în fața mea, ba în spate, dincolo de cețuri, vârtejuri de frunze, a cărui amintire dăinuie, printre altele, datorită memoriei prodigioase a doamnei Thea, a bunicului Serafim, a unei lăptărese care vinde alune, zmeură şi mure, a câtorva cunoştințe din cartier care, uitând că s-a mutat, îl tot caută. (Am mai spus toate acestea?)

8. L-a sfârticat un autimobil. Pe Dhimitrie (poetul). Momentul se cere examinat cu atenție. De-aia să iau lupa din cui.

Fiind o dimineață plăcută, cu vagă ninsoare, ieşise la marginea oraşului, împins din spate de propriu-i destin. Cel ce neagă existența destinului ar putea fi un înspăimântat care se teme de umbra ce ne însoțeşte fatalmente (să revin asupra acestei aserțiuni ce poate fi exprimată şi invers). Dhimitrie vizitase în noaptea aceea mai mulți prieteni cu care discutase şi petrecuse cu binecunoscuta-i moderațiune. Printre plopii traşi din compas până la zidul muntelui se cuibărea un vânticel nu prea rece, amestecat cu fulgi, fragmente de roman... eroare, de meteoriți, diamante, scarabei, lupi măcinați şi totul prevestea o zi rodnică. Era tânăr şi aproape fericit, cu multe idei, toate importante, iar automobilul albastru trebuie să-i fi apărut în față pe neaşteptate.

Suflete, nu fi idiot!

Când te izbeşte o hardughie dintr-asta, ea apare totdeauna brusc şi pe neaşteptate, şi te striveşte cât ai clipi. Aşa a început ceea ce aş denumi, din pură îngâmfare, „întâmplarea-cheie" a vieții poetului, fiindcă nu şi-a dat duhul. Ninsese mult în timpul nopții, aşa debutează crăciunurile-n ținut, cu mult alb orbitor, mult şi incomparabil hohot alb, în care există chiar şi pericolul de-a te pierde, iar Dhimitrie, cum aminteam, se plimba în vârful unghiilor, răvăşit, cu ochii în toate direcțiile şi se simțea poet din creştet până-n tălpi, poet definitiv, poet suprem,

inevitabil, prin vocație etc. etc, până când monstrul albastru l-a izbit.

Dacă era cu ochii în toate direcțiile, cum de nu l-a văzut venind?

Culoarea albastră a caroseriei îl umplu pe poet.

Fiind ultima impresie vizuală, albastrul crescu monstruos, şi explodă, trupul lui Dhimitrie (p.) începu să cadă fărâmițat peste omenire, împreună cu fulgii, cu meteoriții. El, Dhimitrie, părăsise cu un număr de ore mai 'nainte toate cele trei locuințe ale sale şi, fragil, colindase străzile nocturne, pregătindu-se să înceapă un nou capitol când s-a ciocnit cu maşina albastră.

Dhimitrie (poetul) se pregătea de o nouă iubire, când s-a pomenit sfârticat de cauciucuri.

Se trezi din leşin – câtă vreme trecuse?

În fereastră înflorise ramul cireşului. Nu... Tot zăpadă. De pat se apropie o femeie:

— Găgăuță mic şi prost!

9. Marele Şeik Rahman, revenit din indii, oferă o libațiune în stilul său, imortalizată ulterior de Ştefan cel Bigot în proza „Ospăț cu vipere".

În realitate o singură viperă vie, (sau o cobră?!) ce e drept, cam apatică, închisă-n sine şi închisă de asemenea într-o colivie cu gratii suficient de rare ca să-şi poată strecura pe acolo trupu-i veninos. Se legăna ca un ac de ceasornic în stare de ebrietate.

Douăsprezece păhărele subțiri şi fistichii aranjate de secretara Magda, simbolizau orele, erele, sau, dacă doriți cu orice preț, ispitele. Da. Pentru a-ți câştiga dreptul la un păhărel, trebuia să înşeli vigilența şarpelui şi oricare dintre comeseni ar fi putut să moară la acei ospăț. Nu e hazliu?

În final Dhimitrie (p.) a încercat să subtilizeze vipera, – nu i-a reuşit. Se întâmpla asta, fireşte, înainte de întâmplarea cu automobilul albastru. Sau după? Nu după, fiindcă, totuşi, el atunci a pierit. Cum să explic, de fapt, n-a pierit... Genunchii Magdei, secretara Marelui Şeik... Speculațiuni pe marginea încercărilor inutile de a o cuceri, depuse de către Raymond

Regele Spionilor, altfel un cetățean atât de echilibrat. Fum fără foc nu iese, e ceva adevăr aici, dar de ce să insist? Criza – ca să-i zic aşa – criza lui Raymond R. S. a fost scurtă dar intensă, provocând chiar părăsirea temporară a domiciliului de către consoarta sa, Ana, care, se înțelege, a revenit. Toate Anele revin.

Într-o anumită seară, îmi amintesc, mă plimbam pe aleile de la marginea parcului, pe sub ferestrele Magdei. Eu mă aflam pe-acolo chiar întâmplător, însă Raymond Regele Spionilor, nu. El se prefăcu a nu ne observa (mă aflam împreună cu doctorul Bucur O.) Raymond R. S. păşea prea nervos pentru un filozof de talia lui, iar pălăria îi stătea strâmb pe cap, ca-n duşmănie.

Doctorul Bucur O. către mine:

— Aud că deschizi dosarul „Marelui Joc".

— Oh, da, poate...

— Şi când?

— Ei, când!... Dar tu, în ce stadiu te afli cu cercetările?

— Într-o zi te duc să vezi şi tu...

Cum înaintam pe nesimțite, alături de mine doctorul Bucur O. aducea a munte liniştit – liniştit după ce-l devastase o furtună. Fereastra Magdei se deschise, apăru obrăjorul ei catifelat, iar alături ceva ca o barbă neagră şi fustoasă... eroare, stufoasă. Raymond R. S. căută să se facă invizibil, nu reuşi decât pe jumătate. Un glas care putea să fie al Marelui Şeik Rahman despică înserarea:

— Rege caraghios! Ia ieşi la lumină!

— Treceam, pe-aici din pură întâmplare, încercă să pareze Raymond R. S. potrivindu-şi pe nas ochelarii săi de conf.

Marele Şeik: – Se înțelege! Urci?

Raymond, Regele Spionilor: – Dar cine locuieşte aici? Tu?

— Ba eu, înflori zâmbetul inanalizabil al Magdei. Bucur O. se urni, l-am prins de braț fiindcă eram mai înalt, iar el mai solid. El zise, reluând „cealaltă" discuție:

— Măsoară de două ori înainte de a tăia! Făcea aluzie la dosarul „Marelui Joc".

— O, doctore, i-am răspuns, zicala asta este izvorâtă, cred, din cerebelul unui croitor neinspirat... Gândeşte-te! Dacă nu

deschid eu dosarul, cine s-o facă? Poate altcineva, unul de rea credință.

— Tu eşti de bună credință?

— Cel puțin încerc.

Doctorul mergea încet în umbrele parcului, obosit, cu umerii căzuți.

— Ascultă-mă, zise el, există răni ce nu se vindecă decât printr-un singur fel.

— Prin moarte?

— Da, prin moarte.

— Poate că şi acesta e motivul pentru care voi deschide dosarul „Marelui Joc". Pentru ca *să nu se uite*. Deşi, încă, ezit.

— Totul se uită, Toma. Toma, necredinciosule.

După câteva minute, am mârâit, lungindu-mi bărbia:

— Tu, doctore, eşti un sever şi un ascet, nu poți pretinde ca toată lumea să...

— Nu pretind nimic. Mai taci, cadetule. Mai taci, Bumbuc! Şi, după un minut, cu un soi de dispreț temperat: Bumbuc! Ce nume! Nu ai ştiut să-ți alegi altul?

— Ştiu, am dat replică, încercând să pun toată ironia posibilă în glas. Tu ai vrea ca pe toți oamenii: să-i cheme Bucur O.!

Doctorul nu răspunse. Am mai moderat ironia.

— Pe unii îi cheamă Bonifaciu. Dacă eşti Papă, la Roma, mai merge, dar aşa... Pe alții îi cheamă Leonida; dacă eşti grec, la Termopyle, se potriveşte, dar în zilele noastre...

Bucur O. întoarse într-un fascicul de lumină fața lui nobilă şi adăugă, aparent fără logică, sau poate numai ca sa mă ia peste picior:

— Tu măcar, laşi în pace secretarele.

— Capricii... am răspuns tot anapoda.

— Dhimitrie suge ace.

— Într-o zi are să înghită unul. Ar fi grav?

— Nu. Dacă are sucurile gastrice în regulă, vor dizolva acul.

10. Am pornit iarăşi împreună, începuse ninsoarea, decembrie.

Dhimitrie (poetul) are preferinţe pentru acele de cusut, fine şi foarte ascuţite, dar la o adică nu disprețuieşte nici acele cu gămălie. Umblă vorba că o dată a încercat să sărute pe una cu acul în gură – uitase – şi mai departe nu ştiu ce s-a întâmplat, cine l-a înghiţit până la urmă, el sau ea. El e mult mai tânăr, douăzeci şi ceva, n-are vârsta magnificilor, supraviețuitorilor, cred că am mai spus-o, dar ce e dacă mai repet, în vreme ce ninge, – oare ninsoarea nu e şi ea o eternă repetiție? Cugetare abisală – s-o pun bine.

Accidentul lui a fost cam aşa: se plimba pe şoseaua înghețată, a venit automobilul albastru şi l-a ras. Simplu. Şi apoi, ce s-a întâmplat? Şoferița, speriată, a recuperat cadavrul ca să-l arunce undeva (necunoscând, naiva, că cel mai greu e să te scapi de cadavru, iar apoi, de arma crimei; arma crimei? Automobilul albastru...), Dhimitrie (poetul) nu murise, încăpățânatul... Fiind familiarizat încă din copilărie cu suptul acelor, devenise poate mai puțin sensibil, poate, chiar semi-invulnerabil. E numai o supoziție modestă.

Tăcând, Bucur O. îşi ridică gulerul îmblănit, câştigând prin acest simplu gest înfăţişare de boem, şi privi împrejur răsucindu-şi gâtul ca o focă gravidă, apoi, după ce constată că nu are auditoriu, un auditoriu suficient de larg ca să-i flateze vanitatea bine ascunsă, răsuci printre fulgii de zăpadă o lungă frază, o lungă şi tenebroasă frază, întortocheată ca un slalom uriaş între epitete, suişuri şi coborâşuri, cu privire la falsitatea şi autenticitatea existenței, îl ascultam distrat, învârtind pe sub cerul gurii un cântec necompus de nimeni.

Şi aproape că nu-mi păsa de nimic.

Rare, asemenea clipe...

11. Iar doctorul Bucur O.: viața lui, deşi poate, falsă, ori poate dublă, e autentică tocmai prin falsitatea ei (he, paradox!), sau falsitatea ei este autentică (ceea ce e cam altceva), pe când...

După o vreme se opri, îmi puse mâna pe umăr.

— Să mă ierți, altceva am voit să-ți spun.

Bătutul pe umăr nu i se potrivea, el nu lua de braț, nu bătea pe umăr, nu apuca de bărbie, întindea cât mai rar mâna şi fireşte, nu lua de talie secretarele. Din motive septice? Nu cred.

Melania, soția lui, ne servi o cină rece, frugală dar gustoasă, în sufrageria luminată discret de prin colțuri. Toate odăile le are astfel aranjate, habar n-ai dincotro vine lumina – mare mister! Pui rece în sos de roşii, sau probabil bulion, că roşii în decembrie..., un fel de salată din nu ştiu ce, tort, cafea. L-am însoțit la Institut, se făcuse noapte târziu, şi din întâmplare ninsoarea încetase. Poate din pricina asta îmi era cumva neplăcut să plutesc singur către Turnul de Apă. Iar de aş fi făcut-o, mă tem că fantoma locotenentului Kalendula nu mi-ar fi dat pace, ca să nu mai amintesc şi de Androtancus.

Îl urmez pe coridoare pe Bucur O. Prin saloane, bolnavii dorm, cu excepția muribunzilor. Doctorul pipăie câteva pulsuri (sau câteva tumori), adresându-mi la intervale câte un zâmbet straniu, subțire şi pătrunzător ca un junghi. C-un astfel de zâmbet, poți, dacă vrei, dezlipi retina inamicului. Poți coase talpa slăbită a unui bocanc de ski (clăpar!!).

Un medic de gardă se prefăcea că joacă şeptic c-o bolnavă sănătoasă. Întunecat, Bucur O. o trimise la culcare, iar pe el, la gardă. Până am ajuns la salonul „X“ unde Bucur O. mă opri să intru. În cele din urmă am ațipit în cabinetul lui „sub şarpe”.

N-am visat nimic. Chiar, nimic. În mai multe rânduri sună telefonul, trezindu-mă numai pe jumătate. Aburi de cafea îmi gâdilau nările, dar ochii erau prea leneşi ca să poruncească pleoapelor.

La ora cinci dimineața Bucur O. îşi înfipse privirile de hipnotizator în fruntea mea – asta mă ridică în picioare înainte de a mă fi trezit! Obrazul doctorului era neted, proaspăt, mi-am dat seama că se bărbierise la toaletă, câteva minute mai ’nainte şi se parfumase discret. Sub tavan, şarpele, nemişcat.

— Am dormit... m-am pomenit mârâind. Hm! Tu ce ai făcut?

Deh, să veghiezi până-n zori asupra unei infecții, asupra unei inimi care stă să se oprească, să-ți clădeşti pe asta înțelepciunea, poate chiar aspirațiile, ce destin!

— Aspiri la premiul Nobel?

— Mai vrei cafea? Altceva ce mai vrei? Mă asculți?

— Te pregăteşti să-mi faci vreo morală? Mie?

Pe birou hârtiile în perfectă ordine, iar de-afară, sfârşitul nopții căsca la noi ochi aiuriți de nesomn prin ferestrele înalte.

— Trebuie să înțeleg prin urmare că deschizi dosarul, totuşi, vorbi dintr-o ceață doctorul. Mari riscuri... încurcături posibile...

— Încurcături pentru cine? Pentru tine?

— Ei! În izolarea mea poate pătrunde un singur vizitator...

— Atunci, poate, riscuri pentru actorul Bucur O.?

— Nu te simți moleşit? E un duş acolo, ştii... Apă caldă, apă rece şi chiar apă neutră... Sau *grea*, dacă preferi.

— Cum dracu a trecut şi noaptea asta? De ce nu m-ai expediat acasă? În fond, pe undeva, purtarea ta blândă mă cam scoate din sărite, pare să ascundă ceva, nepăsare sau dispreț, sau din ambele câte puțin... aşa e că am nimerit? Dispreț, sau...

— Ştii, cadetule, că soarele poate să explodeze în orice moment?

Transpirasem, şi m-am privit în oglindă. Cămaşa, împrejurul gâtului, la guler, prinsese o dungă subțire de murdărie. Prin oglindă m-am uitat la Bucur O., care-mi prinse privirea şi o susținu fără efort, înghițind-o cumva în spațiul albastru al orbitelor sale cu o grimasă de nobilă ironie. Generoasă ironie. Mare expert în a exprima diferite nuanțe ale ironiei! Îl salva însă, da, îl salva marea ironie şi generoasă, şi nobilă, pe care o adresa propriei sale persoane. Complicat! Naiba să te ia doctore...

— E abia şase dimineața, am răspuns, soarele nici n-a răsărit, dacă explodează de *partea cealaltă*, ce ne pasă?

— E o replică ce seamănă perfect cu tine. Dar tot atât de bine ar fi putut-o da şi Dhimitrie (p.)

— La câte vine Magda-secretara? Şi-a mai lungit fustele?

— Nu ți s-a făcut foame?

Traversă cabinetul cu paşini elastici. Mi se părea că golul întunecat al ferestrei – noaptea sta neclintită afară încleştată în ramurile pomilor – o să-l atragă şi-o să-l absoarbă; după ce scrută cam un minut, cred că fără a distinge mare lucru, că doar nu era nyctalop (însă n-aveam certitudinea), se întoarse spre mine, un fulger albastru, frumos trecu prin ochii lui, şi mă întrebă fără alte semne de emoție, dacă am bănuit că soția lui, frumoasa lui Melania, îngerul acela blond, e amorezată de un oarecare ins Be Haş care fusese internat la clinica vecină vara trecută, sau iarna trecută pentru o apendicită banală.

12. Nu mă aşteptam să vină din partea unui om de calibrul său o astfel de mărturisire de biped mediocru, care, spusă pe un ton doar puțin schimbat, ar fi putut să pară o glumă tâmpită sau o provocare, la fel de tâmpită. Sau mai ştiu eu ce.

Am bănuit că e o întrebare de circumstanță, ca să nu-i zic, de politețe, fiindcă el nu aştepta un răspuns, nu aştepta o confirmare că „bănuiam", „bănuiesc", „ştiam" sau „ştiu".

Am dat din mână aşa cum fac uneori babele când vor să alunge imaginea necuratului, încercând să-mi „dreg" ochii, să-l văd pe marele Bucur O. altfel decât pe post de soț înşelat, ce rol, ce rol neimportant, într-o piesă, într-un joc, rol despre care nici nu merită să aminteşti. În vreme ce cugetam astfel el, vechiul meu coleg de clasă, magnificul, supraviețuitorul, îmi relată cu lux de amănunte dar cu o excelentă indiferență – simulată oare? – şi în stilul clasic al calmului britanic, cum

12+1. Melania, soția lui, venind aici la Institut să-i aducă Magdei (secretara) tradiționala atenție cu prilejul sărbătorilor de iarnă – o şocolată, o stofă fină – blonda, îngereasca Melania, subțire, elegantă, cu *aliura* ei de prințesă, nordică, cunoscuse în parcul clinicilor, aici, alături, chiar sub ochii lui, pe acest oarecare Be Haş, în convalescență „avansată", cu o zi sau două înainte de părăsirea spitalului. Zburdalnicul

Be Haş ieşise la aer şi se amuza bombardând cu zăpadă infirmierele. O atinse C-un bulgăre şi pe Melania care, cu humorul ei, nu se supărase. Be Haş veni să-şi ceară scuze, pretext. Schimbară câteva rafale de mitralieră... eroare, de cuvinte, în vreme ce Bucur O., înceţoşat după o noapte de veghe, privea de la fereastră, observând scena în întregime. Putea să reconstituie lesne, fără a face abuz de fantezie, ce-şi vorbiseră cei doi.

„D-ră doctor, sughiţase iute prea puţin inventivul Be Haş, sunteţi cu adevărat fermecătoare, ca o zână!"

„Nici, domnişoară, nici doctor, a râs Melania, scuturându-şi de zăpadă astrahanul. În schimb, mai rău, soţie de doctor."

„În acest caz, urmă Be Haş înaintând pe mult uzitata pistă, sper că soţul dv. e cât mai departe!" Melania râse iar: „Cât mai departe?! Nici pomeneală, e chiar aici, iată-l!" şi mâna înmănuşată a doamnei zvâcni către fereastra la care stătea Bucur O.

În acea clipă doctorul tresărise adânc, cu senzaţia intens neplăcută că fusese spionat, când de fapt realitatea se prezenta cam invers... Nu-şi dăduse seama că Melania îi simţise prezenţa la fereastră, în orice caz comportarea ei până ce ridicase braţul spre a-l... demasca, nu fusese în măsură să-l prevină. Bucur O.: „Aceasta a fost o revelaţie bruscă, dură şi stranie, ea mă zărise înainte ca eu să-mi dau seama, şi totuşi cochetase pe faţă cu Be Haş..."

14. Se cuvenea poate să iau o poziţie clară faţă de necredinţa evident condamnabilă a Melaniei, faţă de sinceritatea atât de spontană a prietenului meu, sau faţă de durerea lui bine camuflată. Dar Bucur O., fiind în cauză, luase oare vreo poziţie? Care era aceea?

Am rămas posac, dominat de umerii largi ai doctorului, puţin lăsaţi, obosiţi, deasupra cărora se ridica însă, ca o sfidare, grumazul puternic, figura cu trăsături de un farmec intens; asemenea majorităţii oamenilor, sunt şi eu depăşit de situaţiile delicate şi nu ştiu cum să mă port, ce să spun.

Doctorul Bucur O. rânji, parcă satisfăcut, parcă bucuros că picasem într-o capcană, ca şi cum eu aş fi fost în cauză!

Puțin mai târziu apăru şi Magda secretara, proaspătă, frumoasă şi... cu fusta mult alungită. Presupun că de m-aş găsi într-o situație similară, n-aş ezita să fac o încercare de a intra în grațiile ei, însă eu nu sunt decât un sărman nemernic, iar doctorul, un ascet, un adevărat magnific. Nu i se cunoaşte nici o abatere de la linia cea dreaptă.

El decise: „Vom merge să luăm micul dejun acasă. D-ră Magda, fii bună şi telefonează-i soției mele să pregătească ceva."

Jos la scara Institutului îi făcu semn şoferului Geo că mergem pe jos şi, înaintând prin zăpada pufoasă, continuă monoton să relateze aventura Melaniei, ca şi cum ar fi fost vorba de *alta* şi de *altul*. Da, incidentul din parcul clinicilor ar fi putut să treacă fără urmări, însă Be Haş, înzdrăvenit, avea s-o întâlnească puține zile mai târziu în oraş, întâmplător şi, într-o fericită inspirație donjuanescă, oprindu-se cu pălăria-n mână, cu un început de zâmbet „timid" pe obraz, avea s-o impresioneze prin câteva vorbe fără importanță spuse mai mult pe şoptite. „Era atât de fin şi de delicat..." mărturisea Melania. Se pare că unele femei nu rezistă în fața fineței şi delicateței, „calități" care de cele mai multe ori ascund crasa mediocritate.

De unde cunoştea doctorul Bucur O. toate aceste amănunte – m-am întrebat.

Idila continuase într-un tempo clasic, cafele, expoziții, spectacole, şi sfârşise acolo unde sfârşesc idilele, flirturile de acest gen... în propria sa casă, dar de ce acest ultim amănunt e de natură să sublinieze şi să agraveze culpa? se întrebă ca pentru sine doctorul. Ce contează în care casă ?

15. Exact în punctul acesta ajunsese cu meticuloasa-i expunere, când am simțit că, într-adevăr, încep să mă plictisesc. Am exclamat cu voce nefiresc de subțire:

— O, minunat, toate acestea-s presupuneri, sau...?

— O reconstituire, cadetule. Ştii cât de mult mă pasionează reconstituirile. Formația mea ştiințifică... Ştii cât pot fi de migălos în această privință, în toate privințele.

I-am trântit-o, nu fără o doză de venin:

— Pentru un om ca tine un fleac de adulter nu înseamnă mare lucru!

El se făcu a nu remarca tonul meu, ci continuă senin:

— Într-o noapte pe care ar fi trebuit s-o petrec la Institut, m-am dus la culcare ceva mai devreme, pe la trei dimineața, din cauza unor dureri insuportabile la ochi, iar prietenul Be Haş tocmai îmi părăsea casa.

— Asta e tot?

— E chiar suficient.

Melania ne aştepta cu un mic dejun apetisant: cârnăciori, pateuri fierbinți, şuncă, frişcă proaspătă, multă cafea.

— Cea mai dulce şi cea mai credincioasă dintre soții! o strânse la piept Bucur O.

M-am uitat la el, holbând ochii, scandalizat. Nimic şi nimeni nu-l obliga să facă teatru! Acesta e marele Bucur O.?! Melania, într-un capot uşor pe talie, părea fragilă şi vulnerabilă.

Un ceas mai târziu ne aflam iar pe bulevard. Ningea...

— Să te duci la culcare, mă îndeamnă doctorul, eu abia după-amiază cred că voi beneficia de un pic de odihnă. Experiența pe care am pornit-o, infernală în toate privințele, îmi reclamă neîncetat prezența, n-am voie s-o slăbesc din ochi!

— Fericitule! Viața nu te lasă să dormi.

— Şi viața, şi moartea, şopti doctorul Bucur O. Zece paşi mai încolo adăugă:

16. „M-am plictisit să tot fiu om serios, Toma Bumbuc. Inima îmi tânjeşte după un pic de frivolitate. Uneori îmi vine să mă fac actor de film...”

17. Am ciulit urechea. Asta prevestea o schimbare.

♣ ♣ ♣ ♣

1. „Rio Jim împotriva lui Doc Holliday”.

— Vreau o moarte adevărată, cinstită, ca-n Westul Sălbatec, să-mi terminați cu sofisticăriile! îşi pierdu răbdarea Marele Regizor. Vai de capul vostru, ați uitat cum se moare? continuă să urle John Ford. *Cum mai puteți trăi, dacă nu ştiți să muriți*? bătu cu pumnul în masă Marele Regizor.

Uşile batante ale soloon-ului se dau în lături, violent, noul venit, stropit cu propriul său sânge, e, de pe acum, un cadavru.

— Doc! zbieră Rio Jim, alb de uimire, nemaivenindu-şi să-şi creadă ochilor, ce s-a...?

Însă Doc Holliday, orbit de furie, nu-şi mai recunoaşte aliatul, cu ultima picătură de energie apasă pe trăgaci.

Rio Jim se prăbuşeşte – nu atât de spectaculos cum s-ar cere.

Doc înaintează şovăind, cade peste el.

— Încă o dată! *Muriți încă o dată!* porunceşte Marele Regizor, sorbind whisky adevărat, în vreme ce toți ceilalți în saloon agită pahare cu limonadă.

— Dacă mai repetăm de multe ori scena asta blestemată, murim cu adevărat, îi şopteşte Rio Jim lui Doc.

— Haide... să isprăvim... (înjurătură de nereprodus în dialect mexican).

...Uşa batantă a saloon-ului se dă în lături cu violență, noul venit stropit cu propriu-i sânge, e de pe acum un cadavru.

— Doc! strigă Rio Jim uimit, nevenindu-i să-şi creadă ochilor, ce s-a...?

Însă Doc Holliday, orbit de furie, nu-şi mai recunoaşte amicul şi cu ultima picătură de energie apasă pe trăgaci.

Prim-plan al vestei de brocart, sfâşiată de gloanțe. Dat cu încetinitorul. Rio Jim se prăbuşeşte. Tot cu încetinitorul.

Doc înaintează şovăind, cade peste el.

John Ford, cu paharul în mână:

— Ne apropiem de adevăr. Încetul cu încetul veți învăța să muriți. Cu asta şi începe viața unui mare actor. Şi acum, totul de la început!

Uşa batantă a saloon-ului se dă în lături violent...

2. Un vifor adânc şi crunt zgâlțâia Turnul de Apă. Raymond Regele Spionilor citi de două ori răvaşul lui Dhimitrie (p.), o dată, fără ochelari, a doua oară cu („Eram – glăsuia răvaşul – conştient că nu sunt conştient, poți pricepe aşa ceva?"), mă întrebă ce mai fac, apoi, îl întrebă pe Marele Şeik Rahman cum e la Londra (cum poate fi la Londra?! Aşa şi aşa.). Marele Şeik se interesă, trăgându-se de barbă, dacă ştiuse să profite de absența lui pentru a o îmblânzi pe Magda-secretara, îşi mai aruncară unul celuilalt câteva întrebări iar concluzia fu că Dhimitrie (poetul) trebuie lăsat în pace.

Se derula o seară confuză.

Raymond Regele Spionilor trecu pe la Facultate şi rezolvă în mare grabă câteva probleme curente ale catedrei. Ceva mai târziu trecurăm pe sub zidurile liceului „nostru". Universitarul supraviețuitor trimise un suspin prelung şi subțire. Oftatul acesta aproape muieresc ricoşă de geamul pătat de muştele verii trecute. Farurile automobilelor măcinau fulgii de zăpadă.

Era seara premergătoare dispariției lui Dhimitrie (p.)

Acesta visa cu bărbia-n pumni. Ridică fruntea: – Are careva un ac?

— N-am ace! i-am răspuns.

— Nu port ace la mine, îl repezi Raymond R. S.

— Mai renunță şi tu la suptul acelor, îl sfătui Ştefan cel Bigot.

— Poftim un ac,

— Poftim un ac,

îl serviră Marele Şeik Rahman şi Bucur O.

Dhimitrie luă ambele ace, le potrivi cu migală pe vârful limbii.

— Refulări ale primei copilării, stabili Raymond Regele Spionilor, iar în acest timp automobilul albastru cu *ea* la volan trecea munții. În parbriz izbeau fulgii, femeii i se făcuse frig şi frică.

Dhimitrie (p.) care nici nu bănuia că în câteva ceasuri se va întâlni cu automobilul albastru, îşi drese glasul.

— Trebuie să fiţi nebuni (îşi arcuise sprâncenele şi agita nişte degete palide în dreptul frunţii), ca să folosiţi şi acum vechile porecle din şcoală.

— Drakula, îl opri Regele, fiecare se distrează cum poate şi mai ales când poate. Ar trebui să meditezi mai ales asupra lui „când".

— Vorbe... Fără vreun motiv evident, poetului îi clănţăniră dinţii.

Pe parcursul întregii nopţi mişcările lui Dhimitrie şi ale automobilului albastru fură astfel dirijate ca întâlnirea lor să se producă exact în zori, la marginea oraşului.

Şi, după ce automobilul albastru îl rase pe poet, îl înghiţi şi-l duse mai departe. Sau: se topi în noapte. Numai că venise dimineaţa şi ningea imens, vârtejul umplea toate spaţiile şi probabil nu era cine ştie ce fericire să mori într-o zi atât de vie când toate zările vin şi năvălesc peste tine...

Pe platourile de filmare posibil că Marele Regizor nu s-ar fi declarat foarte mulţumit de scenă şi, dând din mână a lehamite, ar fi remarcat: Ce! Nu mai ştiţi să mimaţi un accident? Un simplu accident? Reluaţi!

3. RELUAŢI!

4. Automobilul albastru, necunoscuta şi Dhimitrie (poetul), reuniţi printr-o decizie a destinului, se topiră prin păduri. Ce va fi fost în capul doamnei de la volan? Îşi închipuia oare că transportă un cadavru, încerca oare să-şi imagineze locurile posibile ale unei ascunzători? Iar el, buimac, la hotarul dintre viaţă şi moarte: „Cum te rabdă inima să treci pe lângă o biată oaie fără să-i oferi un drops?"

5. Să revenim la Dhimitrie (poetul).

Cu totul inexplicabil: de ce la sanie e înhămat automobilul albastru, iar nu un cal simplu, normal? De ce în loc de cal, nebunii aceştia de magnifici şi supravieţuitori au înhămat „cai-putere"? Şi din nou din vârful stâncii pe care se cocoţase

îşi aţinti privirile-n jos unde penumbrele mişunau schimbându-şi neîncetat formele ca nişte animale vâscoase; aici, sus, soarele încălzea piatra îmbrăcată-n muşchi din care răsăreau lujere străvezii aproape invizibile. Totuşi! Aici este locul de întâlnire cu duioasa voce care-l prinsese în laţ: „Găgăuţă mic şi prost!”

Pereţii acoperiţi cu acuarele, pânze foarte mici în pastă groasă aranjate cât mai fantezist, în scară, de la baza peretelui până sus în colţ, cercuri şi trapeze şi alte şi alte izbucniri geometrice, intercalate printre peisaje cu plopi şi lună, spice şi lună, lac şi lună, codri şi lună, nori şi lună.

Poetul deschidea ochii afundându-se în câte o pictură sau în mai multe dintr-o dată. Se transforma când în morar (tabloul cu moara, râul, plopii, câinele din faţa morii, morarul mustăcios de o statură cu plopii), când în câine cu picioarele subţiri, pântecul supt, privire melancolică. Ochii câinelui erau propriii săi ochi.

6. I s-a întâmplat să fie şi câine şi morarul câinelui (sau viceversa) în acelaşi timp.

7. Nu era dezagreabil să fie câine şi totodată pata roşie pe care se plimbă câinele.

8. Picturile alcătuiau un delir real, căruia i se alătura delirul febrei. Două deliruri învârtejindu-se cu mânie în trupul său firav.

9. Multă vreme, imposibil de stabilit cât, zăcuse, ieşind la suprafaţă din leşin pentru câteva clipe sau ore, spre a duce conversaţii de care nu-şi mai amintea nimic şi nici măcar nu-şi amintea exact cu cine le purtase. Dar, încetul cu încetul se contura în mintea sa prezenţa unei fiinţe mlădioase, cu păr lung, roşcovan, cu veninoase reflexe de cupru: o femeie, deci. Sau, probabil, înainte de toate, prezenţa unei voci pe care ajunsese s-o aştepte cu nerăbdare când lipsea, într-atât era de răcoroasă şi aducătoare de pace.

Tot felul de gânduri: „Sunt personajul principal al unei acțiuni romantice dintr-o carte a lui Ştefan cel Bigot...”

Avu complicata, abisala revelație a unei lămpi cu petrol. Nu mai văzuse lampă de câtă vreme! Din clipa când fusese înghițit de Marele Oraş cu Turn de Apă, de când îşi părăsise paşnicul sat natal – cum se zice. Iar lampa cu petrol ardea şi dădea lumină. Simplu. De la flacăra lămpii privirea i se mută asupra ei, convins că are s-o vadă croşetând. Logica acestei succesiuni de imagini era, să zicem, pe jumătate nemțească, iar jumătate filiată din amintirile sale rurale, oricum inconştientă, d-neai, logica.

Pe taburetul galben, pe tavă, ceaiul, tot galben, pâine, sardele şi lămâie, la fel, galbenă.

În mâinile *ei*, „Cercul elementar”, tomul de versuri al lui Dhimitrie (poetul). El nu remarcă titlul, poate nici cartea, ci ochii i se fixară asupra ferestrelor dincolo de care domnea bezna absolută şi liniştea nefirească. Deduse pentru întâia oară, că nu se afla în oraş, ci „undeva”.

— Cine eşti, străino?

— Ascultă! ripostă *ea*, energic: Citi rar, despărțind silabele, făcând lungi pauze de respirație, când îşi îndrepta pieptul:

PIRAT

Cutremurat de soare, zac pe-o stâncă
acest refugiu n-am să-l mai cedez
e ultimul, şi-s orb
în junglă, trei hiene
adastă stârvul meu.
Dar vin catarge împletite-n uragane
o gheară râcâie, şi-i otrăvită marea
pe punți e gol, iar dincolo de umeri
Jamaica, nălucind în plumb topit...
Se duc şi vin fantome de corăbii
e plină chila de moluşte, scoici, meduze
aşaaaaa!!
mă împresoară, mă sugrumă corăbiile
pe care nu-s eu căpitanul

corăbiile pe care n-am să le scufund!
O, ce sfidare!

Dhimitrie (p.) medită pentru a face următorul comentariu, luându-şi involuntar glasul de „tânăr geniu” pe care-l folosea epatând adesea cu succes fecioarele şi chiar nefecioarele:

— Către final, am impresia că *şchioapătă*... Eu aş fi încheiat cam aşa – şi, făcând o încercare de a se ridica-n coate, recită foarte limpede:

mă împresoară,
mă ucid corăbiile
pe care căpitan e *altul*
pe care *altul* le va scufunda.
Corăbiile abisurilor,
ce sfidare!

— Dar e poezia ta, găgăuță! zise *ea*.

10. Oare de ce mă priveşte atât de fix? Oare e frumoasă? Cine e şi cum naiba am ajuns eu aici? Oare ce s-a întâmplat cu mine? Oare de ce nu dă explicații? O adulmecă – *ea* se afla aproape, genunchii îi atingeau marginea patului comunicându-i o vibrație uşoară, caldă, aşa crezu el că simte, fremătându-şi nările ca un dulău rănit. Ai fi zis că *ea* miroase a zăpadă.

Femeia întoarse încetişor cartea, arătându-i coperta.

— Da, e volumul meu, gemu poetul. Cum a ajuns la tine?

— Nu îți mai recunoşti opera?

— Tu cine eşti? întrebă Dhimitrie (poetul).

— Mai întâi, întreabă-te cine eşti tu!

Plimbându-şi privirea peste pereți (în lumina aceea chioară a lămpii picturile aproape că se *stinseseră*) simți în spatele ochilor o apăsare şi o durere, nu intensă ci î*ntinsă*, cât un ecuator, depăşind colosal proporțiile bietului său cap. O durere cu tot felul de ramificații, o ramificație ce atârnă, alta ce se clatină sus...

O durere-galaxie.

Glasul *ei* străbătu, ca printr-un şiretlic, legănarea aceea monstruoasă de tentacule verzi, cozi zdrenţuite, aripi însângerate, se concretizau neverosimil izbucnirile teribile din creierul lui.

— Poate că, într-adevăr, eşti poet. Îl învălui strâns cu ochii, urmând: Ai şansă – dacă scapi de aici – eşti tânăr... Sau numai faci pe tânărul?

Dhimitrie (p.) arătă pereţii împrejur (dar şi simpla ridicare a antebraţului îi răscoli în tot trupul un vacarm de gemete surde):

— Tu... tu ai pictat toate *schemele* astea?

— Poate că da – ce-ţi pasă?

— Cine eşti?

— Ţi-am spus de nenumărate ori: persoana care te-a accidentat. Uiţi totdeauna la fel de repede?

Învăluind-o în privirile ochilor săi căprui (acum se mai limpeziseră, în primele zile erau ca două găuri de sânge) Dh. (p.) constată că în capul lui, se leagă singure nişte fraze: tip elegant de femeie „sportivă" care, între douăzeci şi patruzeci de ani, păstrează aproximativ aceeaşi înfăţişare, aparent flegmatică, rece, educată, descurcându-se enervant de uşor în toate domeniile, complexantă pentru unul ca mine, apare pe la cabane, în munţi, însoţită adesea de mai mulţi tipi cu toţii nişte „şmecheri sobri", aşa că nu mai ştii ce să crezi despre moralitatea ei, doarme în aceeaşi cameră cu băieţii, cară cu uşurinţă ruksace, pare să flirteze cu toţi, dar în realitate cu nici unul, pare sprinţară, sociabilă, iar în realitate e uneori foarte singură...

Şi, gândea poetul: vai! am rămas acelaşi rural care n-a reuşit să se acomodeze ci a devenit doar livresc... poet care face poezie aşa cum îşi închipuie că trebuie să fie poezia, şi nu cum ar trebui să fie în fapt...

Şi: vai...

— La ce te gândeşti, poetule?

Încercă să analizeze – nu cu deosebit succes – glasul ei, intonaţia independent de cuvinte, de conţinutul lor riguros. Raymond Regele Spionilor, dialectician riguros, se exprimase în repetate rânduri despre el că s-ar tăvăli în marasmul

idealismului. Nu, eroare, hm, eroare dublă, Raymond, Regele, e mult mai rafinat, despre *marasme*, despre „Monştrii din Valea Streetului” ţineau un fel de predici analfabeţii de odinioară, acum nu te mai exprimi simplist ci eseistic prin rafinate întorsături de adjective; acum ştim să ne exprimăm frumos, subtil, lung şi dificil, trecând prin filozofi, filozofii, fizicieni şi fizici, literaţi şi literaturi. Nu mai merge să zici că în cinci ani îi depăşim pe imperialişti la producţia de unt, îi radem şi declanşăm revoluţia mondială.

— La ce te gândeşti, poetule?

Yes, adică da în limba clorofilită (inexistentă), acest „poetule” conţine o subtilă doză de ironie, aşa cum un acumulator poartă o încărcătură de volţi – sau cum le zice, waţi? Minunată comparaţie... Sau, nu e vorba de nici un fel de ironie ci chiar de o abia mascată admiraţie? Îi are şi volumul... L-a citit. Poate chiar, răscitit...

— Aş dori un ac – zise idiotul de Dhimitrie (p.)

— Un ac?!!

— Îmi place să sug ace...

11. Sigur... încep să-mi amintesc. Încercam, în acei palizi şi fulguiţi zori de zi, să stabilesc cine iese învingător într-o astfel de ciocnire, eu sau automobilul albastru. De unde să ştiu cine se afla la volanul blestemăţiei? Şi ningea! Îmi amintesc! Ningea... peste tot.

— Când ninge, poate, ninge *peste tot*, în principiu. Peste tot unde vezi cu ochii. Ninge mereu. Şi atunci. Şi acum.

— Se lumina de zi.

— Dar nu şi-n capul tău. Băuseşi.

— Oare? Unde mă aflu?

— În mijlocul pădurii din mijlocul tuturor pădurilor. Într-o cabană.

— Iată o delimitare perfectă, spuse Dh. (p.) cu o altă voce. Cu o altă voce care-i atrase atenţia necunoscutei. De ce m-ai adus aici?

— Ca să te vindec, găgăuţă. Deşi erai beat şi ai sărit în faţa maşinii, mi s-ar fi retras oricum permisul.

— Te sustragi din faţa legii?

— Iarăşi vorbeşti năzbâtii. Poet! Nimeni nu te-ar fi îngrijit nicăieri mai bine decât aici!
— Eşti medic?
— Mult mai mult. Vrăjitoare. Mai mănânci?
— Ce mănâncă de obicei vrăjitoarele?
— Nu te priveşte! Dar presupuşii poeți? Mai mănânci?
— Cum te cheamă?
— Z.
— Z?! E numele adevărat?
— Dar tu cum crezi?
— Z., de la zăpadă?

12. Afirmând că-şi aminteşte, mințea, sau, într-un fel, exagera. Momentul „impactului" dintre el şi a. a. (automobilul albastru) se topea uneori din memorie, aparent ireversibil, pentru ca să revină straniu amplificat, ca o pasăre cu mai multe aripi, cu patru aripi sau şase, în orice caz mai multe decât două, într-un flux şi reflux continuu ce nu părea să aibă o legătură directă cu febra, şi ea oscilantă. Trupul său beneficia de o sumedenie de leziuni, amănunt care-i amintea de un personaj al lui Ştefan cel Bigot, sau poate chiar de-al său, cine să mai ştie?, ce căpătase pe un front oarecare (ca şi cum ar putea să existe fronturi oarecare!), vreo sută de răni – în fine poate nu chiar o sută. Pe-ale sale nici nu încercase să le numere, dar spre marele-i noroc n-avea nici un os fărâmițat din cale-afară, numai muşchii zdreliți, tăiați, la picioare, şolduri, umeri – adevărat miracol că rezistaseră claviculele – pe spate o plagă întinsă, adevărat spațiu jupuit, şi peste tot dureri surde; când adormeau unele, se trezeau celelalte. Da, asta era situația.

12+1. Momentul accidentului îi apărea însă de fiecare dată în culori diferite. Zăcuse îndelungată vreme inconştient, în altă lume, într-o lume cu dimensiuni diferite; ce înseamnă, totuşi, inconştient? Probabil absent, sau imun la impulsurile realului, fiindcă venindu-şi încetul cu încetul în fire, se pomeni că are „amintiri" din lumea *ireală*, sau să-i zicem mai bine, din lumea de vise? Stop! Ireală, însă nu „cealaltă"!

Chiar până *acolo* nu ajunsese! Se zice că dacă ajungi *acolo*, nu te mai întorci, dar…

14. Izbuti să coboare din pat şi, până să-l cuprindă amețeala, se târî pe propriile-i picioare – dar nu se poate şti cu certitudine, posibil că a înaintat în patru labe – până la nivelul maxim al năzuințelor sale: FEREASTRA! Fereastra o cântărise îndelung, tânjind după fulgii care se scuturau pe vânt, în spațiile dintre ramuri. Se rezemă de pervaz, cu suflarea tăiată. Bietul său trup, înfăşurat în bandaje, şi susținându-se poate numai datorită lor, arăta ca o mumie. Avusese totdeauna picioare ingrat de subțiri – marele lui complex, unul din ele – dar acum, cât putea să-şi dea seama, printre pansamente, păreau mai descărnate. Se scutură, cuprins de un frig cu toate că soba metalică, neagră şi rotundă ca un proiectil radia căldură.

Cabana se găsea, într-adevăr în pădure, în mijlocul tuturor pădurilor! Chiar sub geam – ce revelație! – descoperi automobilul albastru, abia vizibil sub nămeți. Începu să transpire de slăbiciune, mirosul propriei sudori aproape-l sufocă, încercă să revină la pat când zări printre copaci un animal echilibrându-se printre troiene în mari salturi. Un lup? Aş, un simplu câine… dacă un câine e neapărat mai simplu decât un lup. Îi auzise lătratul deseori, numai că, doamne fereşte!, crezuse că e lătratul câinelui din pictură, sau, şi mai rău, chiar al său, el fiind câinele, sau *alt* câine, de dincolo de moară, invizibil, sau parțial invizibil, sau…

Aha… aha… aha… prin urmare trebuie să fie şi o moară prin apropiere, dar de ce „prin urmare”, care e logica? LOGICA!! Dar ce este logica? Un câine, o moară, şi… s-o lăsăm baltă. Dar ce înseamnă „s-o lăsăm baltă?”

S-o luăm invers, în pictură există un câine şi o moară, prin urmare dacă în realitate există un câine – şi exista – trebuie să fie şi o moară! Cine trebuie să moară? Ah nu, e vorba de o moară care ma…

Toate acestea-s prea complicate pentru un biet Dhimitrie (p.) abia pe cale de a intra în convalescență. Dar nimeni nu

pomenise nimic în legătură cu convalescența, poate că şi el se pregătea să macine... ba nu... să moară.

Sau i s-a dereglat, iremediabil, centrul... care centru?, în sfârşit un centru din cap, cu ocazia accidentului?

Câinele – iarăşi câinele – şi e vorba de câinele real, avea un glas (sau mai corect ar fi să spunem lătrat?) de bariton care începe să nu se mai amuze de propria sa glorie, şi visează la alta – la care naiba alta? Nu mai visează la nici un fel de glorie... din păcate. Speculațiuni. Visează la gloria de a ajunge pictor peisagist. Glasul acestui câine conține o nuanță de bunăvoință, aşa cum îl au toți câinii de treabă şi conştienți de puterea lor, prietenoşi dar şi disprețuitori când e cazul – dar şi o intonație de rea-voință, ca să nu-i zicem amenințare, fapt care nu i se poate imputa. La urma urmelor, un câine rămâne chiar şi-n ultimă instanță, un câine. Dar ce să rămână, un mamouth? În sfârşit, această ființă, câinele, apăruse nu din întâmplare în preajma cabanei, el îi *deschidea* drumul lui Z., care-l urma la mică distanță. Animalul, care de fapt nu se grăbea, în salturile sale prelungi, o depăşea cu uşurință pe tânăra femeie cu schiurile pe umeri, subțire, înaltă, fragilă şi totodată invulnerabilă şi la răstimpuri îşi întorcea fruntea lată, roşcovană, să constate dacă stăpâna lui ține pasul. Stăpâna lui ținea pasul. Stăpâna lui ținea totdeauna pasul. Da.

Dhimitrie (p.) se miră că imaginea ei corespunde prea exact cu imaginea făurită de el, cea, să-i zicem, livrescă.

Voi să fugă la pat, dar se opri. Oare ce-l opri? Demnitatea? Deşi victimă, el, se simțea stăpânit de Z. O revoltă sui în sufletul său. Nici n-ar fi reuşit să fugă în pat. Şi ce rost ar fi avut să se grăbească? Îi interzisese Z., sau altcineva, dreptul de a coborî din pat, avea ea dreptul să-i interzică, să-i poruncească? Şi chiar, dacă... Haide... Hm!, de fapt ce înfățişare are această femeie?

15. Ura lui Dhimitrie (poetul) se înfiripă din umilință. Crescu încet, ura, ca o plantă rea pe teren sterp. Dar crescu cu atât mai temeinic. Săptămâni la rând, un timp nesfârşit (speculații: o milionime de secundă, sau o eră, din punct de

vedere matematic, filozofic şi din alte puncte de vedere, timpul e nesfârşit, sau *invers*) deci, atâtea şi atâtea zile, Z. Îl spălă, îl curăță, îndeplinind munca înălțătoare de infirmieră; mai ales în perioada când el zăcuse inconştient ea îndeplinise cele mai umilitoare obligații, îl cunoscuse în cele mai defavorabile amănunte.

Un prieten al lui Dh., năuc, îşi vârâse capul în elicea unui avion. Elicea din întâmplare se învârtea. Individul cu țeasta crăpată, nu izbutise să moară, cu toate că făcuse eforturi, dar zăcuse în comă timp îndelungat, îngrijit zi şi noapte de logodnică – o mare iubire! – şi până la urmă femeia-l pusese pe picioare, dar îl părăsi. Îi provocase o silă definitivă.

— Eşti medic?

— Sunt vrăjitoare, de câte ori să-ți spun? Oare medicamentele pe care ți le aplic sunt tincturi şi alifii obişnuite? Sunt preparate magice, asta sunt. Ce mai vrei? Nimic? Bine. Ia să-ți văd pulsul... Merge. Vom discuta despre un mic amănunt. Va trebui să concepi o scrisoare. Bănuiesc că ştii să caligrafiezi, sau te pomeneşti, ai o secretară căreia-ți dictezi operele?

Dhimitrie (poetul) se sperie. În toate intențiile femeii bănuia ceva ascuns şi, bineînțeles, diabolic.

— Ce vrei să pui la cale? Ce scrisoare? Nu scriu nimic!

Plimbă o privire pe obrazul ei, o privire ce se voia veninoasă, dar nu reuşea să fie decât stupidă.

— Zâmbeşti, poetule?

— Crezi că ăsta e zâmbet?! De ce nu vine nimeni niciodată aici?

— Vrăjitoarele locuiesc singure, replică Z.

— N-ai părinți? N-ai rude? N-ai un soț?

— Vrăjitoarele nu se mărită.

— Si acum eu ce fac? Va trebui să mă îndrăgostesc de tine?

— Nu e obligatoriu – dar te vei îndrăgosti. Face parte din destinul tău. *Tu faci parte dintre aceia care se încadrează perfect în destinul ce le e dat.*

Poetul medită cât va timp.

— Asta ce vrea să fie? O jignire?

Z. nu-i mai răspunse.

16. Amintirile lui Dhimitrie (poetul) din lumea ireală.

Dormi, Dh., închipuieşte-ți că eşti pasăre, nor, val pe-o mare infinită, înconjurată de alte mări infinite. Închipuieşte-ți că ai fi iubitul unei vrăjitoare. Şi smulge-ți din minte dicționarele, dicționarele...

Ninge peste Turnul de Apă. Viforul trece, negru, pe deasupra oraşului trântind pumni vârtoşi câte unui acoperiş mai moale. Nimic de făcut. Marele Şeik Rahman se uită cruciş la plicul pe care poştaşul (vârât în gluga sa ca o cobră) tocmai mi j-a înmânat.

„Dragă Toma Bumbuc, stimați magnifici şi supraviețuitori, vi-l puteți închipui pe micul vostru Drakula țopăind într-un picior „pe-o cărare supt un brad"?

(Nu, însă n-ar fi fost departe de stilul său...)

Continuarea răvaşului:

„Îndelungatele mele absențe sunt perfect explicabile în limitele stricte ale ştiințelor progresiste contemporane şi n-au nici o legătură cu marasmul superstițiilor idealiste pe care le înfierăm cu toții cu tărie.

Cel ce vă trimite rândurile de față e o persoană reală, în carne şi oase, iar nu o fantomă în *cearşaf şi oase*".

(Hm, ciudată precizare! Aproape că m-a convins inversul...)

Continuare:

„Declar cu mâna pe inimi – fiindcă am cel puțin trei, patru, că eu Dhimitrie (poetul), amicul vostru, magnific prin adopțiune, sunt bine şi consum cu apetituri sporite, marea şi unica poveste de iubire a vieții mele".

(— Încă o iubire unică!

— Zât! Toate iubirile sunt unice.

— N-aş fi bănuit!

— Însă, am adăugat, tonul e din cale-afară de suspect. E ca şi cum *ar fi fost obligat* de către cineva să ne anunțe că e bine şi sănătos, ca să nu intrăm la idei.

— Eşti un mare detectiv, Bumbuc! Da, a fost obligat sub teroarea armelor. Poetul, capturat de o bandă care cere răscumpărări. Un milion. Bun. Mai departe!)

Mai departe:

„...Vă scriu de urgență (aş, de urgență, trecuseră săptămâni!) cunoscând ce prieteni săritori sunteți, spre a vă scuti de griji în legătură cu absențele mele. Nu stârniți vâlve (de asta am eu grijă, sunt specialist), nu porniți cercetări, nu anunțați organele. Calmați-vă, nu am fost răpit, sechestrat, nu scriu aceste cuvinte sub amenințări, nimeni nu intenționează a cere peşcheş pentru eliberarea mea – de altfel, de la cine? – şi nimeni nu mi-a pus gânduri rele. Trimit curând lui Ştefan cel Bigot ceva pentru revistă, să rezerve spații. Câte spații – nu ştiu, mă bizui pe marea sa intuiție. Magda cea dulce (secretara) să rețină sub cheie orice sumuliță care pică pentru mine, când mă întorc, voi avea mare nevoie.

Calde salutări pentru (în ordine alfabetică):

Bucur O., actorul
Bucur O., medicul
ing. Căpățână-Căposu
Ştefan cel Bigot
Raymond Regele Spionilor etc.

şi vă pup, Drakula“

Marele Şeik răsuci plicul prin dreptul ochilor bulbucați îmi ceru, după toate regulile, lupa şi descifră ştampila oficiului poştal Tahița. Mă întrebă dacă am idee cam pe unde vine localitatea asta cu nume de femeie isterică (nu aveam idee), mormăi, pregătindu-şi pipa, ceva nu tocmai măgulitor la adresa poeților clasici, contemporani, şi mai ales „tineri“ şi, prin spațiul înghesuit îşi făcu loc spre fereastră să vadă cum mai ninge.

L-am întrebat: Dar la Londra, cum ninge?

♣ ♣ ♣ ♣

1. – Aţi căpiat de mă chestionaţi cu toţii cum ninge la Londra? Nici n-am observat! Uite, ninge iar…

— Trebuie să fie fain în parcul Hyde, când fulguieşte. Ce fac predicatorii în asemenea cazuri, îşi acaţă de umeri oareceva pleduri?

— Te-ai cretinizat, rosti moale, cu accentul său neverosimil, Marele Şeik Rahman, eu spuneam că ninge aici… acolo nu ştiu, n-am prea văzut zăpadă, iar unii autori pretind că Londra e un oraş vârât în fundul oceanului, trebuie să foloseşti costum de scafandru. Să nu-i iei în serios.

— Costum de scafandru din cauza ceţii sau a ploii?

— Văd că te obsedează fenomenele meteorice apoase, sau cum naiba le zice! Descopăr cu turpoare, că la fiecare reîntâlnire a noastră vă regăsesc mai proşti decât v-am lăsat. E o performanţă, cum naiba izbutiţi?

— Şi asta e o impresie, i-am replicat, glacial.

— Să facem schimb de impresii!

— De ce nu schimb de neveste?

La vârsta de cinsprezece ani – o, timp pierdut! – vocea Marelui Şeik Rahman, piţigăiată şi fluctuantă ca un *Si* fals, intrase în schimbare şi, după inerente oscilaţii, se stabilizase într-un bas plăcut, profund, *şaliapinesc*, frumos asortat bărbii sale. El, Şeikul, efectuă un larg gest, ca şi cum ar fi retezat capul unei duzini de inamici, îşi bulbucă şi mai mult ochii, strivindu-mă sub greutatea unei priviri mânios-prieteneşti.

— Te pregăteşti să deschizi dosarul „Marelui Joc“?

— Am s-o fac şi pe-asta… curând… în câteva săptămâni, i-am răspuns fără convingere.

— Nu te gândeşti că vei crea complicaţii?

— Cui? Ţie, Mare Şeik?

— Mie? De ce, mie? Nu! Ce mă poate atinge pe mine? Dar ai putea să-l dai peste cap pe Ştefan cel Bigot.

— N-am această intenţie, am răspuns. Şi, schimbând vorba: – Socoţi că Dhimitrie se află într-o situaţie complicată? N-ar trebui să cercetăm… să luăm măsuri? Dacă scrisoarea e numai un truc?

— Continuă să ningă! schimbă şi Marele Şeik subiecţii. Dar, dacă dosarul „Marelui Joc…“

2. Al doilea plic de la Dhimitrie (poetul) ajunse în mâinile lui Ştefan cel Bigot. Conţinea:

Insule efemere. O insulă efemeră se ridică la suprafaţa oceanului pentru a respira şi trăi numai o clipă, aşa cum o trădează şi numele, o clipă extrem de scurtă, cât să se odihnească pe dunga ei iluzorie un stol de păsări obosite şi călătoare. Pe urmă, în vaste şi neîncetate legănări ale orizontului, insula se scufundă, suptă spre interiorul planetei de forţe oarbe şi necunoscute.

Se scufundă ireversibil, pentru totdeauna, pentru veşnicie, fiindcă scurtul şi unicul ei destin a fost să salveze de la pieire câteva păsări ce şi începuseră să se prăbuşească de osteneala drumului lung şi, fireşte, nu putem nega existenţa unui cronometru misterios care a potrivit şi coordonat înălţarea insulei în raport cu trecerea pe deasupra conturului ei izolat a stolului migrator.

Alte insule, sau alte arhipelaguri efemere, supravieţuiesc mai mult: aproape două clipe.

Aici se ascunde o ispită şi o viclenie.

În aceste „aproape două clipe“ bărbaţii numiţi din motive numai de ei cunoscute geografi, au vreme să însemneze pe hărţi, cu tuş nemuritor, contururile perisabile, reliefurile acelea proaspete, ba chiar să le şi atribuie, după furtunoase dezbateri şi felurite nume: Insula Iluziei sau Arhipelagul Etern.

Abia atunci noile pământuri, ca şi cum doar atât ar fi aşteptat, după ce adresează zărilor, omenirii şi bărbaţilor numiţi geografi un rânjet plin de ironie şi sâc, binevoiesc să se întoarcă de unde au plecat: în adâncul oceanului, sau poate chiar şi mai în adânc, mai departe… Pe hărţi însă, tuşul nemuritor le va consemna prezenţa în continuare, vreme îndelungată, sute de ani, sau mii?, iar navigatorii de pe plutele de balsa, de pe trierre, liburne, dromoane, drakkare, galere, feluci, kogge, veliere, iachturi,

paqueboaturi, crucişătoare, cuirasate, port-avioane, străbătând acele meleaguri, vor freca ocheanele, chiorându-se în zadar încercând să descopere şi ei Insula Iluziei sau Arhipelagul Nemuritor, şi negăsindu-le, vor intra în panică, zicând că s-au rătăcit.

Să acordăm acum puțină atenție insulelor efemere care trăiesc şi mai mult: trei clipe. Întâi şi-ntâi, tot păsările iau cunoştință de ele, stabilind hălți ale căror coordonate devin rapid şi în mod inexplicabil, cunoscute de întregul neam al înaripatelor migratoare, NORD-SUD-NORD, şi chiar NORD-NORD sau SUD-SUD. După aceea, pe neaşteptate, aterizează şi geografii ca să pornească zarva şi să gonească stolurile. Da. Insula, sau arhipelagul capătă un nume, exact în clipa când două sau mai multe puteri maritime şi beligerante îşi trimit torpiloarele şi submarinele să pună stăpânire pe uscatul abia născut şi abia botezat. Escadrile cresc la orizont din toate direcțiile, în cenuşii semicercuri amenințătoare şi, dată fiind situația, pe întinsul ultramarin primesc drept de luare la cuvânt gurile de foc. Una dintre flote o ia de zor la goană, alta rămâne învingătoare, iar amiralul, în uniforma cea mai de gală, cum e obligatoriu să se poarte în astfel de ocazii sublime, înfige drapelul cel mai fastuos în cel mai înalt punct al pământului cucerit.

Abia-n clipa asta – a treia şi ultima din existența ei – insula se scufundă cu drapel cu tot, în uruit de stânci sfărâmate. Da.

Bineînțeles, s-ar impune şi o întrebare: care a fost adevăratul ei destin: să ispitească păsările, geografii sau amiralii?

Dar există şi alte pământuri.

Ele durează uneori chiar mai mult decât o viață de om, poate chiar cât două... Aceste insule efemere dar cu longevitate sporită, se numesc de obicei continente.

3. „Rio Jim împotriva lui Doc Halliday“.

Comunicat radio. Premiul “Oscar“ care încununează cea mai bună interpretare masculină a fost decernat în acest an noii vedete internaționale, actorul român Bucur O. pentru

rolul titular din filmul „Rio Jim împotriva lui Doc Halliday“, în regia lui John Ford. „Oscar“-ul pentru cea mai reuşită apariție într-un rol secundar a fost acordat cunoscutei actrițe Tessa Fonda, interpreta Cristinei în acelaşi film. Înmânându-i lui Bucur O. mult râvnita statuetă, marele actor de cinema John Wayne, protagonist al unor westernuri devenite clasice, l-a îmbrățişat pe mai tânărul său coleg declarând că vede în el un strălucit succesor.

4. Nimeni n-ar fi zis despre Toma Bumbuc că ar fi un favorizat al destinului, şi totuşi! Se pregătea să-şi strângă în grabă catrafusele şi să plece într-un sat cu teren arid, fără viță de vie, prune şi chiar fără sfeclă, unde să predea întreaga viață istoria, o disciplină atât de lunecoasă, când obținu pe neaşteptate şi fără vreun efort deosebit, funcția de corector. De atunci au trecut o mulțime de ani. De la corector, la redactor, e de făcut un pas, şi-l făcu, iar de la redactor la autor, nu e decât o baliză şi un jalon. A face poezie i se păru lucru hilar, proza o considera vulgară, deci se consacră eseului, însă cu detaşare. Susținu, iar apoi combătu, cu aceeaşi convingere, teoria „despre tipic“. Precum şi altele, la fel de la modă, şi la fel de trecătoare. Nu i se poate face o vină totuşi, fiindcă, oricum, se cânta în cor. Când locotenentul Kalendula se hotărî să-şi ia lumea-n cap, lăsă mica sa gospodărie primului întâlnit, iar acesta fu chiar Toma Bumbuc. Alt noroc. La rându-i Bumbuc, îl descoperi şi-l lansă pe Dhimitrie (poetul). Al treilea noroc.

Locotenentul Kalendula îi trimise lui Bumbac veşti din:

Mexic: „Exploatez o mină de argint“.

Australia: „M-am însurat cu o miliardară. Jumătate din Melbourne îmi aparține“.

Canare: „Friguri galbene, dar am scăpat“.

Ankara: „Ce mai faci, bătrâne?“

Mai târziu, Bumbuc descoperi că aşa-numitul locotenent Kalendula e pensionarul unui ospiciu.

Şi mai târziu, Bumbuc, descoperi dosarul uitat al „Marelui Joc“.

5. Dhimitrie (p.) – Cum poți trece pe lângă o biată oaie, fără să-i oferi un drops?

— Oaie eşti tu, înțeleg, zise Z. Dar ce este un drops?

— Un drops, este o bere.

— Regret, n-am. Încă mai ninge.

— Cum n-ai? Pentru o vrăjitoare, să fabrice un alcool, trebuie să fie un fleac!

— Să fabrice, venin, da. Bere, nu.

Pe masa scundă pâlpâia lampa, Z. răsfoia cărți şi părul ei absorbea puțina lumină, reflectând-o apoi.

— Am visat că te numeşti D., spuse poetul. Sau mi-ai spus tu?

— Nu, iar le încurci, mă numesc Z.

— Da... uitasem, bâiguia Dhimitrie (p.) minținд, nu e semn bun. Z. de la zăpadă. Uit mereu. Am o mulțime de amintiri uitate.

Pulovărul mov, foarte strâns pe corp, piept frumos, corp tânăr, dar *ea* e tânără? Eşti tânără, Z.?

— Mai ştii ce a spus Rilke despre amintiri? răspunse Z.

— Amintirile mele vin din lumea ireală, despre care Rilke nu ştie mare lucru. Chiar, nu ştie. Ai un câine? Sau eu sunt propriul meu câine?

— Propriul meu câine sunt eu! Un titlu grozav.

— Şi eu sunt grozav. Nu totdeauna, dar în general da. Cine latră? Eu sunt cel care latru?

— Nu. Există totuşi şi un câine *real*. Da, există, totuşi, un câine.

— Păcat! Ar fi fost mult mai original să latru chiar eu. Doare!... De ce ai zis „totuşi“?

— De ce ai zis „doare“?

— Pe aici ninge totdeauna? Ascultă-mă, delirez?

— Uneori, mult...

— Cât de straniu te exprimi. „Uneori, mult...“ De fapt nu e incorect. Ce spun când delirez? Tâmpenii mari?

— Da, tâmpenii, îți povesteşti viața.

— Viața mea e presărată cu tâmpenii? Sau e o tâmpenie?

— Oh, da.

— „Oh, da“. Intonație cunoscută. Parcă ar fi oftat doctorul Bucur O. de care poate ai auzit. De vreme ce şi tu eşti doctoriță...

— Noi sunt „doctoriță“. De Bucur O. al tău, n-am auzit.

— Dar de actorul Bucur O.?

— Liniştește-te, că faci febră.

— De unde ştii că delirez? Dormi aici?

— Dar unde?

— Chiar, dormi cu mine în cameră?

— Nu vezi acolo un pat pliant?

— Care e momentul exact când am început să te detest, Z.?

— La ora şapte şi un sfert.

— Ce glumă! N-aş fi bănuit că dormi aici. Dacă ştiam...

Z. îi aruncă o privire glumeață. Nu zise nimic.

— Şi te distrezi aici toată noaptea, ascultând cum delirez?

— Nu e o distracție formidabilă, poete.

— De ce nu te odihneşti în altă parte?

— Ca să fiu aici în caz că ți se face rău.

— Ar putea să mi se facă rău?

— Da.

— Ai zis „da“? :

— Ai auzit bine, am zis „da“.

— Ce înțelegi prin „rău“? Foarte rău?

— Prin rău se poate înțelege aproape orice.

— Aş putea să şi mor?

— Calea e liberă şi-n direcția morții, Dhimitrie.

— Eşti crudă. Sau glumeşti? Dacă aş muri, ce ai face?

— Mai taci, poete. Taci, Dhimitrie!

— „Taci Dhimitrie!“ exact aşa zice Raymond Regele Spionilor.

— Unul din personajele delirului tău.

— Ba nu, ba nu, e real! Ce, acum delirez?

— Linişte! Când delirezi, parcă îți poți da seama că delirezi?

— Sigur! Sigur! Ai spus-o şi tu. Am început să te detest la şapte şi un sfert, temnicero! Calea e liberă în direcția morții, da? Şi dacă vine moartea, pe cine are să aleagă, pe morar,

sau pe câine? Şi dacă morarul se-apucă să latre, de unde are să ştie moartea care e câinele şi care-s eu? Eu, un biet poet... Eu sunt mo-hrrrar!!

6. „Idila mea continuă“, începea al treilea răvaş al lui Dhimitrie (poetul), expediat tot din Tahița. În acelaşi plic încăpuseră şi două poeme pe care le-am remis imediat lui Ştefan cel Bigot, el ocupa un post important în redacție, era şef de echipaj...

la sunetul „siflet“-ului său mateloții se adunau pe puntea tribord... „Atacați! răcnea căpitanul, pământiu la față de furie, amenințându-l cu pumnul pe căpitanul rival, şi marinarii se buluceau mai mult înspăimântați decât convinşi, cumpănindu-şi carabinele spre dunga întunecată a stâncilor... dincolo de care se ascundeau cei din banda lui Kraker Jake. Doc Halliday îl coti pe Rio Jim: „Să le tragem o păcăleală, şi să-i radem!“

În ziua următoare am plecat împreună cu doctorul Bucur O. să căutăm Tahița. Automobilul mare şi greoi al Institutului se hurduca printre dealuri înzăpezite, iar noi am rămas multă vreme îmbufnați, lăsând ruta pe seama şoferului Geo.

7. „Să le tragem o păcăleală şi să-i radem!“ scrâşni Doc Holliday cu chipul strâmbat de furie. Rio Jim nu răspunse, privea drept înainte, pe obrazul supt zvâcnea o umbră. Da.

— E clipa cea mai importantă, interveni regizorul John Ford. Acum în mintea ta, Doc, se naşte prima bănuială împotriva lui Rio Jim. Cum reacționezi, Doc? Rio Jim, tu simți apăsarea privirii lui Doc! Cum reacționezi? Tempo, băieți, fiecare luptă pentru un „Oscar“!

Dar în momentul acela Marele Regizor observă o mână subțire, neagră, înmănuşată, ce se ridica încet. Un revolver era la capătul acelei mâini negre, ca un desen subțire în tuş.

— Hei! A cui e mâna aia din dreptul ferestrei? Nu face parte din scenariu!

8. Tom a Bumbuc frânt ca un echer în paltonul negru şi larg, fu neobişnuit de tăcut şi de trist în tot timpul „călătoriei de recuperare“ a lui Dhimitrie (poetul), călătorie pe care el nu o dorise, împotriva căreia chiar protestase, considerând-o inutilă, ba chiar riscantă, ținându-se cont de sensibilitatea aproape bolnăvicioasă a lui Dh. (p.), sau, pe de altă parte, de tonul sănătos, optimist, plin de vervă, al scrisorilor expediate.

Starea de spirit a junelui autor părea – după cum reieşea din răvaşe, cu totul deosebită, în orice caz favorabilă creației de mare ținută. Redactorul şef însă, după o aprinsă conversație cu Ştefan cel Bigot („Atacaaați!“), îi telefonase doctorului Bucur O., care dispunea de automobilul Institutului şi amândoi hotărâseră pornirea acțiunii din care Toma Bumbuc nu putea lipsi, fiind, probabil, omul cel mai apropiat de poet.

Bucur O. îl luase pe Bumbuc de acasă, din pat, de unde, poate, şi indispoziția acestuia. Aveau cu ei cafea caldă, un termos plin, pregătit de Magda, provizii şi o sticlă în care clipocea țuică sau votcă; pe la jumătatea drumului Toma Bumbuc deveni foarte curios să constate ce conține şi o destupă. După ce trase, cu ochii închişi, a doua înghițitură, mult mai fericită decât prima, se lămuri ce lichid e acela, îi mai dispăru mahmureala şi-i veni pofta să întrebe ce mai e cu Melania (soția doctorului), dacă s-a cuminți, sau se mai vede cu infamul Be Haş.

Bucur 0., doctorul, cu obrazul cam cenuşiu, cam şifonat, nu se atinse nici de termos, nici de sticlă. Nu se atinse de nimic. Dormise foarte puțin, abia de la cinci dimineața până la şapte şi ceva, când îl trezi telefonul redactorului şef. Primele sale cuvinte au fost cu privire la deschiderea dosarului „Marelui Joc“. Vorbind, privea în față, cu ochii cețoşi, pierduți în imensitatea ninsorii, şi nu părea sincer interesat de vreun răspuns. Bumbuc îi observa profilul viril, puțin neclar totuşi, ca plasat într-o dimensiune inaccesibilă.

— Tu ce mai zici cu privire la viață? pară el cuvintele celuilalt, întrebându-se cum să dirijeze, de la mare distanță în direcția Melaniei această discuție cam dezlânată, mirat oarecum de interesul brusc şi acut ce se trezise-n el pentru soția prietenului, pentru aventurile ei. Relatarea precisă, calmă, amară a doctorului, în acea dimineață mohorâtă cu ninsoare grea şi vârteje perfide, trezise în el o stare greu de definit; să fi fost vreodată amorezat de Melania, amor tainic şi refulat sau cum dracu se mai numeşte, iar acum crescuse-n el gândul că „decât un terchea-berchea de Be Haş, mai bine eu?“

Toma Bumbuc n-ar fi recunoscut-o pentru nimic în lume, şi probabil nici nu era adevărat. El lăsă întrebările să se zbenguie-n jurul capului său în voie, ca nişte pureci de apă, în schimb, dar de ce neapărat „în schimb“?, aprinse țigară de la țigară, exasperându-l pe şoferul Geo – nefumător – care totuşi nu îndrăzni să câraie.

O foarte stranie expediție, despre care nu ştiu ce voi povesti, dar cum aş şti dinainte?, se înşirară nişte întrebări sub fruntea sa, în vreme ce automobilul, derapând lateral pe nişte cauciucuri uzate, deşi noi, se lipi de scările poştei din Tahița. Fața doctorului Bucur O. începu să se lungească a nedumerire.

— Iată-ne detectivi! Cu ce începem?

Un gând sumbru izbucni simultan în ambele luminate minți, începem prin a căuta cadavrul, care nu poate fi decât al lui Dh. (p.), cu toate că nu asta e regula detectivicească, se începe prin a fi căutat asasinul, presupunând că... eh, naiba s-o ia de treabă.

Bumbuc se dezdoi cu greu din poziția *adunată* ce o adoptase în automobil, având genunchii prea lungi – şi prea subțiri – şi, ajuns în aer liber, sub ninsoare, se apucă să-şi netezească, inutil de altfel, paltonul, lăsând inițiativa în seama doctorului. La urma urmelor, nu fusese ideea lui. Din maşină Geo, puțin obosit, îi urmărea, cu bărbia căzută, nemişcat şi apatic ca un cal ostenit, în amurg. Da.

Ningea peste Tahița, peste pădurile dimprejur, peste *inimile* pădurilor, peste *inima* pădurii din mijlocul tuturor

pădurilor, iar doctorul Bucur O., traversând cu pas melancolic încăperea afumată a of. poş. Tahița, îl privi de la distanța, fix, concentrat, penetrant, pe funcționarul de la ghişeu, un tânăr în pulovăr roşu, cu bundă de oaie deasupra, până ce acesta, stânjenit, începu să mişte din coate ca un microb sub ocularul microscopului, ca un microb de gripă, fâşâind nişte vechi telegrame rătăcite pe masa lui şi care n-aveau să ajungă vreodată la destinație. În fine îşi pierdu răbdarea.

— Ce doriți?

Doctorul Bucur O. se întoarse către Toma Bumbuc.

— Ce naiba dorim?

Iar Bumbuc, agitând plicurile expediate de Dhimitrie (poetul):

— Hm, hm... Aceste plicuri au fost expediate deci din Tahița?

— Ce sens are „deci"? interveni Bucur O.

— Cum adică ce sens, doctore? A, zâmbi Bumbuc, înțeleg, am prins obiceiul de a-l bate mereu pe *deci* între alte cuvinte, ca pe un cui inutil, între o fontă şi un oțel... de la un ins cenuşiu care mă vizitează-n ultima vreme. Pe tine nu te-a căutat?

— Stai o clipă, noi despre ce vorbim acum?

Funcționarul în pulovăr şi bundă îşi plimbă uluit privirile între cei doi bolunzi apoi observă într-un colț de fereastră botul negru, „oficial" al automobilului, şi atitudinea i se schimbă pe loc. Hârşâi maldărul de hârtii din fața sa şi luă din mâna lui Bumbuc plicurile expediate de Dhimitrie (poetul). Fireşte, fuseseră trimise din Tahița, e aici ştampila „noastră", dar cine le adusese habar n-are, el nu poate observa şi reține totul, n-are asemenea atribuții, şi-apoi, dacă problema e importantă, de bună seamă că ar fi bine ca d-lor să ia legătura cu şeful de post.

Doctorul Bucur O. râse acru.

E caraghios când lucrurile ies exact cu înfățişarea la care te-ai aştepta! Îl luă pe Bumbuc de braț (iarăşi un gest ce nu i se potrivea!) şi când ieşiră din clădire pe drumul înzăpezit

lunecă încet prin fața lor, aproape că pluti spulberând fulgii, un R-l0 albastru. Automobilul albastru.

La volan o roşcată cu părul lung şi răsfirat precum coada cometei lui Halley. Toma Bumbuc nu-şi reținu comentariu, vai, vai, ce apariție insolită şi apetisantă pe aceste meleaguri! Ce alură de vedetă incognito! Cine poate fi? Vreo castelană? Vreo fiică de sef? Şoferul Geo încremenise rezemat de peretele poştei, cu brațele încrucişate, căutând cu privirea peste dealuri. Pe hardughia Institutului o adiere plimba cu lenevie fulgii mari.

— Hei, Geo, trezeşte-te! Vino încetişor după noi.

Doctorul şi cu Toma Bumbuc merseră cu grijă pe marginea drumului, urmați la pas de maşină ca de-o birjă. Funcționarul cu bundă ieşise în uşa poştei şi se scobea în nas.

♣ ♣ ♣ ♣

1. Continui dosarul „Marelui Joc“. Cu privire la „expediția Tahița“. O inexplicabilă toană a doctorului Bucur O. m-a purtat pe jos prin ninsoare trei sau patru kilometri, dacă nu cumva exagerez, printre căsuțe şi câini ce nu se osteneau să mai latre, cale imensă în orice caz, până am ieşit din satul acela unde redactorul şef ne trimisese să căutăm potcoave de cai morți.

N-am găsit nimic, potcoavele se aflau sub zăpadă iar Dh. (p.) bine ascuns undeva dincolo de codri, nici nu se sinchisea de noi. Normal. Şoferul Geo mâna automobilul în urma noastră, foarte plictisit probabil şi el, dar în cele din urmă Bucur O. îi făcu semn să oprească. Am suspinat, fiindcă astfel de excursii nu-mi „căşunează plăcere“, mi-am întins labele, apucând termosul şi sticla. I le-am arătat doctorului care clătină din cap. Încercând să beau o înghițitură de cafea, am dus din greşeală la gură sticla, iar apoi, încercând să beau nițică țuică, mi-am turnat din termos. Într-un unghi al pădurii se iviră nişte ființe suspecte, jucându-se sau fugărindu-se. Lupi, comentă Bucur O. Şi: N-am văzut niciodată lupi în libertate. La Montreal, la congresul

toxicologilor, am dat de un vânător care mi-a povestit obiceiuri de-ale lupilor... de-ale lupilor canadieni probabil, care au bineînțeles altă educație, altă concepție.

2. Instalația denumită automobil îşi mări oarecum viteza, atât cât permitea drumul lunecos, când Bucur O. descoperi pe stânga o variantă, şerpuind, pierzându-se ademenitor printre coline, pe sub zări unde, se părea din locul acela, că totul e posibil şi permis, chiar să fii *absolut* fericit.

— Ce-i în direcția aia, Geo?

— Cred că D., alt sat amărât.

— Ține, decise directorul, către D.

Dar nu le fu hărăzit să atingă punctul D. fiindcă nu parcurseseră măcar un kilometru (deja prin ninsoare se deslușea o fantomă de clopotniță), că doctorul Bucur O., capricios ca niciodată comandă: nu, întoarce, Geo, nu-mi place.

Toma Bumbuc mai rase o înghițitură, să-şi mai revină, îi era frig, automobilul, cel mai bun din lume, avea instalația de încălzire defectă, şi nu era obişnuit, Bumbuc, cu meandre de acest gen ale prietenului său. (Un prieten mai mare în funcții, glorie şi chiar vârstă.)

Geo opri cu grijă automobilul, să nu cumva să derapeze, întoarse către şeful său un cap de cal cu frunte teşită, ochi mici, foarte limpezi, incolori. Vocea lui scârțâi, tot incoloră:

— Atunci unde merg dom' director, acasă?

— Da. Adică nu. (Toma Bumbuc să-şi piardă mințile, nu alta.) încă nu. Încă nu acasă.

Geo aştepta.

— Mergi înapoi, pe urmă prima la dreapta şi prima la stânga, îl povățui Bucur O. *Poate ajungem undeva.*

— Sigur. La Râtul Ocolului Oii, răspunse prompt şoferul, expert.

— Nu-mi place cum sună. Miroase a lână muiată în mâl amestecat cu solzi. Dă-i drumul înapoi, şi pe urmă... la cea dintâi inspirație...

Bumbuc înlătură, nu fără dificultate, o strâmbătură de pe fața sa.

Nu se dădea în vânt după excursii. Nu era un aventurier. Nici un neaventurier. Dracul ştie ce era. În orice caz se plictisise. I se făcuse dor de liniştea Turnului de Apă.

Mormăi:

— Ce spunem despre Dhimitrie?

— Suntem obligaţi să spunem ceva? Ce? Cui?

— Tuturor magnificilor, supravieţuitorilor. Şi, în general, tuturor.

— O, Toma Bumbuc, eşti uneori diabolic!

— Da, acceptă Bumbuc. Dar nu suntem într-o piesă de Shakespeare. Lasă teatrul, doctore. Bumbuc avea senzaţia că e peşte vârât până la urechi într-o bulă papală... eroare, bulă de aer. Încălzeşte-te şi tu, o, puritanule, – îi întinse sticla – nu spuneai că ţi-e dor de puţină frivolitate?

Bucur O. refuză: – Le vom spune că Dhimitrie (p.) izolat de lume îşi *joacă* propria piesă...

— Pe care n-a scris-o...

— Aşa e. Dar o *repetă* înainte de-a o aşterne pe hârtie. Opreşte, Geo!

Sensibil la ordine ca un aparat proaspăt gresat, Geo apăsă talpa cizmei pe frână şi aşteptă un nou ordin. Ordinul fu o întrebare:

— Geo, cum ajungem la O.?

Şoferul medită exact trei secunde, explorând străfundul urechii stângi cu deştu mic, apoi puse o întrebare inteligentă, de ce-l interesează pe director, cum se ajunge la O., sau să ajungă acolo, Bucur O., răspunse că doreşte să ajungă acolo, iar Geo: Lăsaţi pe mine.

A-nnebunit de-a binelea doctorul, se încruntă Bumbuc. Aşa e cu firile astea aparent echilibrate, doctorul *se teme* să se întoarcă acasă, vrea să-şi prelungească mult, muuuult, absenţa... iar dacă ar putea, şi de acolo, şi de aici – ca o retragere pe toate fronturile (şi totuşi undeva trebuie să-ţi cantonezi *restul de trupe*!), e obosit de nopţile de muncă, de nesfârşitele cercetări, experienţe, care oricum nu duc la un liman clar, e plictisit de faima gravă cu aureolă care-i înconjoară existenţa, paşii, lucrările, ideile, s-au, oricât de

indiferent s-ar arăta, e plictisit mult, muuuult, de aventurile Mel...

— Cum se numeşte melodia aceea nebună pe care o cânta Dhimitrie? întrebă doctorul.

— Care? „Sucursala din Nord“?

— O ştii?

— Aş! Cine o ştie!

La O., localitatea în care Ştefan cel Bigot întâlnise cu ani în urmă „marea revelație“ cum zicea el, au ajuns repede, cumva pe neaşteptate, în afara drumurilor, de parcă Geo ar fi cârmuit-o direct peste răzoare şi dealuri. Neînsemnata aşezare stătea chircită între munți, îngenuncheată, ninsă şi înțepenită, ca şi cum înghețul, i s-ar fi prelins direct din mustățile Viscolului în vene, ca prin nişte conducte, pierzându-şi totuşi câteva ramificații departe sus în munte, aliniate în spirale. Brațe de caracatiță. Iluzorii prelungiri ale unor dispărute galaxii. Prin aceste brațe sau prelungiri, comentă Bucur O., satul comunică neîncetat cu muntele, cu natura, cu Taina...

— Bine! decise Bucur O., m-am săturat de locul acesta, să mergem în altă parte, într-un loc despre care nu ştim nimic.

— De ce nu acasă?

— Despre „acasă“ ştim totul, dacă nu şi mai mult. Se pare că un unchi al lui Ştefan cel Bigot a locuit aici în O. Ştefan ar trebui să scrie o carte despre toată povestea asta.

— Aş! el nu e în stare să *sape* la o carte despre care nu e sigur că se va tipări.

— De ce-l bârfeşti pe amicul nostru?

— Nu-l bârfesc. El a recunoscut-o. N-are simțul gratuității. Nu-i place să lucreze în zadar.

Întors pe jumătate, la volan, Geo rânjea către ei.

— Unde merg, dom' director?

— Oriunde! Oriunde! răcni Bucur O.

Bumbuc nu-l mai văzuse într-un asemenea hal.

3. În primul sat ce miji dintre coline, Bucur O. dădu semnalul de oprire şi sări din automobil; rămase drept, cu

mâinile în buzunare, în capul gol, cu fruntea puternică împinsă înainte, înfruntând cine ştie ce voinţă nevăzută.

Toma Bumbuc, exasperat, scoase nasul afară întrebând ce dracu mai e. Bucur O. ridică braţul încet şi solemn de parcă ar fi aprins focul olimpic. Dar Bumbuc nu mai avea nici forţă nici răbdare să mai observe ceva. Şi era de observat o mică firmă, galbenă.

DIMITRIE, *petrar*

— Hei, vreau acasă, crăp de foame, mă îmbăt de atâta zăpadă şi spaţiu! urlă Bumbuc din automobil, cu genunchii la bărbie. Doctorul întoarse către el un obraz rece.

— Dimitrie, petrar, sună frumos, nu?

Bumbuc se zgâi la Bucur O. ca la propria sa fantomă.

— Nu ai curiozitatea să constaţi dacă Dimitrie, petrarul nu e una şi aceeaşi persoană cu Dh. (poetul)?

— Am, acum, o singură curiozitate, doctore, să constat dacă oraşul cu Turn de Apă nu s-a dezlipit, căzând *în sus!*

— Cu alte cuvinte, vrei acasă, dar ar fi în stare Dhimitrie (p.) să mânuiască un ciocan greu de petrar? Necăpătând răspuns, doctorul conchise flegmatic: Voi plecaţi, eu rămân aici deocamdată.

Toma Bumbuc se apucă să tropăie împrejurul automobilului, scuipând des, furios, ca o mâţă. Timpul se scurgea încet, în ritm cu ninsoarea lenevită, rotitoare, apele îşi frânaseră şi ele curgerea, sau încremeniseră definitiv, precum şi satul în mijlocul căruia nu bătea măcar un câine. Din ograda probabil spaţioasă a petrarului nu veneau ecouri, poate murise, poate lipsea, poate visa. Bumbuc privi poteca îngustă ce ducea spre poartă. Se miră, însă nu prea mult. Pe stratul de zăpadă afinată, printre alte urme de paşi, amprente de labe de câine, adâncituri de copită, se distingea limpede tiparul unui picior omenesc desculţ. I-l arătă doctorului. Acesta: – Ei şi ce? Bumbuc ridică din umeri şi se întoarse la automobil.

4. Imaginea piciorului desculț în zăpadă, avea să supraviețuiască în memoria lui Toma Bumbuc, însă cum? Cum...

Continua să ningă, toate urmele aveau să se şteargă foarte curând, iar doctorul Bucur O. intrând în ograda petrarului nu întâlni pe nimeni care să fie desculț, sau să arate că ar fi fost de curând şi în fond el abia înregistrase micul amănunt pe care şi Bumbuc începu să-l *piardă* de îndată ce se întoarse acasă. Ninse, ninse, ninse, timp şi zăpadă, zăpadă şi timp, multe intrări sub zodia pierderilor ireparabile, până ce într-o vreme dădu şi un dezgheț, câteva straturi se topiră de pe memorie; şi ce descoperi Toma Bumbuc?

Mult mai târziu, poate prin 1990, el notă:

Coborând din automobil, doctorul Bucur O. se descălță, lăsându-ne muți de uimire, şi, în picioarele goale înaintă tiptil prin zăpadă spre poarta lui Dimitrie, petrarul. Nu găsesc explicație plauzibilă acestui gest. Cred că paşii lui Bucur O. îi poți vedea şi acum, dacă scormoneşti bine....

Şi... da, să nu uit, mâine deschid neapărat dosarul „Marelui Joc“.

5. Dar, pe dunga vremii semne de întrebare fac tango. Magnificii, supraviețuitorii, se înclină în fața câte unui semn de întrebare, şi dacă-s acceptați, dansează împreună cu ele. E un dans nici vesel, nici trist – neutru. Prea puțin timp de meditație, băieți. Pe sub garduri pândesc mărunte fiare elastice, ochi îngustați, verzui, fosforescenți, labă subțire şi lungă, gheară ca scânteile, pe vârful ghearei, otrăvuri subtile, dătătoare de somn. Nici nu ştii când ai tras o ațipeală de zece, douăzeci de ani.

7. Doctorul Bucur O. lipi mâna înmănuşată de clanța porții, dar înainte de a deschide, ne fulgeră cu o nouă privire:

— Să nu-ți închipui cumva că glumesc, Toma Bumbuc! Voi vă întoarceți acasă, m-am plictisit de voi, eu rămân câtva timp aici.

Bumbuc behăi şi neîncrezător, şi uluit. Cât de bizar suna „câtva timp“! Bucur O. zbieră:

— Ce te uiți ca un tâmpit?! N-am voie şi eu să mă odihnesc? Urcă-te la volan, Geo!

— Când să vin să vă iau? întrebă Geo rânjind căleşte – ca un cal adică.

— Nu ştiu. Nu veni. Nu... mai veni. La nevoie dau eu de ştire.

— Buuuun! Dacă nu glumeşti, eu plec, scrâşni Bumbuc întrebându-se care din ei e mai comic? Dar... ce să-transmit Melaniei?

Bucur O. se clătină ca lovit în falcă.

— Nimic. Dar, *de ce* nimic? Ia telefonul şi ronțăie-i ceva într-o limbă inexistentă, ceva ascuțit şi vesel.

— S-a făcut. Dar ce să-i transmit totuşi?

— Păi dacă-i vei transmite într-o limbă inexistentă, ea oricum nu va pricepe.

— Sau va pricepe că am înnebunit. Ascultă-mă, doctore, *eu nu cunosc nici o limbă inexistentă*!

— Absolut normal. Dacă e inexistentă, cum poți s-o cunoşti? şi Bucur O. deschise poarta lui Dimitrie petrarul.

— Ascultă-mă, răcni Bumbuc, mai bine-i ciripesc ceva pe franțuzeşte, limbă ce-mi este aproape accesibilă, ca şi Melaniei.

— Cărați-vă! se auzi de dincolo de gard vocea doctorului.

7. Pe la patru şoseaua izbi oraşul şi Geo se interesă dacă Bumbuc doreşte să fie dus acasă, acela zise da, şi imediat nu, şi-i ceru, inexplicabil să-l ducă la Institut. Oare dorea să-i facă un pic de curte secretarei Magda, profitând de absența doctorului Bucur O.? Nu e sigur, nu avea intenții agresive, ar fi vrut să mănânce şnițel în spanac conservat, şi-i era scârbă să intre undeva. Dacă l-ar fi avut la dispoziție pe Dhimitrie (poetul), s-ar fi întovărăşit cu acesta, însă poetul... Acum, prezența unei femei reci şi drăguțe, care să toarcă discret dintr-o depărtare, se impunea. Or, Magda secretara o astfel de femeie era. Numai de-ar găsi-o.

O găsi.

În clipa-n care dădu cu ochii de el, Magda cea atât de rezervată se porni să țipe, unde e directorul Bucur O?, iar

Bumbuc îşi şopti, uite că nici nu e atât de rece fata asta, şi se azvârli într-un fotoliu.

— L-am părăsit pe individ, pe doctor, într-un sat. La propria sa dorință. Adăugă, lenevos, peste agitația ei: Presupun că intenționează să se facă ajutor de petrar.

— Cum? Ai înnebunit, domnule? Ce e aia petrar? Ce sat, care sat?

— Îți place aerul meu enigmatic, păpuşe? Cât timp mi-ai rezista dacă m-aş ocupa de tine *serios*?

— În ce sat l-ați părăsit pe director, domnule Bumbuc?

— Păpuşe, nu-mi amintesc ce sat, sunt mii împrejurul nostru, şi-n plus, peste fiecare din ele ninge. Te invit la o cină cu şnițel vienez!

— Domnule Bumbuc, aş vrea să ştiu cât sunteți de beat?! Directorul a luat premiul „Ambroise Paré“, mâine după-amiază trebuie să fie la Paris, iar eu…

Brusc Toma Bumbuc începu şi el să se agite, să dănțuie prin cabinet.

— O, Magda, aripioara mea, ce e aia premiul „Ambroise Paré“, ceva imp.…?

— După premiul Nobel, cel mai „imp…“ după câte am înțeles eu! Ei bine, în ce sat a rămas directorul?

Am deschis fereastra, aproape smulgând-o din perete. – Hei Geo! Capul de cal lunecă încet afară din automobil. Geo, în ce sat a rămas directorul?

Aşteptă, frământându-şi falca, până ce şoferul se scarpină îndelung.

— La Letca… La Letca, da, dincolo de Săturata. E vreun bai?

— Te duci acum şi-l transporți acasă. A luat premiul cel mare, trebuie să zboare imediat la Paris.

— La Paris? *Cu mine*?

— Nu, câtă vreme nu te-ai transformat în avion, dar fugi!

— Doamne fereşte, nici n-am îmbucat măcar ca lumea, necheză trist Geo, dar în clipa următoare, hardughia o tuli, derapând lung.

Am cerut, conlucrând cu Magda, Primăria din Letca şi-n acelaşi timp postul de jandarmi, urgent. Răspunse destul de repede postul, plutonierul Archidean.

— Dom' plutonier, aveți acolo în comună un doctor…

— Da, doctorul Bădoi, acuma-i la directorul şcolii, gustă ceva, eu de acolo vin.

— Nu. E vorba de doctorul Bucur O. Savantul Bucur O.

— Nu-l cunosc, nu locuieşte pe-aici.

— Nu locuieşte da e-acolo! urlă Bumbuc. Acum vreo câteva ceasuri se afla la Dimitrie, petrarul satului.

— Cu cine vorbesc?

Cuprins de inspirații, Bumbuc îşi compuse o voce de şef.

— La aparat directorul Bumbuc!

— Să trăiți! Acum mă duc. Las telefonul deschis?

— Da! Altfel dracu ştie când ne mai dă legătura. E caz de viață şi de moarte. Petrarul stă departe de post?

— Nu. Aşteptați vă rog.

Zece minute mai târziu, glasul jandarmului:

— L-am găsit. Acum vine.

După alte minute, glasul lui Bucur O.

— Cine e, ce e?

— Bătrâne, aicea-i Bumbuc, l-am trimis pe Geo după tine.

— Foarte rău ai făcut. De când ai idei originale?

— Pleci la Paris.

— Abia m-am întors de la Paris.

— Acuma pleci cu adevărat. Ai luat premiul „Ambroise Paré".

O clipă de tăcere. Bumbuc, cu receptorul la ureche, o privea pe Magda. „Am s-o chem în Turnul de Apă şi ne vom încolăci unul în jurul celuilalt, ca şerpii, amândoi subțirei". Din nou Bucur O.:

— Uite cum stau lucrurile, bătrâne, premiul „A.P." nu mă interesează. Comunicați la Bucureşti, să anunțe ei de-acolo că nu-l pot accepta.

— Ai căpiat definitiv, doctore! Cum nu-l poți accepta?

— Am să-ți divulg cauza, bătrâne, şi să-ți rămână în cap. Sunt prea mare pentru premiul „Ambroise Paré". Nu ştiu dacă înțelegi.

— Dar cum? Pricep totul, eşti nebun, dar o faci în contul tău. Chiar nu vii? Nu? Bun! Dar, în sfârşit, ce naiba sapi acolo?

— Mă delectez cu munca lui Dimitrie petrarul, tocmai ciopleşte la bustul unei femei, monument funerar, şi încerc să-l ajut pe ici pe colo.

— Vezi să nu-ţi striveşti delicatele degete cu ciocanul!

— Ce ironie! Nu poţi bănui tu, un înrăit, cât de odihnitor mă leagănă contemplarea muncii acestui om cinstit. Are mişcări colosal de economice, fiecare e *cu scop*, în concordanţă cu principiile dinamicii aplicată la anatomia umană – dar el n-o ştie. Bine că n-o ştie. Petrarul e un ins firav, aparent, sau cu adevărat, şubred, şi tace *teribil*.

— Interesant! Are o nevastă?

— Hm! Ce contează? Habar n-am.

— Piciorul desculţ era al lui sau al femeii?

— Aiurezi, ca de obicei. Pe-aici încă mai ninge iar la noapte oamenii aşteaptă atac de lupi, au fost semnalate două haite renumite prin preajmă...

— Şi tu aiurezi, vorbeşti de lupi, ca despre vinuri.

— Diseară, sau mâine dimineaţă, sau poate chiar mâine seară, iau trenul, dacă există, dar dacă nu, prind „o ocazie“ şi revin la lucrul meu. De când mă aflu aici ideile mari îmi vin cu duiumul. Şi continuă să ningă sălbatic.

— Com? Cine-i sălbatic?

— Winettou. Ia ascultă, tu telefonezi de la Institut?

— Da. L-am trimis pe Geo la Letca să te ia.

— Îl voi expedia înapoi.

— Te priveşte! Totuşi, hrăneşte-l mai întâi, altfel se va destrăma... Hei! Nu întrerupeţi! Domnişoară! (Totdeauna telefonistele sunt „domnişoare“). Nu-mi tăiaţi legătura cu Letca (Hârrr-hârrr-hârrr – în receptor.) Bucur, tu eşti?, vacile de telefoniste mi-au luat firul (intervenţie a “domnişoarei“: Domnule care ne faci vaci, eşti un bou!), ascultă-mă băiete, chiar nu catadixeşti să te duci la Paris să încasezi premiul?

Se auziră şoapte, Bucur O. conversa cu şeful de post?, cu petrarul?

— Să te ia dracul, nu! Nu mă duc la Paris. I-ai telefonat Melaniei?

— N-am avut când! Ce să-i spun?

— Dar n-am stabilit? Boscorodeşte-i ceva într-o limbă inexistentă.

— Nu cunosc nici o limbă inexistentă.

— Iarăşi începi?! Scoate şi tu din gâtlej câteva scrâşnituri. Să nu uiți! Eh, mă duc!

♣ ♣ ♣ ♣

1. Când am pus jos receptorul, tiparul aburit al degetelor mele, dar ce zic eu, amprentele, îți săreau în ochi chiar dacă erai orb. Chiar şi un detectiv redus mintal ar fi constatat de îndată că de la acest aparat vorbise Toma Bumbuc, dar de ce mă preocupă, nu făptuisem nici o crimă, nici nu mă pregăteam să făptuiesc una. Mă pregăteam să deschid dosarul „Marelui Joc“ – dar asta e altă poveste. Strania poveste a „Marelui Joc“, asta e povestea.

Ca o țesătură delicată
ca un subțire desen în peniță
la fereastră mâna înarmată
două împuşcături, două împuşcături reale
vin să împlinească destinul închipuit
trufia de a visa e condamnabilă, domnilor!

În timpul conversației transpirasem al dracului, Magda rămăsese în picioare, aproape de mine, îmi venea să întind o mâna lungă şi să i-o pun pe talie. Fără nici un gând rău, desigur! Gura ei uşor întredeschisă, buzele rujate discret, mă invitau. Oare? Chiar şi mâța-broşă de pe sânul drept îmi zâmbea. Mă întrebă cu glas schimbat:

— Vine? Ai vorbit *chiar cu el*? Ce face?

Mă înşelasem, nici un fel de invitație în direcția mea, pur şi simplu o îngrijora, o îngrijora îngrozitor, destinul doctorului Bucur O., viitorul doctorului Bucur O. De ce?

Întrebase dacă am vorbit „chiar cu el“ cu îndoială ca şi cum existența doctorului Bucur O. trecuse brusc sub semnul întrebării şi al enigmei. Îngrijorarea ei mi se transmise.

Gândul că n-am să-l mai văd pe laureatul premiului „Ambroise Paré“, că acesta rămăsese acolo printre nămeți ca un elefant ce se ascunde presimțindu-şi sfârşitul, îmi dădu o febră. Împrejurul meu se făcu dintr-o dată pustiu. Da. Totuşi încercam să glumesc:

— Magda, aripioară, îl iubeşti pe director?

— Domnule Toma Bumbuc! Ieşi afară!

— Yes! Dar mai întâi ascultă aceste semi-versuri;

Seara, cerul se limpezeşte.
De la înălțimea Turnului de Apă admir stelele.
Una dintre ele, o stea plictisită, încearcă să cadă.
Nu-i reuşeşte însă, stelele căzătoare
Au strălucire şi demnitate.
Plictiseala n-are nici o legătură cu strălucirea.
Nu poți să cazi când vrei.

am încheiat, apăsând ultimele cuvinte.

— Ce prostie! ripostă Magda. O femeie poate să cadă când vrea.

— Eşti tu o proastă. De când o femeie e o stea? Poate fi cel mult un *star*. Şi acum plec într-adevăr. Dar să ştii că directorul tău nu mai vine.

Dar nu m-am dus, Magda mă privea încremenită. Iar eu mă strâmbam către ea. Chiar, mă strâmbam.

— Pe premiul „Ambroise Paré“ marele Bucur O. face pipi, pipițo. A rămas la țară, l-au înghițit... astea, pacea bucolică şi zăpezile eterne, s-a angajat ca ajutor de petrar la un petrar adevărat care sapă în petre şi... taci pentru numele lui Dumnezeu (Magda nu scosese nici o silabă), trebuie să-i anunț marea noutate neveste-si.

Am format numărul, greşindu-l de două ori. În sfârşit l-am nimerit:

— Alo, Mel...? *Sărumâ* . . . Toma Bum...

— Alo, *Bumby*? Servus dragă, aud?

— Depinde de posibilitățile timpanului tău! Ce auzi?

— Că vei deschide curând dosarul “Marelui Joc“.

— Acelaşi zvon se izbeşte şi de mine de la o vreme. Te-ar afecta în vreo măsură?

— Eşti răutăcios astăzi! Tu... ca un bărbat înțe... trebuie să cântăreşti primul: câte încurcături, câte neplă...

— Stai, ce fel de neplă...? Şi cui, lui Bucur O.?

— Lui Bucur nu, poate că mie, rosti alintată Melania.

Am încercat o clipă de îndoială, oare vorbeam într-adevăr, cu soția prietenului meu? Magda, palidă în mijlocul cabinetului, mă observa. Am remarcat cum îi tresare genunchiul.

— Deocamdată, ştii noutatea, Mel...? Bucur O. a luat premiul „Ambroise Paré“, dar încurcătura vine de-acolo că re...

— Dragă m-au tot sunat de la Academie, iar adineaori a telefonat un *professeur* tocmai din Paris. Am croncănit cu el *an frankaise*, închipuieşte-ți. În ce constă premiul ăsta, mi-a fost jenă să-l întreb pe profesor. Tu ştii?

— Constă în o mie de țekini, sau într-un picior în fund, habar n-am. Până una alta soțul tău refuză să-l ia.

— Zăăăău?! Ia dă-mi-l la telefon!

— Zăăău! La tele... Bucur O. e la țară.

— Undeeee?

— La Letca sau cam aşa ceva, un sat la dracu-n praz... la un petrar, la petrarul Dimitrie.

— A, l-ați găsit pe Dhimitrie (poetul)?

— E vorba de petrarul Dimitrie, altă glugă, Mel...

— *Bumby*, înfățişează-te iute aici şi explică-mi rațional acestea, eu nu mai înțeleg nimic.

— Să nu-mi mai spui *Bumby*, că plec la Pago-Pago.

— Bine, *Bumby*, n-o să-ți mai spun *Bumby*, vino re...

Magda, tot cu ochii pe mine, cu genunchii tresărind. Undeva cineva bătea cuie, poc, poc, poc, dar nu în capul meu, cred.

— Melania, eşti... singură acasă?

— Aş. E un prieten la mine. Trebuie să-l cunoşti. Vii re...?

— Nu ştiu cât de re... am să vin, mârâii, în mare încurcătură, sau în mare „încu“. Mi-am masat tâmplele în dosul cărora se iscase o nesuferită de durere. Chiar nesuferită. Mi-am masat şi ceafa. Toate suspinau în mine, normal, băusem, nu mâncasem. – Mel... pe mosafirul tău nu-

l cheamă cumva Be Haş? A fost operat în urmă cu un an, e tânăr, simpatic, vesel?

— Ce caracterizare uscată! De unde ştii?

— Pot să mănânc ceva la tine?

— Fireşte, *Bumby mic*, poți.

— Pleci, domnule Bumbuc, laşi totul baltă? mă pironi Magda.

— Da, hm, plec spre Pago-Pago, pa!

2. Începuse să însereze, tot cu ninsoare, mai puțină, cu umbre violete, mai multe, cu o presimțire de ger. Toma Bumbuc era cât p-aci s-o ia spre casă, dar schimbă la timp capul compas. Începea să înțeleagă pentru ce Dhimitrie (p.) are – sau avea? – nu mai puțin de trei locuințe. Acuma Bumbuc nu mai voia acasă ci în „cealaltă casă".

Bumbuc avea să noteze mult mai târziu: întâmplările seamănă cu oamenii, întâmplarea cu automobilul albastru, „răpirea", sechestrarea într-un miez de pădure de către Z., rimează de minune cu Dhimitrie (p.) însă desigur l-ar fi ocolit pe savantul Bucur O. Dhimitrie (poetul) rimează cu Z., iar Bucur O., doctorul, rimează cu petrarul Dimitrie. La o privire, pățania poetului e şi generoasă, încadrată într-un registru larg cu multe posibilități.

Una din ele ar fi trauma psihică, însă eu cred că asta e un fel de fudulie, dau şapte traume psihice pe-un surâs.

Petrarul Dimitrie, îşi zise Bumbuc, la ceasul ăsta trebuie că şi-a întrerupt lucrul şi pune de mămăligă... O, ce viziune săracă, să te ia dracul Bumbuc, să te ia dracul, „*Bumby*"! *Bumby mic*... Care vor fi oare atribuțiile unui petrar? Rătăceşte prin coclauri să descopere printre sute de bolovani sluți şi amorfi, din care nu poate ieşi nimic, câteva *pietre potrivite*, cu profil ce vorbeşte de la sine şi trebuie desăvârşit, la dorință, mai cu blândețe sau mai cu mânie, cu uneltele alea, daltă, ciocan şi mai ce?, pentru ca formele să devină insolite şi chiar enigmatice, păsări, şopârle, capete de înțelepți, ba nu, la naiba cu înțelepții; mai bine copaci de piatră, sau pietrificați, ouă ciudate ale începutului, cai cu boturi lungi, prelungiți în coame moi, străvezii, cetăți, cetăți

albe cu crenelurile ca fierăstrăul, braţe subţiri de femeie, şerpi...

Trebuie să considerăm că petrar = un fel de sculptor de ţară?

Are ceva şcoală sau se bizuie pe naivitatea înaltă a analfabetului + ăsta, cum îi zice, talent?

Petrarul Dimitrie desigur a acceptat cu seninătate, cu detaşare, abia mormăind, prezenţa cultivatului citadin, doctorul, profesorul, directorul Bucur O., alt sceptic, însă de nuanţă diferită, de alt calibru, mai mare sau mai mic, cine ştie!, şi amândoi trebuie să se fi rotit ore în şir, nelimitat fiind timpul pe-acolo, în jurul vreunei pietre mai interesante; s-o fi încumetat doctorul să-i dea petrarului sfaturi?

Dar dacă Bucur O., părăsindu-şi strălucita carieră şi ascensiune va lua hotărârea cu totul surprinzătoare de-a rămâne la Letca, ajutor de petrar, apucând şi el în mână asprele unelte pentru a începe o nouă ucenicie, la vârsta lui, nu înaintată, dar nici crudă?

Cu vremea va ajunge şi el meşter petrar.

Şi ce va da?

Călimări fanteziste, călimări-rinocer, sau călimări-elefant, busturi de femeie care toate vor aminti de Mel... dar mai ales cărţi de piatră, pe care nu le va răsfoi nimeni.

3. Fiindcă nu există fiinţă pe lumea asta sau pe alte lumi care să poată deschide şi răsfoi o carte de piatră. Şi ce păcat! Posibil că într-o astfel de carte se află esenţialul.

4. Şi apoi Bucur O. va ciopli: dragoni cu ochi plini de o blândeţe serafică, ochi pur şi simplu, adică independenţi, aţintiţi cine ştie unde, capete hipocratice uşor ţuguiate, cu sprâncenele arcuite a maliţie, şi poate, la răstimpuri, fiinţe absurde inexistente – oare nu-i ceruse el lui Bumbuc să-i comunice Melaniei ceva într-o limbă inexistentă? – şi târâtoare cu mai multe capete sâsâind în ninsoare, câte un *sângheorghe* luptându-se cu balaurul, câte un biet om luptându-se cu păcatul.

5. Şi fiindcă Dimitrie petrarul a întrerupt lucrul, Bucur O. odihneşte împreună cu el în faţa unei mămăligi – asta e mai plăcut, mai omenesc şi, ajuns la această răspântie a reveriilor sale, Toma Bumbuc tresări – uitase, lucrul cel mai imp... dar de ce era important, cine ştie!

Căută repede împrejur un telefon, înregistră mai întâi albia străzii prin care se târa efemerul şi rarefiatul fluviu al trecătorilor; greu să găseşti un telefon liber, şi, mai ales, unul sănătos. În fine, iată unul „sănătos“.

— Alo! (La celălalt capăt al firului, dulcea voce a Mel...: „Alo?”) Alo! Hău krake moi tfredere! Barghe?

La celălalt capăt, dulcea voce a Mel..., către cineva din cameră: „Cred că e un nebun, nu înţeleg nimic... sau un englez...“

Şi, în aparat:

— Alo! *Du-iu-şpik-ingliş*?

Toma Bumbuc îşi pierdu răbdarea: – Uite ce este, Melania, nu cunosc engleza, dar Bucur O. a insistat să-ţi telefonez într-o limbă inexistentă. Am reuşit?

— Oh, cum m-ai speriat! Tremur toată. Eşti cumva ameţit? Cum de n-ai ajuns încă la mine?

— Eh, m-am rătăcit. Individul mai e la tine? (Inutilă întrebarea, că doar cu „individul“ se consultase Mel...)

— Cine, Be Haş? Da, e aici, doar n-o să spui că te deranjează, nici pe Bucur nu-l deranjează *deloc*, ei doi, pricepi, nu au subiecte comune de discutat, deci nici nu discută... Ei, ce faci vii?, am pregătit o mâncăriţă bună, bună, bună!

6. Trăisem sub impresia că Bucur O., şi Be Haş nu se cunosc „oficial“, că vizitele ultimului la Melania, trebuiau să rămână o taină convenţională şi când colo ea-mi zice că „ei doi nu au subiecte comune“. Ba, totuşi un subiect comun trebuie că au : Mel... De ce nu i-am spus-o la tele...?

Mi se făcuse milă şi silă de mine, de oboseală, de nemâncare, de băutură pe stomacul gol, şi nu ştiu cum se făcea că nu izbuteam să ajung nicăieri, nici acasă la mine nici la Melania.

Acasă?! Sus în Turnul de Apă e frig acum ca la morgă, cine să fi aprins un foc, şi la ce bun un foc, când din scrumul focului neaprins se întrupează „Marele Joc“! Şi pustiu, acolo, în Turn, nimeni în afară de fragilul meu şoarece, Androtancus, culegând de sub masă nişte fărâmituri uscate.

Oraşul sclipea, provizoriu, printre fulgii de zăpadă. Oscilam, încotro să-mi bâțâi picioroangele, la Melania – cu ce folos? – sau poate la Raymond Regele Spionilor? Am preferat ținta cea dintâi, pe urmă am schimbat iar capul compas. Eram nehotărât exact la fel ca şi Bucur O., azi-dimineață.

M-am dus la Raymond R. S. Acesta ronțăia cu poftă alune americane şi mă întâmpină: – A dracului ninsoare! Mare plictiseală!

Fleacuri. Când ronțăi cu atâta poftă alună după alună, de parcă ar fi ultima şansă să ronțăi alună după alună, nu poți fi cu adevărat plictisit, şi i-am zis-o în față. I-am zis: – Dă-mi şi mie una, n-am mai pus nimic în gură de...

♣ ♣ ♣ ♣

1. – Ei bine, Ană, i se adresă Raymond Regele Spionilor, nevestei care se ivise într-un capod şifonat şi mă cântărea cu bunăvoință, acest domn pretinde că e tare flămând, se găseşte-n casa asta o coajă ceva mai uscată?

Umorul lui greoi dădu ocol încăperii aproape că sparse toate ferestrele şi vreo trei vaze – fără flori. De unde flori? Missis Rege e mai tânără c-o sumă rotundă de ani, a fost mai întâi studenta confului Raymond R. S. iar apoi, în ordinea firească a lucrurilor, i-a devenit consoartă, dar mariajul dintre universitari şi discipole nu mai este o raritate, ci dimpotrivă, o modă, chiar. Doamna e o tipă trupeşă, potrivită pentru un cadru neorealist de orgii sexy, şi i-am spus-o, şi mi-am retras pe loc cuvintele, iar Missis Rege spuse:

— Ei bine, cadetule, cum e cu dosarul „Marelui Joc“? Îl deschizi sau îl închizi?

Raymond R. S. mă privea şi el cu ochii lui vag miopi de prea mult contact cu filozofiile. Încerca să mă sfredelească

până-n fundul sufletului cum se zice. În realitate abia-mi zgâria epiderma.

— Dragă! am grăit către Missis Rege. Pariez că vrei să-mi atragi atenția asupra neplăcerilor ce pot fi declanşate de acțiunea mea nefastă.

— Cum de ştii?

— Vezi, ştiu. Însă nu ştiu exact cui, din punctul tău de vedere, poa-să-i căşuneze necazuri deschiderea dosarului.

— Nu mie, în orice caz, râse Raymond R. S. şi bărbia dublă i se triplă.

I-am adresat măgulitoarea observație că s-a îngrăşat ca un porc. Oare studiul, aprofundarea, dezvoltarea filozofiei, cu meandrele ei imprevizibile, nu-l supune la eforturi?

— În orice caz te leagă de birou, de sala de lectură, nu e de mirare că prind osânză. Grave neplăceri, ai zis, reveni el la „dosar“. Da, la asta *ne*-am gândit. La Dhimitrie (poetul). La doctorul Bucur O.

— Dar actorul Bucur O.?

— Păi el, ce neplăceri poate să aibă? am ripostat. Spui prostii, filozofule. Actorul Bucur O., ca şi doctorul, de altfel, sunt prea mari ca să simtă pişcătura unei furnici ca mine. Tu nu te mai uiți prin gazete?

— Mă uit mereu şi totdeauna. Ştiu, am citit, Bucur O. are să facă probabil un film chiar cu bătrânul John Ford.

— Nu probabil, ci sigur, au şi semnat contractul, îl corectai înfulecând ghiveciul cam sec ce mi-l împinsese în față Missis Rege.

— Scuză-mă, Toma, de băut, nimic... murmură ea.

— Ştiu, doamnă, voi nu țineți alcool în casă, de teamă să nu-l şi beți, o cumpătaților! Şi mi-am permis un rânjet, dacă nu e prea mult spus. Însă nu e prea mult. Mă gândeam la aventura jenantă a lui Raymond R. S., când... Mă gândeam la anii aceea definitiv pierduți când profesorul Perintuleasa – o, ce nume! – de muzică, se apropia cu pas de căutător de comori sau de violator de morminte, de catedră şi scotea la iveală vioara lui fermecată – să fim serioşi! – gest ce constituia semnalul de adunare pentru corişti, şi de izolare-n fundul clasei, pentru afoni. Printre corişti – viitorul mare

actor Bucur O., de asemenea viitorul doctor Bucur O., Marele Şeik Rahman, Ştefan cel Bigot, Dorin Căpăţână-Căposu. În rândul afonilor, Raymond Regele Spionilor, şi Toma Bumbuc – *moi* în persoană!

2. O, mare Allah, trebuie să fii afon şi să stai în fundul clasei ca să-ţi dai seama ce hilar poate fi un cor. Un cor pe patru voci.

3. Am rămas suspendat la mijlocul unei cascade... sub mine fâlfâie perdelele străvezii ale apei, fâlfâie păstrăvii, delfinii... să fim serioşi, suspendat la mijlocul unei fraze... „aventura jenantă a lui Raymond Regele Spionilor“, acest bărbat de vârstă mijlocie, greoi, butucănos, predând pe la universităţi o disciplină subţire, prea subţire, altfel omul nefiind lipsit de bun simţ şi de o anumită cinste – mă întreb care – aventură încheiată cu un fiasco împodobit cu hohotele de râs ale crudului, Marelui Şeik Rahman.

Totul pornise de la unul din ospeţele pline de şic oriental, de tentă orientală dacă doriţi, sau de imitaţie de ospăţ oriental, chiar dacă nu doriţi, pe care Şeikul le oferea-n onoarea magnificilor între o plecare în străinătate şi preluarea conducerii unui nou grup de şantiere. Avea stofă de conducător, asta e. Om realizat – Marele Şeik Rahman.

Magda, secretara sa (şi ea *magdă*, fireşte), în calitate de Mare Organizatoare, îndeplinea cu farmec şi aplicaţiune atribuţiile de amfitrioană (Marele Şeik n-avusese vreme şi poate nici chef să se-nsoare), Magda, această fiinţă alintată, numai nerv, spre deosebire de alte *magde*, de pildă secretara lui Bucur O. – o afurisită de frigidă, cum zic, numai nerv, numai sentiment (nedefinit), cu ochi imenşi care-i trădau sau îi ascundeau inteligenţa – după cum era cazul. Da.

Aşa-zisa aventură nici n-avusese loc în fond, nici nu ştiu de ce mă ocup de ea, nişte plimbări, nişte simple plimbări, nu la ore prea înaintate, pe sub ferestrele unei fete-secretare, un număr de scrisori, cam lacrimogene ce e drept, cam nepotrivite cu filozofia şi înfăţişarea fizică a lui Raymond R. S., şi cam disperate ca să zic aşa, câteva tentative la fel de

vagi ca şi apariţiile de după război ale ozeneurilor, contestate de toţi şi chiar mai mult, chiar de către netoţi, tentative de a invita fecioara la escapade, nu furnizează suficientă substanţă, şi nu pot fi aşezate decât cu derogare de la Zevedeu sub semnul aventurii. Dumneaei Iapa-Aventură nu-şi pusese pecetea copitei pe obrazul lui Raymond Regele Spionilor, în ciuda promiţătoarei sale porecle. Magnificii, supravieţuitorii, trecură cu uşurinţă peste incident, nu fără a se amuza, bineînţeles. Însă care dintre ei se putea considera un nevi... nevinovat?

Înfulecând pe îndelete ghiveciul servit de Missis Rege, mi-am dat seama că are gust de dentist. Dentist trecut prin maşina de tocat, cu legume şi pătrunjeii. Însă, oricum, dentist. Era prima oară când mâncam un dentist. Acesta putea să constituie alibiul meu. Faţă de evenimentele viitoare ale nopţii ce căzuse. Am continuat să pălăvrăgesc cu Raymond R. S. pe toate temele posibile în prezenţa odihnitoare a nevestei sale şi a ghiveciului, oprindu-ne-n cele din urmă la primul film al lui Bucur O. (actorul) făcut de elveţieni, film întitulat „Călimara lui Sonny“, şi despre şansele prietenului nostru de a lua în viitor un „Oscar“, şi *à propos* de asta, despre straniul refuz al doctorului Bucur O., de a accepta premiul „Ambroise Paré“.

Ninsoarea se năpusti iar peste noi.

4. Avantajul de a fi afon?

5. Toma Bumbuc ajunse la locuinţa doctorului Bucur O. rebegit de frig, nins, frânt de oboseală, într-un hal de nedescris, cu o expresie pe faţă, de câine, de câine bătut, şi trebuie că-i aruncase Melaniei priviri din cale-afară de aiurite, pentru că ea, unduind, exclamase: – Măăă, Toma, tu pari a fi cam pe moarte, ia toarnă-ţi repede în burdihan o băutură întăritoare, apoi îţi arunc şi ceva de mâncare, n-am cine ştie ce, doar nişte rămăşiţe, ciorbă, costiţă, ficat, chiar şi raci, pe urmă pălăvrăgim, dracu, au intervenit atâtea plictiseli, nu ştiu de ce în ultima vreme destinul mă

persecută-n aşa hal, complicații..., compli... încep, ştii, să fiu sătulă, dar tu ce ai păţit, de...

În salon Bumbuc dădu de *individ*, Melania se vârî ca un ic între ei, albă şi gingaşe, făcu la repezeală nişte prezentări, pe de o parte domnul Be Haş, de cealaltă parte Toma Bumbuc, „distinsul comentator al fenomenului artei"; Bumbuc sughiță, întinse mâna şi-l privi în ochi pe celălalt. Be Haş făcu la fel, ambii tăcură iar Melania, adică liantul dintre ei, dispăru pentru moment. Bumbuc se gândi ce să-i spună lui Be Haş, aşa, din politețe, şi nu găsi nimic de spus. Chiar, nu găsi. De altfel, Be Haş, n-avea „subiect comun de discuție" nici cu doctorul Bucur O., cum afirmase Melania. Dar cu cine avea?

Bumbuc privi în perete, nu vedea peretele fiindcă în ochi îi rămăsese mustăcioara celuilalt, subțire ca o semilună. Nu se aşteptase la mustăcioară. În ureche-i zângăneau cuvintele Melaniei care vorbea totdeauna foarte repede, fără punct, fără virgulă, nu termina cuvintele care se aranjau unul peste celălalt în turnuri prost echilibrate.

Toma Bumbuc se întoarse iarăşi spre Be Haş care rămăsese înțepenit ca un pilon în mijlocul covorului persan, chiar acolo unde-şi strânseseră mâinile fără nici un entuziasm. Bumbuc simți că trebuie să bâiguie ceva, măcar o vorbă, altfel crapă, şi făcu următorul vast comentariul

— Ce timp!

— Da, comentă la rându-i Be Haş, la fel de neclintit. Foarte curând Bumbuc avea să constate că principala însuşire a lui Be Haş este că rămâne acolo unde e pus sau lăsat şi că prinde viață numai în prezența anumitor stimulenți, precum şopârlele la radiația soarelui. Melania reveni iute, spuse ceva, orândui pe masă tava de argint şi ce mai era necesar, şi Bumbuc fâlfâi literalmente din urechi când o auzi spunându-i „celuilalt" să se deplaseze undeva într-un colț de cameră şi să demonstreze poziția cutare (aici pronunță un cuvânt moale cu rezonanță ciudată). Uluit, Bumbuc îl văzu pe Be Haş aşezându-se pe covor, încovoindu-se apoi, rezemat cumva în cot şi-n cap, ridicându-şi picioarele oblic. Melania îl servea pe noul venit mitraliindu-l cu explicații: – *El* e foarte

ascultător, face tot ce-i zic şi are o deosebită disponibilitate fizică, poate executa orice fel de figuri care mă distrează, iar uneori, când mă simt în formă, mă învaţă şi pe mine, nu te gândi la cine ştie ce, Toma, necredinciosule, văd că în ochii tăi păcătoşi circulă idei de tot felul, nu e nimic din ce presupui, dar, ştii şi tu, Bucur lipseşte *imens* şi mi-aş pierde mințile dacă aş rămâne mereu singură, şi de altfel Be Haş nu este exagerat de inteligent (vorbea fără sfială în prezența aceluia, Bumbuc fu stânjenit, dar Melaniei nici că-i păsa), se pricepe numai la modă, câini şi sport, la absolut nimic altceva, nu e cu nici un dram mai deştept decât cei doi ogari pe care-i ține – i-am interzis să-i aducă aici – şi n-are urmă de pretenții în ce mă priveşte, vine şi pleacă, iar dacă-i cer să stea nemişcat acolo, o face, în schimb cântă la pian, mediocru dar încântător…

— Deci, se pricepe şi la muzică, precizează cu răutate Bumbuc, molipsindu-se de la Melania să vorbească despre „celălalt“ ca şi cum nici n-ar exista.

— Ei, da, oarecum, şi apoi dansează agreabil, nu se vâra în încurcături de idei, e un însoțitor perfect şi neasemuit de credincios.

— Ca un câine…

— Exact ca un câine. Be Haş, poți să schimbi poziția, Toma, uite nişte castraveciori murați, extraordinari.

Melania promisese gin, ciorbă, costiță, raci, ficat, în schimb adusese calvados, piept de porc, fasole bătută, o ceaşcă de consomée, răcitură. Bumbuc nu se miră ci se apucă să halească.

Dădu pe gât rachiul de mere care nu-i făcu o impresie specială. Nu mai gustase calvados (pe etichetă se certifica vechimea băuturii, douăzeci şi cinci de ani), dar citise pe vremuri un roman, poate cam siropos, judecând acum, însă fermecător, în amintirea lui, *atunci*, despre Parisul în preajma războiului, despre doi care se iubeau tragic şi beau tot timpul calvados – ia să vedem, nu e vorba oare de „Arcul de Triumf“?

Rachiul de mere frânchenesc nu-i făcu o impresie specială, ca, dealtfel mai toate lucrurile despre care afli mai întâi prin

intermediar că sunt formidabile, – îşi tăie o felie subțire de piept afumat, o unse cu muştar, o stropi cu sos picant. Mestecă fericit uitând de prezența „celuilalt“ care cine ştie ce mai făcea în acest timp, rămăsese în cap sau răsfoia reviste? Între timp Melania izbutise să-şi schimbe toaleta, dar nu se deghizase în ținută de seară ci purta acum o bluză voioasă pe care pluteau corăbii, iar în corăbii pluteau marinari – ce altceva? – purta de asemenea fusta de catifea galbenă, iar când se mişca prin odaie imaginea ei lumina. Picioarele ei fosforescente, o purtau prin toată casa, dar nu-l pierdea din ochi pe Bumbuc şi pofta lui de mâncare o făcea să înghită în sec, totuşi nu se apropia de platouri, deh, silueta...

Săturându-se, după o scăpărare de optimism, Bumbuc se întuneca din ce în ce la față. Acum ar fi vrut să fie singur. E dificil să-ți închipui că ai fi singur, când nu eşti. E neînchipuit de greu sau imposibil, să-ți închipui lucruri mărunte, de mică anvergură. Prinț, sau geniu, sau comandant al „Sucursalei din Nord“, te poți vedea cu uşurință, dar ce greu şi ce fără rost să-ți închipui că ai fi ajutor de contabil, când din întâmplare nu eşti? Ori „joc mare“, ori nimic. Ce sens are să-ți închipui că ai câştigat la loto un amărât de sutar, sau că Be Haş şi-a frânt gâtul, când, constata acum Bumbuc, Be Haş nu însemna nimic – nici nu exista.

— Domnul Bumbuc face sport?

Întrebase la persoana a treia aşa cum fac majordomi: „Domnul conte mai doreşte ceva?“ Bumbuc nu răspunse la întrebare, se ridică sătul. Sătul de mâncare şi sătul de toată comedia asta. Melania discută cu Be Haş:

— Tu, Be Haş, nu iei ceva, uite o răcitură formidabilă fără usturoi, aşa cum îți place.

— Mulțumesc, aş bea doar un pahar de lapte, şi Be Ha îşi trase cu eleganță scaunul. Toma Bumbuc izbucni: Eu plec!

Melania se uită la el ca la un nebun, şi chiar zise: Eşti nebun, *Bumby*! Unde pleci?

— La Pago-Pago!

— Prea departe pe un timp ca ăsta, rosti moale Be Haş. Poate că dacă domnul Bumbuc rămâne, aş încerca să-l învăț

poziția... (cuvânt lung, străin, cu sonoritate neplăcută.). E folositoare, temperează asteniile, trezeşte energii necunoscute.

— Tu nu pricepi, *Bumby*, ridică glasul Melania, trebuie să-ți explic totul în amănunt, să-ți vâr mură-n gură, când, dacă ai binevoi să te foloseşti de obiectul ce-ți ține loc de cap, deasupra umerilor, ai înțelege...

Bumbuc o privea uluit de farmecul ce i-l conferea furia.

— ...că dacă rămâneți cu mine aici, amândoi, da, vă anihilați unul pe celălalt ca două particule de sens contrariu, şi nimeni n-o să aibă ce comenta, ce stai cu gura căscată, e prima dată când mă auzi răcnind?!

6. Timpul trecea, cu ninsoare şi, uneori chiar fără, iar starea lui Dhimitrie (poetul), cel puțin la prima vedere, nu părea să se îmbunătățească. Cele mai multe dintre vătămături se cicatrizaseră mulțumitor, în afară de o tăietură sub umăr ce continua să supureze, să-i salte brusc febra.

În momentele ei de cruzime, Z. afirma: – N-am ce face, până la urmă va trebui să te ard cu fierul roşu.

Se întâmpla să aiureze noaptea, chinuit de monştri, sau se pierdea în lungi, închipuite, însă reale odinioară, peregrinări între cele trei locuințe ale sale, mai bine zis culcuşuri sau refugii; puținele sale lucruri se aflau risipite peste tot, haine, cărți, manuscrise, papuci, aşa încât, dacă era necesar să se îmbrace în ținută de gală, adică să-şi atârne pe umerii ascuțiți unicul costum de culoare închisă ceva mai puțin şifonat, pentru teatru, pentru vreo şedință importantă unde era forfecată literatura băştinaşe, sau pentru o întâlnire „unică“, Dhimitrie (p.) pornea un lung turneu în oraş, iar dacă avea norocul să descopere pantalonul şi haina în acelaşi loc desigur că puținele şi slinoasele sale cravate se aflau în altul, iar ustensilele pentru bărbierit şi pantofii de lac sub canapeaua celei de-a treia locuințe. În cele din urmă, descurajat, Dh. (p.) renunța să se mai ducă la teatru, la şedință, sau la întâlnire.

Justificându-se, cu toate că nu i-o pretindea nimeni în lume, poetul afirma cu un zâmbet de alint că de întârzie prea

multă vreme într-un loc, sub acelaşi tavan, îl cuprinde o nesfârşită teamă de moarte, sau de ceva inevitabil care îl pândeşte şi *se apropie*, şi de-aia trebuie s-o şteargă, pierzându-se într-o nesfârşită şi destul de lamentabilă explicaţie ce cam plictisea pe bărbaţi, în schimb fermeca doamnele. Ei, da. Plătea chirii în două locuri, nu tocmai umflate, iar a treia locuinţă, o veritabilă hrubă pentru sihastri, o avea pe gratis, fiindu-i oferită să zicem de o admiratoare. Să zicem.

Circulând la nesfârşit între cele trei vizuini situate la puncte cardinale diferite, veşnic în căutarea unei perechi de încălţări cu talpa mai puţin erodată, ori a unui caiet în care începuse ceva, cândva, iar acum i se năzărise să continue, Dhimitrie (p.) îşi petrecea o importantă parte a vieţii pe drumuri, fapt care-i menţinea silueta şi-i dădea idei, vreau să zic, nu pierdea contactul cu viaţa, nu se-închidea „în turn“, aşa cum fac alţii, mai răi.

Tot aici, *pe traiectorie*, între locuinţa *a* şi *be* sau *be* şi *ce*, se pomenea asaltat de idei şi inspiraţii, uitând între timp motivul adevărat ce-l împinsese la drum.

Mare parte dintre *şoferii* birjelor, şi chiar dintre *birjarii* taxiurilor ajunseseră să-l cunoască, Dh. (p.) deveni *o figură*, prietenii săi pretindeau că fără el, peisajul s-ar fi mohorât şi veştejit, ceea ce se şi întâmplase de când poetul dispăruse în chip atât de misterios. Culegându-l de pe stradă, şoferii ca şi birjarii, începeau prin a-l chestiona: – încotro, domnu poet, pe Babeuf, pe Cârtiţei sau pe Aurarilor?

— Păi, cred că pe Cârtiţei, pretindea Dhimitrie (poetul) ameţit de legănare, pentru ca, după un interval, amintindu-şi cine ştie ce, să schimbe capul compas: – Întoarce! Pe Babeuf!

7. Nimic surprinzător că în ceasurile când vâlvătaia febrei urca în el, Dhimitrie continua să circule ca un zănatec între hotarele coşmarului său, mânat de motive mult mai obscure decât atunci când circula cu adevărat. Nu făcea parte din categoria suferinzilor ce se cufundau în boală ca într-un început de moarte, trăncănea ca o coţofană cherchelită, iar Z., veghindu-l în cursul nopţilor tulburi, şi curioasă, şi puţin

speriată, deşi n-ar fi mărturisit-o, înregistra poveşti din cale-afară de bizare, pledoarii marcate de argumente absurde, însă nu lipsite de farmec, şi chiar versuri. Dacă ar fi fost deprinsă cu stenografia, Z. le-ar fi notat, însă printre puținele-sale defecte, se număra şi acesta, nu cunoştea stenografia, nici limba eschimosă şi nici cântecul „Sucursala din Nord“.

Ce cuplu alcătuiau aceştia doi, Z. şi Dhimitrie (poetul)!
Şi-n toate nopțile şi zilele continua să ningă.
Cântecul „Sucursala din Nord“
n-a fost scris, şi n-a fost cântat niciodată!
Cu atât mai dens e misterul legat de acest cântec
ce stă în miezul „Marelui Joc“!
Şi ningea, ningea...

8. Coşmarele de noapte, febra, ninsoarea, tăcerea, îi ştergeau periodic din memorie totul şi Dhimitrie (poetul) o lua de la început în aşa-zisul proces al cunoaşterii: – Unde mă aflu, ce s-a întâmplat, cum am ajuns aici? Cum?

Iar Z., imperturbabilă (se prefăcea): – Nu s-a întâmplat aproape nimic, ai fost tentat doar să încerci rezistența automobilului meu.

— Ah, da, automobilul albastru, suspina poetul. Marea mea aventură! Iar tu, tu eşti Z., cea care ne sfârtică din când în când sub roțile automobilului albastru şi dispare. Ea, cea blândă şi crudă. Marea noastră ură şi dragoste.

— Ce tot bodogăneşti acolo, poetule?

Iarna de-afară, cu zăpada enormă, cu ninsoarea permanentă, începu să-l împrospăteze, să-l înveselească pe poet şi, cu scăderea febrei, ceasurile zilei deveneau line, plăcut melancolice. Îşi recăpăta memoria, iar nopțile nesfârşite nu-i mai ştergeau amintirile, semn bun, început de convalescență, şi, alt semn, începu să simtă că e bărbat.

Spațiul dimprejur căpătă rotunjimi feminine.

Diminețile Z. dispărea, lipsea ceasuri îndelungate, uneori până la înserare, Dh. (p.) bănuia că se duce să schieze undeva dincolo de perdeaua arborilor ninşi ce ascundea

totul, pesemne căuta nişte pârtii iuți ce promiteau coborâri vijelioase.

Prinzând puteri, Dh. (p.) cobora tot mai des din pat pentru a-şi permite şchiopătate rătăciri; îşi mobiliza toate resursele detectivistice, de altfel extrem de vagi; nu poseda asemenea resurse şi nu citise nici un roman polițist, din principiu, din care principiu, nu putem şti. Scormonea ca un cățel, căutând să nu lase urme. Ce căuta el? Căuta hârtii, scrisori, acte, din care să deducă cine este Z., care este numele ei adevărat şi eventual, cu ce se ocupă. Nu găsi nimic care s-o divulge cât de cât pe „temnicera“ lui. Dădu numai peste provizii de mâncare, apoi, mereu îi barau calea, ca nişte jaloane, piese ale îmbrăcăminții ei, în general „piese“ sportive, pulovere, hanorace, cimpilici, mănuşi pentru şofat, scurtă îmblănită şi, desigur o groază de articole ceva mai intime, se pare ca de foarte bună calitate. Cine era deci misterioasa Z.? Pictoriță – te pomeneşti. I se cumpărau pânzele? Sus pânzele, fredonă Dhimitrie (poetul).

9. Z. apărea totdeauna pe neaşteptate, cu schiurile pe umăr, uneori însoțită de câinele ei, însă de cele mai mult ori dulăul nu intra în cabană. Avea, câinele, probabil cabana sa personală. Z. ducea pe umăr un fel de tolbă albastră, albastră ca şi automobilul albastru, petrecută neglijent pe după umăr într-o curea lată, neagră. În tolbă – păsări gata jumulite, peşte – oare pescuia la copcă sau un altul pescuia pentru dânsa, cine? – pâine rurală bună, uneori caldă încă. Numai că pofta de mâncare a poetului fusese totdeauna deficitară, marile talente precum el, au poftă de idei, nicidecum de friptură cu mujdei, iar cum, la începutul „prizonieratului“, nu mâncase mai nimic, slăbise, arăta mizer. Câtva timp nici nu se bărbierise până ce Z. nu făcuse rost de aparat de ras, lame, săpun, pămătuf. Îl admonestase, potolit, jignitor însă, că arată ca un sihastru, iar ea nu-i poate suferi pe sihaştri fiindcă de obicei sunt murdari şi put. Dhimitrie era conştient că pute. Când se mai înzdrăveni depuse unele eforturi ca să înlăture putoarea. Da.

10. Observă cu mirare că relațiile dintre el şi Z. nu progresau în nici o direcție. Dar la ce s-ar fi aşteptat Dhimitrie? Să-i cadă Z. în brațe? Probabil că da.

Condițiile fuseseră prielnice, considera, simplist, poetul care, ca şi majoritatea tâmpiților de bărbați, era ferm convins că nu există femeie-n lume să-i reziste. Dar poate că tâmpiții au dreptate, greu de spus. Z. continua să-l îngrijească păstrând o distanță nu atât fizică (despre ce fel de „distanță fizică“ mai putea fi vorba când ea îl spălase şi-l curățase de atâtea ori, când sângera, când voma, când…), ci spirituală, ce deriva poate din dorința ei de a se eschiva curiozității lui Dh. (p.) însănătoşindu-se, poetul punea tot mai multe întrebări, iar Z. răspundea la tot mai puține. Dhimitrie începu s-o urască, dar nici sentimentul acesta nu progresa mulțumitor. Nu era în stare s-o urască zdravăn! Cu toate că-şi propunea.

Z. refuza să-i divulge data în care se aflau iar poetului nu-i trecuse prin minte gândul practic de a însemna zilele pe un răboj, în taină, de a le zgâria cu unghia pe perete sau cam aşa ceva, cum fac întemnițații din romanele clasice şi neclasice. Totuşi cu timpul Dh. (p.) descoperi sau deduse câte ceva. Cea mai importantă descoperire a fost că pe câinele ei îl cheamă Lord. Z. pronunțase: „Lord, vino să te hrănesc“, pe acelaşi ton impersonal folosit în relațiile cu poetul: „Ridică-te, Dhimitrie, aduc cina“. Impersonală!!! descoperi termenul potrivit de jignitor, şi urlă:

— Tu nu exişti! Eşti impersonalllăăăă!!!

— Hei. Taci.

— Aha. Ți-e teamă de mine. Ți-e teamă că te pârăsc atunci când plec de aici.

— *Dacă* ai să pleci, poete!

Îl privi direct cu ochii ei mari; fața, adânc îngândurată, smeadă, nu avea nimic amenințător, dar nici prietenos. Nu avea nimic, doar că pe zi ce trecea părea tot mai tânără. Apropierea primăverii? Dhimitrie bombăni încercând să facă pe curajosul, deşi nu era nici curajos şi nici foarte inteligent. Era numai talentat – e asta mult, e puțin?

— Încerci mereu să mă sperii, sărăcăcioasă armă pentru *unul ca mine!*

— Unul ca tine! râse Z.

— Îți închipui că voi povesti tuturor accidentul şi felul în care m-ai sechestrat?

— N-am poftă să-mi închipui nimic în legătură cu tine. Am *alte* preocupări. (Dhimitrie, predispus mereu să vadă ceva *dincolo de realitate* crezu că pe fața frumoasei şi misterioasei femei se insinuează un zâmbet diabolic. *Alte preocupării.* Care?) Iau însă – continuă Z., – nişte măsuri de precauțiune. (Dhimitrie (p.): „Doamne! Cât e de prozaică! Iată pe cine iubesc şi urăsc eu! Aşa-mi trebuie!“) Fiindcă, zicea Z., n-am încredere. Simplu. Pricepi?

— Încredere în nimeni? Poți fi atât de meschină?

— Vorbărie, poete, vorbărie. Eu vreau să *mai* fiu fericită.

— Cine n-ar vrea să fie fericit? Ce înseamnă că *mai vrei*?

— Orice, poete.

— Nu-mi mai spune *poete*!

— Perfect. Am să-ți zic câine. Propriul tău câine eşti tu. Citat.

— Ascultă. De unde ai bani? De unde scoți banii?

— Închipuieți ce doreşti. De pildă că sparg *safe*-uri.

— Spargi... ce?

— Eh... Taci. Eşti mai plicticos decât o aghiazmă.

— Nici o femeie nu s-a plictisit până acum lângă mine. Ai temperament?

Z. se uită la el ca şi cum ar fi fost străveziu. Se uita *prin* el. Dhimitrie (p.) se simți meduză.

— Vrei să constați dacă am temperament? întrebă Z.

— Asta e o invitație, bodogăni cu ură Dh. (p.) Care e numele tău adevărat?

— La ce ți-ar folosi să ştii? Dacă ai să pleci de aici, *niciodată* nu ne vom mai întâlni – cum zice Corbul.

— Ce zice Corbul? *Care* Corb?

— Eşti înfiorător de incult, Dhimitrie! N-ai citit nimic în afară de propriile tale producțiuni, şi nici măcar alea.

— Te-ai amorezat de mine Z. Şi mă iei peste picior ca să maschezi chestia.

— Chiar dacă m-am îndrăgostit de tine, voi suferi în tăcere, acceptă calmă Z.

— Eşti rece ca o banchiză. Ca o banchiză în toiul iernii, zise Dh.

— Aş vrea să *mai* fiu fericită, repetă pe neaşteptate Z.

Dhimitrie o privi cu ochii mari.

— Cine n-ar vrea să fie fericit? Şi se repezi asupra ei, prosteşte: De unde ai bani? De unde scoți banii?

— Te-ar amuza, spre exemplu, să-ți închipui că-i fur? Ia ridică mâna! Te mai doare aici? Va trebui să-ți exersezi musculatura. Te crezi irezistibil, dar femeilor nu le plac descărnații. Nu mie, în orice caz. Nu cumva, înainte de accident, erai morfinoman?

Dhimitrie (p.) se lăsă hipnotizat şi câtva timp ascultă numai vocea, numai vocea femeii, fără să țină cont de *conținut*. Ochii i se înfipseră în peisajul cu moara. Dacă mor în acest, moment, reuşi să mai gândească, aşa rămân, agățat de roata morii... sau mă transform în câine... în propriul meu câine...

11. – Începi să ştii tot mai multe despre mine, Z.! Mă cunoşti pe dinafară şi pe dinăuntru. E o situație inechitabilă...

— Mai taci, poete.

— ...o situație inegală. Îmi vin nişte gânduri.

— Ce curios. *Ai* gânduri?

— Poate. Poate ți-ar conveni să dispar până nu descopăr cine eşti. Într-o bună zi tot ajunge aici cineva, un pădurar, un bandit, un om. Voi afla, Z. înainte ca tu să mă ucizi, cum mă ucizi, cu încetul...

mă împresoară
mă ucid corăbiile
pe care căpitan *e altul*

— Nu sunt o asasină, Dhimitrie, şopti Z. de la mare distanță. Buzele i se subțiaseră, palide, ca şi pletele ei. Nu sunt o asasină, dar nici ție nu-ți strică să fii nițel terorizat. Ia întoarce-te, vreau să văd şi rana aia...

— Lasă..., tăie el cu palma, rana e bine, despre altceva discutam. Spui că noaptea vorbesc mult cu şi despre Bucur O.? Da? E o persoană reală, amic al meu, un tip fermecător.

Chiar dacă avem dispute pe motive minore, prietenia noastră e de necontestat şi mulţi mă invidiază pentru atenţia ce mi-o acordă actorul Bucur O.

— Credeam că e doctor...

— Nu. Vorbeam despre actor. Spiritele mari nu sunt şi calme, înălţimile unde plutesc sunt veşnic bântuite de furtuni...

— Cine e spirit mare, tu sau actorul?

— Ambii. Da! El e tot mai solicitat, începutul său a fost cumva clasic, adică întâmplător, adică dintr-un necaz, aşa cum încep totdeauna marile cariere ale marilor actori. Filmul „Călimara lui Sonny“ a şi făcut înconjurul lumii şi-n curând prietenul meu, magnificul şi supraviețuitorul, va interpreta rolul principal din „Rio Jim împotriva lui Doc Holliday“, în regia lui John Ford. Asta-ți spune ceva?

Z. îl privi gânditoare, cu o anumită bunăvoință pe Dh (p.). Şi întrebă: – Ce e cu melodia aia, „Sucursala din Nord“?

— Te-aş ruga să-mi desenezi o uşă. Te rog Z., o uşă! se înmuie Dhimitrie (poetul).

— Pe hârtie? Pe ce?

— Pe orice. O uşă ca să pot pleca de-aici... Cu clanță galbenă, caldă. O uşă, Z...

12. Toma Bumbuc îşi amintea puține amănunte din episodul „recuperării“ doctorului Bucur O., şi nu cu deosebită plăcere. Un proaspăt val de ninsori însoți această nouă expediție către fatidica Tahița. La înapoiere multă vreme doctorul nu spuse nimic, automobilul Institutului înghițea drumul printre melancolice păduri, Geo tăcea şi el. Bucur O. se apucă să evoce anii liceului, figurile profesorilor.

Directorul V. (V de la vătrai), de fiecare dată, apariție spectaculoasă: Golanilor, jap, jap, jap – cu joarda – şcoala mea nu-i crescătorie de porci, jap, din şcoala mea ies oameni isprăviți, ingineri, actori, medici, scriitori, profesori, jap!

Bucur O. întoarse către Bumbuc o figură preocupată. Era tras la față, nebărbierit, ochii îi ardeau. Spuse:

— Observi, Toma, necredinciosule, cât de exact am urmat noi prescripțiile directorului V. în ceea ce priveşte cariera? Am ajuns cu toții oameni însemnați.

Bumbuc: – Ce o fi vrut să spună V. prin „oameni isprăviți“?

— Poate un fel de eschimoşi-maimuță? Ia spune, ai vorbit cu Melania într-o limbă inexistentă?

Bumbuc strivi țigara şi se strâmbă urât.

♣ ♣ ♣ ♣

1. Monsieur Jake Marigni d'Acteon, arhicunoscut şi plin de vervă comentator al istoriei medicinii, şi al „fenomenului medical“ descinse la Băneasa dintr-un avion *Caravelle* albastru care aducea pe lângă uscățiva dar neprețuita lui făptură, un număr de turişti, o echipă sportivă şi nu mai ştiu ce.

Dumnealui, Mr. d'Acteon, fu întâmpinat la scară de o întreagă delegație din care nu lipseau câteva vechi cunoştințe ale sale, strălucind însă prin absență „piesa principală“, doctorul Bucur O., proaspătul laureat al premiului „Ambroise Paré“. În cadrul unui mic banchet intim mai multe voci îl asigurară pe reprezentantul Academiei Franceze de Medicină că Bucur O. e un ins formidabil, dar şi un fanatic al muncii sale. Or, aflându-se acum în pragul unei capitale experiențe, nu se putuse sustrage pentru a face deplasarea la Paris. Dl. d'Acteon râse: Ei bine, s-a deplasat Parisul la el, ca-n proverb...

Ziua următoare dl. d'Acteon îşi continuă drumul şi după câteva ceasuri avea să fie plăcut surprins descoperind în persoana doctorului Bucur O, contrar imaginii ce si-o făcuse, un bărbat încă tânăr, spilcuit cu sobrietate, după toate aparențele perfect sănătos, cu toate că tensiunea nervoasă permanentă în care trăia datorită activității sale, îi accentuase trăsăturile, umbrindu-i colțurile gurii şi tâmplele. I se adresă oaspetelui într-o franțuzească ireproşabilă, inevitabil cam livrescă, dovedindu-se a fi o gazdă atentă şi un veritabil erudit; vorbi cu plăcere despre cercetările lui cu excepția experienței „X“, pe cât de fundamentală, pe atât de

secretă, îl plimbă pe parizian prin Institut, ocolind însă aripa în care se desfăşura experienţa „X“ iar când se aşezară la o cafea, în cabinet, îi explică lui d’Acteon, dezarmant de simplu, că mai multe dintre cercetările sale ajunseseră în acea fază când nu pot fi scăpate din ochi – o absenţă chiar şi numai de câteva ore ar fi compromis totul – motiv pentru care nu venise în Capitală pentru a-l întâmpina personal pe renumitul său coleg.

Francezul îşi suflă zgomotos nasul, foarte impresionat, apoi, mai mult ca să-şi facă datoria, întrebă iarăşi de ce tânărul dar ilustrul său coleg renunţase la premiul „Ambroise Paré“. Bucur O. se mărgini să surâdă, declarând că după o zi încordată aveau şi ei dreptul să se destindă niţel – prin urmare vor merge să facă o vizită unui literat cam trăsnit care locuieşte – vă închipuiţi aşa ceva? – într-un Turn de Apă.

— Turnul de fildeş fiind un termen demodat şi compromis, i-aţi schimbat denumirea, îi spuneţi „de Apă“ – încercă să fie subtil marele comentator al „fenomenului medical“.

— O, nu, e un Turn de Apă adevărat, îl asigură Bucur O.

Geo trase automobilul jos la baza Turnului lângă o cabină telefonică totdeauna deranjată, şi dl. Jake Marigni d’Acteon, cu toţi cei vreo şaptezeci de ani ai săi, şi cu numele său incomod, urcă destul de uşor treptele.

Toma Bumbuc, cu figura alungită, se cam fâstâci de această vizită.

Zece minute mai târziu mutra de cal a lui Geo şerpui strâmbă în spirala scărilor. Şoferul Institutului sufla greu de încărcat ce era, Bucur O. îl expediase după aperitive, gustări, delicateţuri care, fireşte, lipseau din casa lui Bumbuc. Acesta transpiră căutând tacâmuri, pahare, toate ciobite şi desperecheate. Atmosfera boemă îl cuceri pe francez. D’Acteon, din volubil deveni vo-vo-volubil, în vreme ce marele Bucur O. continua să fie calm, degajat, de o princiară distincţie. Singurul ce înota în ape străine era Bumbuc. Franţuzeasca lui, desperecheată ca şi tacâmurile, devenise un fel de caricatură sonoră.

Conversară, aşadar, pe îndelete când, între două banalităţi politicoase – trăsnet! – Bucur O. şuieră către Bumbuc:

— Ai fost în noaptea *aceea* la Melania! Ai rămas *prea mult*!

— Mi se pare că eşti un mare cuceritor, *m'sie Biumbiuc*, cârâi d'Acteon, molfăind cu poftă un pateu. Care femeie n-ar accepta să urce cu plăcere aici în Turn? turnă el gaz peste foc. Ce le faci femeilor, desigur le spui versuri…

Toma Bumbuc, împingând „discret" cu piciorul de la vedere o pereche de ciorapi slinoşi: – Eşti nebun, Bucur! În noaptea când te-ai rătăcit ca un dement la Letca am rămas până foarte târziu la Raymond Regele Spionilor, îmi spunea că meseria asta academică îl plictiseşte uneori, iar când îl plictiseşte, îşi închipuie că e hoţ de buzunare. I-am replicat că e meschin! De ce hoţ de buzunare? Măcar mare spărgător de mari bănci elveţiene! N-ai decât să-l întrebi, de unde ideea că…

— Să ştii, *m'sie Biumbiuc*, filozofă septuagenarul, că orice medic e un poet nerealizat…

— Şi orice poet ratat e un medic, i-o întoarse Bumbuc cu un accent, ce ar fi stârnit panică în orice punct din Place Pigalle, atent însă mai ales la Bucur O.

Dl. d'Acteon hohoti, prosteşte şi bătrâneşte şi porni iarăşi o lungă disertaţie despre nimic.

— Nu te crispa, idiotule, îl apostrofă Bucur O. pe Toma Bumbuc. Nu cumva, continuă doctorul, ignorându-l pe d'Acteon, nu cumva-ţi închipui că-mi pasă?! Be Haş, sau tu, sau amândoi – aceeaşi brânză!

Toma Bumbuc, tremurând, cu dinţii strânşi: – Ai venit aici ca să mă jigneşti?

— Ia te uită, contele se înfurie, nu-mi arunci mănuşa în obraz? Sau nu ai nici măcar o mănuşă? rânji Bucur O.

— Domnii se ceartă? observă cu întârziere francezul. Pe ce motiv oare?

— Încercam, doar, să-i reproşez prieteneşte haosul din locuinţă, explică Bucur O.

— Iar eu îi reproşam, tot prieteneşte, că nu m-a prevenit asupra vizitei, mârâi Bumbuc.

— Vai, dar e un haos atât de şic, atât de boem! se franțuzi franțuzul.

Din nou paşi grei de urangutan zgâlțâiră scările metalice ale Turnului de Apă, era Geo, uşor de recunoscut după felul discret în care bubui în uşă. Îşi drapase făptura abruptă, în mod cu totul excepțional, cu o haină neagră, cu totul demodată, la care purta lănțişor şi ceas, el fiind unul dintre cei doi purtători de ceas „la rever“ din tot perimetrul balcanic, cum îi plăcea să se laude epuizându-şi în felul acesta întreg humorul rezervat pentru următorii patru, cinci ani.

— Ei? întrebă Bucur O.

— Doamna e jos.

— Pardon, pardon zbârnâi curiozitatea francezului.

— *Ma femme*, îşi arătă colții Bucur O. A pornit pe urmele mele.

D'Acteon aplaudă, senil.

— Ce surpriză, cine să bănuiască, dragul meu că eşti căsătorit?! La mine la Paris, ți-aş fi făcut din prima clipă de vreo zece, cincisprezece ori cunoştință cu bătrânica mea! Dar de ce nu urcă doamna?

Bucur O., către Bumbuc: – Tu ce zici, *Bumby*, o primeşti aici pe Mel...? Şi, către Geo: Spune-i te rog nevestei mele că o aşteptăm cu toții aici... prezența unei femei chiar că era necesară.

Când Melania intră, doctorul o pupă tandru: – Mel... îngeraşule! Pe *Bumby* desigur îl cunoşti, însă iată, ți-l prezint pe distinsul domn d'Acteon...

Melania îl cântări critic pe francez, abia-i întinse mâna şi şuieră către Bucur O.

— De ce a venit? *Ți-a adus premiul*? Câți bani?

2. – Vreau să plec de aici, Z.! Desenează-mi o uşă cu clanța galbenă, caldă, ca în casele vechi, cu odăi înalte, tablouri fumegoase, ogari blazați *care au uitat să latre,* mătuşi scrântite ce dau cu pumnul în claviatura pianului şi-şi dezmoştenesc moştenitorii, cu fazani împăiați ce se trezesc dimineața şi umblă pe labe de pisică, să nu trezească

lumea... Degeaba! Degeaba! Tot n-ai să mă dezveți să sug ace! Dă-mi un ac!

3. – N-ai reuşit, Dhimitrie, să-mi explici de ce prietenii tăi îşi zic magnifici şi supraviețuitori, povestea cu şocurile pe care a trebuit să le înfrunte generația lor e artificială, poete. Oricare generație primeşte destule peste bot, în falcă şi-n nas. Ce e adevăr şi ce e invenție în viața ta?

— Dar în a ta? răcni Dhimitrie. Tu măcar exişti? Eşti sigură?

— De ce doctorul Bucur O. şi actorul Bucur O., au acelaşi nume?

— Dă-mi ceva să beau!

— Sigur. Cu plăcere. Îți dau. O băutură inexistentă.

Dhimitrie (p.) o privi cu ură. Îşi întinse picioarele subțiri sub pătură. Ascultă un minut răbufnirile vântului în horn. Zise:

— Toma Bumbuc, cel care locuieşte în Turnul de Apă, a făcut un fel de clasificare a întâmplărilor prin care poate să treacă un om. Ele sunt de patru tipuri: „ciorap“, „mănuşă“, „căciulă“, „fular“. Înțelegi cum vine asta?

Z. nu răspunse. Aşternea un strat de ceară pe tălpile schiurilor cu ajutorul fierului de călcat, concentrată asupra acestei operații ca şi cum de reuşita ei i-ar fi depins viața. Dar poate că aşa şi era. În sobița-proiectil focul se îndârjea împotriva viforniței de afară, care-l trimitea înapoi împreună cu aripi de fum înecăcios, însă şi acesta e unul din farmecele „vieții la țară“. Ninsoarea pornise iar pe la amiază, acum ferestrele se învinețiseră, totul se învinețise în pădure, chiar şi lupii, iar Dhimitrie, deşi încă slăbit, dăduse pe neaşteptate într-o stare de spirit voioasă.

— Amicii zic că de-aia m-am împrietenit cu Toma Bumbuc, fiindcă-mi plac acele, el are aproape doi metri şi e slab ca un ac, sau ca o agrafă, dacă vrei. Nu e o porcărie din partea lor să facă asemenea aluzii, că aş fi anormal? Nu sunt anormal, îmi plac femeile, eşti singura femeie din lume care nu-mi place. Te urăsc! De ce stai goală în fața mea?

— Am pe mine costumul de baie, răspunse Z., preocupată numai de schiurile ei. Schiurile alea blestemate! gândea Dh. (p.). Pe unde o fi colindând călare pe ele?

Rana de sub umăr se cicatrizase, acum îşi putea permite să stea întins comod, cu ochii întredeschişi, şi în spaţiul îngust dintre pleoape conturul femeii se răsucea şi se răsturna mereu.

— O, prietenii mei! aproape că ţipă poetul. Ce mama dracului aşteaptă, de ce nu vin să mă salveze?

— După ce vei fi „salvat“, ai să regreţi, poete, spuse în şoaptă Z. Tu nu vrei să fii salvat.

— Prietenii mei, cu toţii, sunt nişte tembeli veritabili, chiar şi Căpăţână-Căposu sau Ştefan cel Bigot, care în aparenţă par nişte carierişti, nişte încuiaţi. Stai. Despre ce este vorba? De ce doctorul şi actorul au acelaşi nume? (Îşi scărpină încetişor genunchiul, acum rănile, pe cale de a se vindeca, începuseră să-l mănânce teribil!) Păi o mulţime de oameni au acelaşi nume, există mii de Avram Iancu, Grad Ioan, Hapca Vasalie, Leordean Pătru.

Z. (de la zăpadă) întoarse faţa către el, deschizând arcul pieptului. În sutienul de culoare galbenă, sânii palpitau. Păstra şi acum pe umeri sărutul soarelui de vară, era zveltă, coapsele ei cântau, era frumoasă, era regina zăpezii, a pădurii, a iernii, a vieţii, a morţii, – şi Dhimitrie (poetul) o ura din tot sufletul. Se înăbuşea de ură.

— Actorul Bucur O. şi doctorul Bucur O., sunt din acelaşi sat?

— Cel mai tembel şi mai risipit dintre toţi, răspunse Dh. (p.) urând-o şi mai mult, este Toma Bumbuc, cel care locuieşte în Turnul de Apă. Poţi înţelege una ca asta?

— Ce hazliu, comentă Z., fără să pară câtuşi de puţin amuzată. Şi de fapt, Toma ăsta, *unde se adăposteşte* când *vin ploile*? Într-un butoi, ca Huck Finn?

— Cine?

— Vai, băieţaş, vai poete! Tu cu lecturile n-ai trecut de Vlahuţă şi Badea Cârţan! E aşa cum mi-am închipuit, tu *te prefaci* că scrii poezie modernă. Eşti un *deghizat*. Eşti incult ca o cratiţă, deşi o cratiţă e prea mult spus, o cratiţă ştie

cum se fierbe o fasole, pe când tu nici atâta nu ştii. Eşti un poet modern, un tembel, un inspirat? Cine ți-a băgat toate astea în cap? Desigur că Toma Bumbuc. Dar şi tu, şi Toma Bumbuc, abia ați *descins* din copaci.

Dh. (p.) tăcu, uluit. Ticăloasa, perversa, bestia, – avea dreptate, cum de-l ghicise. Urlă:

— Sunt talentat!

Z. îi întoarse spatele.

— Sunt talentat! Ce ai de spus? Z. nu avea nimic de spus. Dh. (p.) întrebă: Ai pe undeva pe corp un neg mic, rotund, maroniu, prin centrul căruia să țâşnească un fir de păr subțire, ascuțit?

— Nu. Sunt perfectă, se mărgini să răspundă Z.

— Acesta e defectul tău. Eşti perfectă. Invincibilă. Inatacabilă. Inviolabilă. Cel mai mare defect este să fii perfect. Da. Iar Toma Bumbuc, *se adăposteşte* unde doreşte, uneori se cațără pe lună, ca lupii, dar îşi schimbă des domiciliul, aşa că de fapt nu se poate şti unde stă. Nu se poate şti. Nimic nu se poate şti.

— Are ca şi tine mai multe adrese?

— Începe să te intereseze prietenul meu Toma?

— Da. Am nevoie de o lance.

— De o lance? Eşti nebună.

— Nu mi-ai spus că e lung şi subțire şi ascuțit?

— Eşti nebună. De unde ştii că eu am mai multe adrese?

— Ai trei adrese. Mi-ai spus de vreo treizeci de ori. Uiți mereu ce spui şi cui spui. Spui aceleaşi dulcegării unor femei diferite. O femeie-gâscă se apucă să miaune auzindu-te şi spune: ce motan drăguț! O femeie adevărată nu te bagă în seamă, Dhimitrie.

— A jigni – e o metodă de tratament?

— E o metodă de anihilare, Dhimitrie.

— Toma Bumbuc are o manie simpatică: amenință uneori că deschide dosarul „Marelui Joc“. Tăcu, o privi, Z. nu reacționă. Nu mă întrebi ce e ăsta? Nu mă întrebi. Nici nu ştiu. Printre altele, afurisitul de *Bumby* a curtat-o cu succes, pe Mel..., nevasta doctorului Bucur O.

— Aceasta a fost culmea carierei sale sentimentale?

— Nu ştiu. Eşti tâmpită. Pui întrebări neroade, tendenţioase, îmi provoci cu voia febră. Când am febră, te văd mai frumoasă, mai deşteaptă, mai...

— Mai departe?

— Sigur! Ce mai departe? Eşti mărginită, ternă, trecută, acră, *vrei să te măriţi*... nu te ia nimeni, cât arată termometrul?

— Un fleac de treizeci şi nouă şi trei.

— Aşşşa! Aşşşa! Ştiam! Auzi! „Faptă de glorie să seduci soţia unui amic“, aşa ai spus, îmi amintesc bine. Dar să striveşti sub roţile automobilului un om, *un poet*, iar apoi să-l ascunzi în fundul pământului, din laşitate, departe de îngrijiri competente, ce fel de faptă e? Umanitară? Generoasă? Ha? De ce taci? De ce te legi de Melania? E o fată bună, în fond. Lui Bucur O. nici nu-i pasă de ea, el e om de ştiinţă, mare savant, nu poţi înţelege asta, iar Melania are duzini de prieteni, ea dacă se întâlneşte timp de cinci zile cu acelaşi tip, ţipă că viaţa e doar un infern care nici nu merită să fie vizitat măcar în treacăt, dar Melania nu e o femeie *uşoară*, are cel puţin şa'zeci de kilograme, iar Toma Bumbuc a ajuns din întâmplare la ea, venise să caute pe altul.'.. pe alta... episodul e celebru...

Dhimitrie (p.) mai simţi un prosop umed, rece, cu miros dulceag care îi acoperă faţa, îi răcoreşte obrajii, şi adormi.

4. – Ziceai că episodul e celebru. Doctorul Bucur O. a aflat?

— Ce am făcut? Am dormit? E noapte? Sigur că a aflat, însă el e prea mare... poţi să înţelegi? Nu poţi. Cine latră – eu, sau câinele.

— Întunericul. *Întunericul latră*. Îţi dăruiesc imaginea. Cândva, vei exploata la maximum acest accident al tău, întâlnirea cu mine, vei flutura povestea asta ca pe un steag, cretinule. Găgăuţă subdezvoltat, subalimentat. Să aprind lampa?

— Femeie rea, snoabă, crudă, închipuită, frigidă! Aprinde-o! Stai! Ce să aprinzi? Cine latră? Ce rang are câinele tău? Marchiz?

— Lord – dacă cunoşti *termenul*. Să vin lângă tine, Dhimitrie?

Poetul căscă ochii, dar prin întuneric nu vedea mare lucru. Se sperie.

— Z! Unde eşti!

— În fața ta, pe taburet. Nu mă vezi?

— Nu eşti tu. E altcineva! Ah, doamne, *cred că mă pregătesc să mor*! Toma Bumbuc este prietenul meu, degeaba-l defăimezi, nu e un mic frivol, e un mare frivol, şi n-a trădat prin nimic încrederea lui Bucur O., el, Toma, să înțelegi... să înțelegi... se încadrează în „Marele Joc“. Complicat pentru mintea ta! „Marele Joc“ e un joc cu cărțile pe masă. Pe față. Turnul de Apă nu este o invenție!

...un prosop umed, rece, cu miros dulceag îi acoperi fața, îi răcori obrajii, Dh. (p.) căzu din întuneric în alt întuneric.

6. Dl. Jake Marigni d'Acteon, bine dispus şi pe deasupra francez, îi făcu o curte nebună Melaniei. Începu printr-un ocol politicos, lăudându-l pe Bucur O., soțul ei. Făcu abuz de sinceritate, mărturisind că mai folosise şi altădată, cu deplin succes, această perfidă tactică față de tinere doamne proaspăt măritate...

Melania, încă distantă, anunță că venise să invite toată lumea la o cină bună, iar nu la o „improvizație“, şi desenă cu un gest de regină masa şchioapă a lui Toma Bumbuc pe care, în romantică neorânduială, se găseau de toate, şi chiar nimic.

Toma Bumbuc refuză să se alăture grupului ce lua drumul casei lui Bucur O., dar la insistențele tuturor, mai ales ale bărbaților, îndârjit de disputa cu Bucur O., de indiferența, reală sau simulată a Mel..., îşi aruncă pe umeri paltonul, îşi înşurubă pălăria pe cap şi coborî din Turn.

Geo, credincios, îi transportă pe toți.

O curiozitate dementă, diabolică, perversă, şi-n partea care a mai rămas, sinistră, îl chinuia pe Bumbuc. Toate laturile curiozității lui fură satisfăcute, dacă mă pot exprima astfel: în marele salon, luminat festiv, îl văzu pe Be Haş, şi el festiv, ca totdeauna, în magnifică ținută de seară, rezervat, tăcut, şi

cu cât era mai tăcut părea mai misterios, în loc să pară ceea ce era, un sărman cu duhul. Toma Bumbuc înregistră cu ochi îngustați – deşi îngustați, vedea perfect – călduroasa strângere de mână cu care-l gratulă pe Be Haş marele Bucur O. Doamne, într-adevăr, cât e de mare, gândi Toma. Eu n-aş fi în stare să mă prefac la un asemenea nivel. Dar poate că nici nu se preface, dracu mai ştie!

Fatidicul Be Haş îi fu prezentat d'lui d'Acteon cu tot felul de cuvinte măgulitoare precum „tânăr dătător de mari speranțe…" (mari speranțe în ce domeniu, oare? se întrebă Bumbuc), iar francezul nu păru nici mirat, nici nemirat, probabil se mărginea să constate clasicul triunghi franțuzesc, şi nu numai franțuzesc – dar aceasta e o simplă observație fără însemnătate, fiindcă n-am nimic contra franțujilor, ci, dimpotrivă.

Mai urmează, gândea maliții Toma Bumbuc, mai urmează doar ca Melania să insiste ca Be Haş să facă o mică demonstrație de culturism pe masă „şi atunci, chiar plec la Pago-Pago!", însă tânăra speranță în nu se ştie ce domeniu se menținu rezervat şi nu dovedi un apetit special pentru mâncare sau băutură. În schimb Toma Bumbuc turnă în el ceva alcool, aşa ca să nu-i mai pese de nimic, „să uit c-o iubesc pe Mel… ce naiba să uit, că n-am ce, n-o iubesc, n-am iubit-o, să termin cu aiureala asta!", şi-şi mută atenția asupra lui d'Acteon care, în ciuda vârstei şi a înfățişării lui provizorii, înfuleca enorm atacând toate platourile purtate cu grație de fata în casă anume reținută pentru seara aceea. Bucățile de carne şi înghițiturile mari de vin aproape că dizlocau gâtul subțire al specialistului în istoria medicinii. Specialist în istoria medicinii, bun, dar e şi medic? se întrebă Toma B. Dacă e şi medic ar trebui să ştie că atâta mâncare şi băutură… de nu l-ar lovi guta!

Presimțire de rău augur – după cum se va vedea.

Bumbuc se plictisi de „peisajul d'Acteon", şi-şi propuse de-acum înainte să-l *striveascã* din priviri pe Be Haş, dar cel strivit fu el, şi complexat şi strivit, comparând eleganța individului, cu propria sa vestimentație. Bumbuc purta haină de catifea căcănie, oribilă, demnă de un bulibaşă în mizerie,

largă de fâlfâia pe el chiar şi când stătea nemişcat, cămaşă „la a patra zi“, pantalon mototolit, ghete nevăxuite de cinci ani. Roade-l-ar ciuma de dandy pervers – atenție, văd că-s pus pe scandal. Ia să mă uit şi la Mel...

— Ce e *Bumby* dragă, de ce pari mirat? îl observă deodată soața lui Bucur O.

— Eu, mirat? Dar nici...

Mel... nici nu-l mai asculta, făcea iar conversație cu unul cu altul, însă mai ales cu d'Acteon care poseda la perfecție arta de-a hali şi „convorbi“ în acelaşi timp.

Melania se exprima franțuzeşte, Bumbuc nu-şi dădea seama dacă bine sau foarte bine, probabil foarte bine, şi de-aia îi deveni antipatică. Şi Be Haş vorbea excelent limba asta franțuzească: până în clipa aceea spusese „Oui“ şi „Non“, cu accent impecabil.

Melania, oricum, era de invidiat. O adevărată lady. Ştia chiar să compună surâsuri de diferite nuanțe, într-un anumit chip îi surâdea lui Bucur O., şi-n alt chip lui Be Haş. Toma Bumbuc începu s-o urască exact în acelaşi fel în care Dhimitrie (poetul) – aproape uitat de toți – o ura pe Z.

În repertoriul d-lui Jake erau incluse şi câteva gafe care se îndesiră pe măsură ce bea şi se ghiftuia, care gafe însă nu produseră mari dezastre. I se adresă lui Be Haş, luându-l drept frate mai mic al lui Bucur O. Be Haş nu protestă. Nimeni nu protestă. Mai târziu în mintea lui d'Acteon, Be Haş deveni soțul Melaniei. Melania nu protestă, nimeni nu protestă, nici chiar Bumbuc.

— În sfârşit – adică nu chiar în sfârşit de tot – sună telefonul alb din hol.

— Nu sunt acasă, n-au decât să crape toți şi fiecare în parte, şopti Bucur O. Părea cam amețit. El, ponderatul ponderaților... Era alb la față. Bumbuc căscă ochii. Oh, ce neaşteptată atitudine! Asta prevesteşte o schimbare...

— Căposu! anunță Mel..., revenind. S-a interesat dacă avem ceva bun de mâncare. E întrebarea lui dintotdeauna. Dar a mai spus ceva. A spus că ne-a pregătit o surpriză IMENSĂ!

Melania străbătu încăperea cu pas puțin săltat, plin de grație totuşi, de melancolie, parcă s-ar fi plimbat în lungul unui țărm, pe nisip, printre păsări blânde albe şi gri. Toți bărbații o urmăriră cu privirile, ca izbiți de o *nouă* frumusețe a ei, cu excepția lui Be Haş care rămase indiferent, misterios, tăcut. Da.

— Ce surpriză ne poate face Căposu? se miră Bucur O. Nu este el omul surprizelor. Cel mult al surprizelor neplă...

— Nu fi r...! îl amenință Mel... cu degetul.

— Un prieten al nostru care a fost în Canada, îl lămuri Bucur O., pe d'Acteon.

— Poftim? întrebă francezul care era cam tare de ureche, iar acum, pe semne din cauza vinului băut, urechile îi vâjâiau şi-i deveniseră şi mai *tari*.

— E vorba de un prieten care s-a întors recent din Canada, repetă doctorul.

— Scuză-mă *mon cher*, tot n-am înțeles...

— Mai servi-ți-vă, că rămâneți flămând! răcni Bucur O.

— A, s-a întors din Canada, se dumiri d'Acteon.

Melania îi explică musafirului, însă nu mai ştiu cât a înțeles acesta, că e vorba de unul din stâlpii cercului de magnifici şi supraviețuitori, „inginéur Kapațina", specialist eminent, proaspăt revenit de pe continentul nord-american.

— Pardon,... Papatzina? ceru lămuriri francezul.

— Fie şi Papațina, acceptă Bucur O.

Căposu apăru scurtă vreme după această animată discuție. Venise cu propriul său automobil şi explică la iuțeală că derapase, gata să se bage într-un stâlp, dracu s-o ia de treabă. Slăbise, nasul lui părea mai lung, mai ascuțit, tocmai bun să-l folosească vreun cârpaci în loc de sulă. Jacheta, stofă aleasă, tăiată de un „coupeur" expert, atârna totuşi pe umerii lui ca aruncată din goana expresului de Omaha pe o sperietoare singuratecă. Îl însoțea Ştefan cel Bigot care, intrând în casă profită de ocazie pentru a dărâma o pasăre împăiată, sparse Dumnezeu ştie cum, o icoană pe sticlă şi nu se lăsă până ce nu răsturnă şi o vază cu flori. Fata în casă mergea tiptil pe urmele lui, înlăturând dezastrele. Ştefan cel Bigot se scuza, Mel... îl asigura că nu

face nimic, iată acolo şi o oglindă venețiană, de ce n-ar da-o gata şi pe aia? Chiar, de ce?

Dar, momentul senzațional al serii, fiindcă va fi unul, e acesta ce urmează, şi de cu totul altă natură. Pe Căpos îl mai însoțea cineva, în afară de Ştefan cel Bigot. Îl însoțea o ființă superbă, o junǎ cu un cap mai înaltă decât el – însă mai nou aşa e moda, „se poartă" neveste mai înalte ca soții – şi, ca să revin la această apariție de vis, a cărei rochie verde abia dacă ferea de priviri cam a zecea parte din lungimea picioarelor, picioare asupra căreia coborâră toți ochii, chiar şi ai Melaniei, lezată pe undeva că în preajmă se ivise o femeie „probabil" mai frumoasă, doamna nou venită înfruntă cu grație curiozitatea generală – cel mai curios era, firește, dl. d'Acteon – şi lăsă cu un gest de prințesă mantoul să cadă în mâinile Căposului.

Acesta savură îndelung clipa, suprafața neînsemnată a obrazului său se încreți de plăcere, şi apoi fu auzit glasul său neaşteptat de plăcut (fusese unul dintre coriştii de bază):

— Ei bine, stimată societate, scandă Căposu, am onoarea să o prezint pe soția mea... doamna Căpățână.

6. Iată, îmi vine în minte o expresie oarecum banală, o frază, o înşiruire de cuvinte pe care nu ştiu dacă le-a rostit cineva anume, ori s-a cristalizat de la sine: timpul nu ține seama de noi.

Aş adăuga: oricum, el trece; şi, după un scurt interval, aş mai adăuga: totuşi, timpul nu e decât o invenție şi o convenție.

Mâine, sau cel târziu poimâine, voi deschide dosarul „Marelui Joc".

Totuna. Va fi ca şi cum l-aş fi deschis alaltăieri, sau, ieri. Timpul nu poți să-l pui în raport, în balanță, decât tot cu timpul. A-l raporta la spațiu, nu mă amuză, mi se pare că e treaba altora. Prin urmare, mâine = ieri.

În fond, poate că l-am deschis de mult, şi l-am şi închis. Dosarul.

7. O observație a lui Ştefan cel Bigot: Toma Bumbuc şi cronologia, două noțiuni care se resping categoric, de parcă ar fi de acelaşi „semn“ – dar care? „Dacă admitem că *Bumby* poate fi considerat o *noțiune*.“ În urmă cu numai două săptămâni, el, Toma, afirma că a deschis dosarul „Marelui Joc“. Ieri promitea – sau amenința – să-l deschidă peste două săptămâni. Ce e în capul său?

7. O chema Sophie, nici nu împlinise douăzeci şi doi, iar inginerul Căpățână beneficia de avantajul de a fi ce-l de-al doilea soț al ei. Oare ce avantaj? Soțul cel dintâi al Sophiei se îmbarcase pe un mic vas de pescuit pentru o scurtă croazieră în largul golfului Hudson, croazieră ce se prelungi. Faptul se petrecea în urmă cu vreo doi ani.

Fiică unică a unor fermieri descendenți ai primilor colonişti ce au debarcat acolo – însă care american cumsecade nu se trage „direct” din legendarii părinți pelerini? – Sophie ezitase o vreme între a se considera văduvă sau nevastă părăsită. Situația de văduvă îi apăru în cele din urmă ca fiind mai convenabilă, chestiunea spinoasă a divorțului se rezolva de la sine, şi apoi, cuterul pe care se urcase soțul ei n-a mai fost niciodată semnalat prin golf decât poate sub formă de vas-fantomă... Ea relată toate acestea şi dădu tot felul de amănunte cu privire la cel dintâi mariaj al ei, c-o sinceritate aproape deplasată, dar, în orice caz, cuceritoare.

Trecu şi la cel de-al doilea soț, cum ai trece la al doilea fel de mâncare. Îl cunoscuse, zicea, la Toronto unde Căposu era oaspetele unei firme importante. Individul o distrase copios prin tertipurile stângace folosite pentru a o cuceri şi plecaseră spre nord, – ea la volan, pentru a poposi la un camping unde Sophie se decise să-l pună la încercare. Toată lumea începu să rumege la sensul acestor cuvinte, dar n-avură timp să rumege până la capăt fiindcă fata explică fără să clipească, desăvârşit de candidă. Reieşea limpede că inginerul trecuse la examen şi Sophie acceptă să se mărite cu el pentru a-l urma în îndepărtata țară, strânsă ca un inel împrejurul Carpaților.

Nunta decurse la bătrâna fermă părintească umbrită de pini şi de ulmi – nici nu se putea altfel – da, însă, curseră întrebările, cum?, atât de iute se aranjează formalitățile unei căsătorii internaționale?

Interveni Căposu foarte amuzat de mutrele celorlalți care se uitau la Sophie ca la o rocă lunară. Nu, nu e chiar atât de simplu, acest soi de mariaj e totdeauna cântărit c-o anume suspiciune de către guverne, atât de cel care pierde un cetățean sau o cetățeancă, la fel ca şi de către țara ce *câştigă* un cetățean sau o cetățeancă, însă el o cunoscuse pe Sophie cu vreo jumătate de an înainte, cu prilejul celei dintâi călătorii în Canada („Aha, oțule, şi n-ai ciripit un cuvânt!“„Păi nu, că nu eram sigur că-mi iese trampa.“), iar de atunci lucraseră relațiile, şi lucraseră bine.

8. Un ceas după miezul nopții interveni momentul dramatic. Dl. Jake Marigni d'Acteon comise ultima gafă a vieții sale. Suferi un atac de inimă. Aproape trei profesori universitari, zic aproape, fiindcă de fapt erau patru, doi profesori *plini* şi doi medici ne-profesori, încercară să păcălească moartea. D'Acteon, lucid, reuşi, spre lauda lui, chiar să şi glumească, dădu sfaturi. Aşa că fac corecția necesară, aproape patru profesori (fiindcă şi francezul era profesor), se luptară cu moartea, zadarnic.

Bucur O. însoți la Paris rămăşițele pământeşti ale savantului francez. Se putea zice că, indiferent de mijloacele folosite, monsieur Jake îşi îndeplinise misiunea: reuşise să-l convingă pe colegul său mai tânăr, doctorul Bucur O., să facă deplasarea pentru a fi distins cu premiul „Ambroise Paré“.

9. O altă observație a lui Ştefan cel Bigot care în felul său nu era prost: când un autor vrea să scape de un personaj fiindcă nu mai ştie ce să facă cu el, îl omoară. Da.

10. Îl cunoşteam prea bine, el este acela care-şi flutura zadarnica sete de fantezie, ca pe o flamură de pirat! În acest moment în cabina îngustă a „Turnului de Apă“ deschid

dosarul „Marelui Joc“. Nu mă stăpâneşte nici o emoție, sunt liniştit. E pace. Nici un pas de matahală nu zgâlțâie scările metalice.

Filmul „Călimara lui Sonny“ a rulat la noi în absența interpretului principal, actorul Bucur O., reținut de John Ford pentru filmări de probă. Îmi amintesc: pe înserate făptura iluzorie a lui Dhimitrie (p.) se profilă la baza Turnului de Apă ca o gânganie fără mustață. Bătea puțin vânt, armate de nori asaltau cerul. Am ştiut că poetul venise încă mai 'nainte de a da el semnalul cuvenit – „iuhuhuuuu!!“ – şi am trimis în jos un răcnet cu mâinile pâlnie la gură: Urcăăă!!

— Sunt obosit, tu nu cobori, ce? Mergem la premieră.

Dhimitrie (p.) venise numai în cămaşă, şi aia cam şifonată. I-am atras atenția că pentru o premieră de gală, mai ales că în film juca prietenul nostru, se cere o ținută sobră, el mă examină nehotărât: „Crezi?“ şi cum tăcerea-mi confirma această credință nestrămutată, am procurat un taxi-birjă căruia Dh. (p.) îi dădu adresa de pe strada Cârtiței unde, în cămăruța neaerisită, n-am găsit nici măcar sub pat straiele cele „bune“ ale poetului, în pat însă dormita o fată care mormăi deranjată de apariția noastră. Dhimitrie (poetul), aproape la fel de surprins ca şi mine îi spuse repede să nu se sinchisească, să doarmă liniştită, şi o zbughirăm urgent. În taxi l-am întrebat:

— Când ai făcut rost de ea?

— Uitasem că e aici.

— Te-ai însurat?

— De unde vrei să ştiu? Cred că n-a găsit loc la hotel. Călătoreşte nu ştiu unde.

— Cum nu ştii unde?

— Nu ştiu unde şi nu ştiu dincotro. Nu pot să țin minte chiar totul. Cât e ora?

— Nimeni n-ar zice că eşti un Barbă Albastră. Mai bine suge un ac, să te calmezi.

— Pe strada Babeuf! porunci Dh. (p.)

Acolo dezgroparăm pantofii de lac – lacul era cam plesnit – cravata, iar la cea de-a treia adresă, pe Aurarilor, hainele de gală, şi-n vreme ce poetul se săpunea şi dichisea, şoferul

ieşise din automobil cu şapca pe-o ureche şi număra vrăbiile de pe gard. Cred că pe gard nu se afla nici o vrabie.

Un mic interval de timp, în taxi, Dhimitrie (p.):

— Dă-mi nişte bani, *Bumby*.

— Ce bani?

— Plata pentru taxi, *Bumby*.

— Nu-mi mai spune aşa, că plec la Pago-Pago.

— Să te-ntorci iute dacă pleci. Credeam că-ți place fiindcă aşa ți se adresează şi Mel... Scobeşte-te în buzu...

— Am doar un vag mărunțiş. Nouă, zece, unşpe... Unşpe drahme.

— Eu, numai cinci, constată calm Dh. (p.) Trebuiesc peste şaptezeci... De ce-ai mai chemat rabla dacă n-aveai bani?

Parcă eu chemasem taxiul, şi parcă eu aveam nevoie de el! Cinematograful „Tivoli“ unde se dădea premiera absolută, era peste drum de Turnul de Apă.

Prin urmare automobilul întoarse şi efectuară un lung turneu în căutare de parale. Nu mai ştiam unde pornisem inițial, la premieră, la adresele lui Dhimitrie (p.) sau pur şi simplu să găsim nişte bani ca să plătim un taxi inutil. Am trecut pe la Ştefan cel Bigot – absent, dus la premieră! – la Marele Şeik Rahman, şi acesta dispărut, dar pe uşa căruia o pioneză ruginită fixa un bilețel (proaspăt): „Te-am căutat la cinci, să-ți fie ruşine! Magda“; iar dedesubt un scris diferit: „Iar eu la cinci treizeci şi cinci, să-ți fie ruşine de două ori, Shoppy.“ Ne-am dus şi la Căposu, uitând că, pe-atunci, încă nu revenise din Canada, şi în sfârşit la doctorul Bucur O. în acel moment suma se dublase, ori se triplase iar şoferul devenise nervos şi se tot zgâia în oglindă să vadă cum ne mai distrăm, poate se temea sărmanul să nu-l otânjim pe la spate. Se temea degeaba, am fi făcut rost de bani pentru plată chiar de era să colindăm o săptămână şi chiar dacă suma s-ar fi ridicat la un milion.

Cine credeți că ne dădu banii, Melania. N-am ştiut niciodată cui a făcut împrumutul, mie sau lui Dhimitrie (poetul), aşa că n-a căpătat niciodată înapoi „mărunțişul“ acela. Dhimitrie (p.) spera desigur că eu mă voi „simți“, iar eu viceversa, noroc că Mel... n-a avut nici un fel de pretenții, ea

dispune de un soi de generozitate inimitabilă. Cum ora premierei se dusese dracului, după ce l-am plătit pe şoferul-birjar, ea ne pofti în casă la un pahar şi cu această ocazie l-am văzut prima dată pe Be Haş. Acesta e adevărul. Însă n-am suflat nici o vorbă către doctorul Bucur O. Nu că m-ar fi rugat Mel... nu s-ar fi demis. Poate am tăcut dintr-un fel de comoditate laşă, sau poate dintr-un condamnabil sentiment de solidaritate cu Melania.

Uneori, scormonind fără milă în conştiinţa mea, mi se pare că am iubit-o întotdeauna.

♣♣♣♣

1. Cei şapte vizitatori ai lui Dhimitrie (poetul).

Puţin timp după miezul nopţii, Lord (câinele lui Z.) întinse laba stângă şi se trezi. Se ridică şi apăsă pe clanţă, curat omeneşte, uşa se deschise, Lord se strecură, împinse uşa cu fruntea până ce se închise, după care se instală în faţa patului unde zăcea poetul. Cu ochii deschişi. O mişcare de forţe misterioase dar... necunoscute îi alungase somnul. Dhimitrie (p.) ieşi urlând dintr-un coşmar, patul fremătă sub el, apucă de sub pernă cutia de chibrituri, frecă la repezeală câteva. Micile explozii ale fosforului abia accentuară golul negru dimprejur. Dhimitrie izbuti să aprindă lampa, fără s-o răstoarne.

— Z.!!! ţipă el tremurând.

„Temnicera“ ar fi trebuit să se afle în aceeaşi cameră, pe patul pliant care nici nu fusese desfăcut. O chemă iar pe Z., îngrozit. Câinele, aşezat în faţa patului, îl observa cu atenţie, cu fruntea înclinată oblic. Privirea câinească pătrunse în craniul poetului. Iar împreună cu ea, o aspră senzaţie de înstrăinare faţă de sine, sau poate de dedublare, ca şi cum ar fi descoperit sub propria-i piele î*ncă* un necunoscut; poate un câine; poate î*ncă* un câine.

2. Dhimitrie (poetul) avea să-i povestească lui Toma Bumbuc: „Spaima acelei nopţi n-a putut înăbuşi sentimentul că *mă vizitează cineva*“.

3. Însă...

Pe la patru dimineața Z. reveni la cabană, ninsă, şi-l găsi pe Dh. (p.) într-o stare de plâns, acoperit de sudori reci, delirând. Glasul ei sună limpede, dur:

— Ce s-a întâmplat, poete?

— Măgarul de câine! gemu bolnavul.

— Ce ți-a făcut Lord?

— Mă terorizează. Scoate-i ochii. Ia-i privirea de aici! Unde umbli, de ce mă laşi singur? N-ai întâlnit pe nimeni? Nu umblă cineva prin pădure?

Aceasta a fost prima vizită.

4. Primăvara veni ca o explozie, totuşi vântul rânduia peste dealuri neliniştitoare trepte de nori; dimineața îi prinse departe la marginea oraşului pe şoseaua albăstrie ce izbea în munți. Pe obrazul supt al lui Dhimitrie (poetul), pe cel drept, de la ochi şi ajungând până dedesubtul pometului, şerpuia o cicatrice care parcă-l maturiza şi chiar, mi-aş permite să spun, îi da un nou farmec figurii. El parcă se mai înălțase, crescuse, cu toate că scund nu fusese niciodată, niciodată e un fel de a spune. Dh. (p.) făcea parte din acea categorie de băiețandri care sfârşesc să crească până la paişpe, cinşpe ani, atingând la această vârstă o înălțime convenabilă, dar rămânând băiețandri, osoşi, subțiri, cu coatele ca unghiul mic al echerului, cu genunchii ascuțiți, vreme îndelungată, poate chiar până la vârsta de şaptezeci de ani, când dintr-o dată, peste noapte, se transformă în moşnegi.

Toma Bumbuc, foarte înalt, cam spânatec, cu un defect destul de greu sesizabil la ochiul stâng, defect ce se repercuta câteodată asupra întregii înfățişări printr-un fel de tresărire generală ca o grimasă de durere sau uimire, la cei vreo patruzeci şi ceva de ani ai lui, părea să fie fratele mai mare al poetului, mutra sa fiind doar cu o nuanță mai coaptă, cu toate că el, propriu-zis, nu făcuse vreodată parte din categoria *băiețandri*; mai mult aducea încă de la o vârstă fragedă, a pasăre, dar pasăre de gen masculin, cum ar fi uliu, cocor, cocostârc sau struț; sau toate la un loc.

Dhimitrie (p.) se aplecă greu – încheieturile, tendoanele, muşchii şi celelalte organe încă nu-şi reveniseră în elasticitate – şi culese din iarbă o gâză cu aripi roşietice, nu o „vaca domnului“ nefiind rotundă, ci alungită, o altă specie, cine ştie care, o cercetă, din apropiere, urmărind cu interes cum se leagănă în palmă încercând să-şi desfăşoare aripile.

— *Bumby*, sunt idiot... oare sunt chiar idiot? Buburuza asta mi-aminteşte de ea.

— Nu-mi mai spune *Bumby*, că plec la Pago-Pago. Care *ea*?

— Există o singură ea: Z. Z. de la zăpadă. Ce părere ai că-mi aminteşte de *ea*?

Bumbuc necheză, râse plictisit.

— Prostule, prostule... îşi duse mâna la frunte, rămase cu bărbia ridicată. – Uite, copacul de pe colină, plop, paltin sau... castravete, ce-o fi, nu-ți aminteşte de ea?

Dh. (p.) mai privi o dată insecta cu aripi roşii, privi arborele indicat de Toma.

— Ba da... Şi *planta* aceea este tot *ea*. De unde ştii?

— Eşti bolnav... te-a îmbolnăvit... schilodit, aventura asta tâmpită. Vocea lui Bumbuc se îngroşă, îl privi cu răutate pe poet.

— Ce ghinion să ți se întâmple *tocmai ție* aşa ceva!

— Dar dacă ți se întâmpla *ție*, cum ar fi fost?

Bumbuc scuipă scârbit într-o parte. Celălalt, furios, insistă: Cum ar fi fost cu tine?

— Uite cum. Nicicum. În orice caz nu m-aş fi amorezat *cu întârziere*. Retroactiv. Nu m-aş fi amorezat de loc. Femeile...

— Nu toate femeile sunt ca Melania!

— Mai bine ți-ai ține pliscul, dobitoc mic. Nu mai începe iar. Orice ai crede, Mel... e dintre cele mai bune.

Privirea lui Dhimitrie (poetul) coborî sub conturul munților spre nodul unde, din întretăieri de linii se năştea şoseaua, urmărind un punct călător ce creştea vertiginos; involuntar, făcu o mişcare spre mijlocul drumului, ca pentru a bara înaintarea acelui punct călător, dar Toma Bumbuc îl prinse de braț şi-l ținu strâns.

— Vrei s-o iei de la început, capsomanule?!

— Automobilul albastru! gemu poetul. Lasă-mă!

— Stai!... Stai nenorocitule, nu e albastru, e o „bagnole“ oarecare şi... să radem povestea asta. Nu există nicăieri nici un fel de automobil albastru!

5. Z. (de la zăpadă) intrase în cabană de câtva timp, nu i se auzeau paşii, purta cipicii din blană de iepure, confecționați probabil chiar de ea. Încălțămintea aceasta îi mlădia piciorul, subliniind grația pulpei, finețea gleznei, şi în ansamblu o făcea mai feminină, mai accesibilă.

— Bună dimineața, zise. Ştiu că nu dormi, Dhimitrie! Ce preferi, ceai, cafea?

Poetul strânse pleoapele până ce întunericul din ochi se umplu de scântei. Era treaz, de multă vreme, din clipa când Z. îşi părăsise patul pliant şi, indiferent dacă-l credea adormit sau nu, executase nestingherită întregul balet matinal al toaletei feminine.

— Dacă nu răspunzi, rămâi flămând.

— Te detest! scrâşni poetul.

— Prin urmare, lapte?

— Cine te-a creat, Z.? Cum pot exista ființe crude ca tine? Tu eşti fiica Diavolului! Te detest!

— Ura ta mă bucură, Dhimitrie. Semn bun. Dovadă de energie. Mergi spre însănătoşire, perfect, şi aşa m-ai costat prea mult.

— Prezintă-mi nota de plată, Z. Am să achit până la ultimul sfanț.

— În viața ta n-ai achitat nimic. Până şi taxiurile ți le plăteşte Mel...

— De unde ştii tu despre Mel..., Z.?

— Ştiu totul. Vrei o oglindă?

— Oglindă! De ce nu un pistol, să te împuşc?!

— Uite oglinda. Nu e fermecată. Ai să te vezi aşa cum eşti în realitate. Trebuie să te obişnuieşti cu noua ta înfățişare... curând vei fi liber.

— Voi fi! Voi fi liber! Prietenii mă caută.

— Nu te caută nimeni, poete. Lumea te-a uitat. Nu mai exişti. *Vei fi liber prin voința mea. Vei exista datorită mie.*

6. Un final potrivit încunună captivitatea lui Dhimitrie (poetul). Într-o seară Z. îl privi îndelung şi el adormi. El visă o legănată călătorie, prin el trecură ca printr-un filtru viu culori, nemaiîntâlnite combinații de culori, alternând cu „stingeri totale“, perioade ale negrului absolut, ale neființei totale, şi-n acelaşi timp fu ciuruit de sunete, muzici, țipete. Fu un vis sau un coşmar foarte lung. Hipnoză? Somnifere? Visul dură enorm

7. dar poate că numai o clipă

8. ca o fulgerătoare retrospectivă a vieții în clipa trecerii în neființă.

9. Acest gând prinse contur cu timpul şi fu comunicat mai târziu doctorului Bucur O., care-l tratã cu seriozitate. Oare poți fi sigur că trăieşti *acum*, sau îți *retrăieşti* existența pe durata unei zbateri, înaintea înghețului? „Am să mă gândesc“, promise Bucur O. „Am să mă gândesc“.

10. Sau poate că visase cu ochii deschişi, cum se spune, fiindcă-i rămase în memorie o pădure încărcată de monştri, „încărcată“ nu e termenul potrivit, dar aşa îi povesti el lui Toma Bumbuc, confidentul său dintotdeauna, monştrii atârnau de crengile copacilor, agățați în cozi, spânzurați în funii sau cu ghearele-nfipte în ramuri; toate arătările acestea țipau şi se legănau în calea sa într-un ritm uluitor ce nu se putea compara cu nimic, nu semăna cu nimic, poate doar cu viața sa dementă sau cu vibrația eternă a ființelor microscopice sub ocular; dar un punct comun aveau ființele-monştri, lungi cicatrici pe obrazul drept aşa cum avea şi el în urma confruntării cu automobilul albastru. „Ce simbol poate fi acesta, Toma?“ avea să-l întrebe Dh. (p.) pe Bumbuc. „Ei, la naiba, nici un fel de simbol, ducă-se învârtindu-se toate simbolurile!“

Totuşi, straniu lucru, această călătorie pe spațiul unei lumi de fantasme deveni, cu anii, *cea mai reală* amintire a sa,

cea mai adânc înfiptă în memorie, fiindcă toate celelalte amintiri din săptămânile nesfârşite ale „captivităţii“, cu febră oscilantă, cu discuţii aproape niciodată la obiect între el şi Z., şi chiar obrazul, înfăţişarea ei, glasul, gesturile, se estompară misterios de repede şi se ştergeau tot mai mult *pe măsură ce dorinţa lui de a regăsi creştea*.

11. Sugestie, decretă Toma Bumbuc. Hipnoză – prea mult spus. Femeile nu cunosc arta de a hipnotiza Şi tot el: *Dar cât de perfect* ţi se potriveşte *mănuşa* asta!

— Ce mănuşă?

Bumbuc surâse misterios ca o cobră.

12. Şi mai văzu în cursul acelei călătorii imaginare, tot mai reală cu timpul, păsări nebune, archeoptericşi cu aripi de lemn sau mai curând de tablă, lilieci primitivi (ca şi cum cei de azi ar fi superiori prin ceva), şi alte zburătoare aiurite din trecutul îndepărtat al omenirii, când oamenii erau maimuţe, deşi e limpede că un astfel de trecut nu există, oamenii n-au fost niciodată maimuţe aşa cum pretind maimuţologii – de unde ideea asta fixă de care se agaţă ei cu disperare şi cu un fel de mândrie parcă, aşa cum se agaţă nobilii scăpătaţi de blazoanele lor prăfuite?! – ce fel de mândrie e aia să ştii că te tragi din maimuţă? – şi chiar de ar fi adevărat, ar trebui să uităm asta, nu să torăim într-una, maimuţe sunt cei care pretind că vin din maimuţe, adevăraţii oameni au coborât din stele, oamenii sunt zei. *Oamenii sunt zei.* Fiecare om e un zeu, chiar dacă n-o ştie.

— Ce părere ai, Toma, necredinciosule? Sunt oamenii zei?

— Da, sunt. Dar femeile, Dhimitrie? Ele ce sunt?

— Cum, ce? Zeiţe.

— Zeiţe? Da? Chiar şi Z.?

— Mai ales ea, Toma. Mai ales Z.

Ei bine, Dhimitrie (p.) fusese receptiv în vis tuturor sugestiilor lui Z. Oare ea îi şoptise: Dormi Dhimitrie, închipuieşte-ţi că eşti pasăre, nor, val pe o mare înspumată?

El nu scrisese în viaţa lui versuri atât de limpezi, dar când introduse într-un amplu poem aceste rânduri

Dormi, Dhimitrie, închipuieşte-ți
că eşti pasăre, nor, val
pe-o mare înspumată

un medic, un psihiatru, admirator al său de altfel, îi spuse că asta e doar o formulă de relaxare, sau de autorelaxare.

Probabil tot Z. îi sugerase câteva cuvinte de care-şi aminti, ele veniră la el şi începură să se învârtă obsedant ca un disc de patefon:

...şi scoate-ți din gând dicționarele
şi smulge-ți din gând dicționarele
aruncă din gând dicționarele

Dar asta e chiar absurd, de ce naiba dicționarele, ce am eu cu dicționarele, n-am fost în viața mea un dicționarist, nici dicționar de rime n-am, că scriu fără rime, şi Dhimitrie (poetul) deschise ochii, uitând pentru moment de dicționare, sau pierzând şirul, fiindcă spre uimirea sa, visul continua cu alt vis, sau se vărsa în altul cu totul deosebit, dar asemenea fulgerătoare schimbări de decor sunt posibile.

12+1. dacă nu cumva, ÎNTR-ADEVĂR, el se găseşte acum la marginea drumului, îi iarbă, moale rezemat într-un copac, expus tuturor privirilor, ca un beţivan ce a rătăcit drumul spre casă.

O, forțe ale răului şi forțe ale binelui, reunite, unde mă aflu şi de câtă vreme? Hm, sunt retoric, semn că m-am îmbătat. Nu. N-am pus picătură de alcool pe limbă de... de cât timp?

Fără să se ridice, fără să-şi schimbe poziția, fără să mişte măcar un deget (se temea să nu deranjeze sau să răstoarne prin cine ştie ce gafă noul echilibru în care se pomenise), făcu efortul de a se integra în realitate, de a o înțelege şi accepta, sau mai curând de a fi înțeles şi acceptat.

Soare, lumină, căldură. Primăvară. Sau toamnă, te pomeneşti? Zori de zi, dacă nu cumva, amurg. Dacă cumva.

...Marginea oraşului, primele acoperişuri pierdute în verdeață, şi-n dreapta şoseaua ce izbeşte-n munți, albastră, metalică, suind abrupt acolo unde orizontul se curbează, iar

pe şosea, pe şoseaua albastră, un neînsemnat punct albastru – automobilul albastru oare? – pe cale de a se topi!

Dhimitrie (poetul) sări ca ars: Z.! Însă deplânse imediat mişcarea bruscă, toate se frânseră-n el, mădularele neconsolidate cedară şi fu gata să cadă. Îmbrăţişă copacul, doar pe jumătate conştient că un automobil – nu albastru oprise-n dreptul său. Înregistra frânturi de discuţi: Un amărât de beţivan... cum o fi ajuns aici la ora asta – Să-l ajutăm, poate e... – Ba să-l ajute Dumnezeu las-că se descurcă el, ce, vrei să-mi murdărească maşina?

Şi după ce blestematele de roţi se puseră în mişcare, încă nedumerit, Dh. (p.) făcu un efort şi se urni cu paşi şovăielnici spre oraş.

Spre zidurile oraşului... spre porţile cetăţii... aşa va povesti după un număr de ani, după ce se va fi blazat, fetişcanelor pe care le va da gata repetând la infinit uimitoarea, unica, irepetabila aventură de dragoste a vieţii sale, mai ajustând pe ici pe colo amănuntele. Am amintit de blazare. Aceasta avea să survină după ce dosarul „Marelui Joc“ avea să fie deschis şi închis, dar nimic nu e sigur. Nu e sigur dacă Dhimitrie (p.) nu va rămâne întreaga viaţă un iremediabil adolescent.

14. Următoarea persoană pe care o întâlni fu un ţigan beat ca o pestelcă, mergând pe trei cărări, târâindu-şi prin buruieni gorduna cu strunele rupte, îndreptându-se nu se ştie încotro, aşa cum nu se ştie dincotro vine poetul. Un ţigan-lăutar! trecu prin mintea poetului şi se bucură de felul lejer în care făcuse legătura dintre individ şi instrument. Ce băiat deştept sunt!

Fireşte, fu imposibil să afle de la lăutar cam cât poate fi ceasul, în ce zi a lunii se găsesc. Nici măcar în ce lună. „Instrumentistul“ holbă ochii şi se cărăbăni urgent, speriat de aşa întrebări, sau poate de înfăţişarea celui ce le punea.

Cu fiecare clipă Dh. (p) devenea tot mai conştient de realitate, ameţeala somnolentă se risipise, dar, împreună cu ameţeala, cu starea de vis, se şi topiseră definitiv o mare parte din elementele vieţii sale în „captivitate“. Poetul se autoexamină. Având mâinile curate, cămaşă nouă, cravată

„Oxford“ – el care nu purta cravată decât la mari ocazii – costum în carouri de care nu-şi amintea să-l fi cumpărat vreodată. Îşi recunoscu doar pantofii, bine lustruiți. Prin buzunare găsi unele dintre vechile sale hârtii – una pătată cu sânge! – un creion, o brichetă pe care nicicând nu reuşise s-o aprindă, vreo două chei. Clar. Pata de sânge de pe hârtie. Cicatricea de pe obraz, pipăibilă. Clar. Ciocnirea dintre el şi automobilul albastru nu fusese scorneala unui moment de demență. Accidentul... hm, normal, hainele îi fusese distruse, sfâşiate, Z. îi cumpărase altele. Şi cu gândul acesta ajunse pe neaşteptate la capătul unei linii de autobuz. Autobuzul 7. Ha! Deci aici ne aflăm!

Sări în hardughia ce se pregătea să plece, pasager unic şi luându-şi o mutră importantă, la urma urmelor constatase că e un domn elegant cum nu mai fusese în toată cariera lui, Z. avusese grijă de toate. N-avusese însă grijă să-i strecoare şi ceva mărunțiş şi n-avea cu ce plăti biletul... De-aia-şi luase o mutră importantă, avea să-i spună taxatoarei că uitase acasă portofelul; acasă, unde? În pădure? Îşi aminti nişte cuvinte rostite cu duritate de Z.:

„Am cheltuit şi aşa prea mult cu tine...“

„Prezintă-mi facturile, voi achita tot...“

„În viața ta n-ai achitat nici o datorie. Până şi taxiurile ți le plătea Mel...”

„De unde ştii tu despre Mel..., Z.?“

„Eu ştiu totul...“

Ştie totul! Bestia... bestia! Dh. îşi căută glasul dulceag, îşi recompuse penibila sa privire languroasă şi o privi pe taxatoarea tinerică, în bluză roşie.

— Puteți să-mi spuneți cât e ceasul, d-ră?

Ei, da! Z. se zgârcise şi în privința ceasului! Dh. (p.) nu posedase vreodată un asemenea instrument, dar Z. ar fi putut, să-i dăruiască unul, de dragul amintirii.

Fata îşi ridică ochii rotunzi, căprui, plini de îndoială, dacă nu cumva de sfială. Iată un gagiu matinal care vrea să intre în conversație, trecu prin capul ei – dar nu pot să jur. Probabil cuvântul „matinal“ e de prisos. Totuşi înregistră,

fecioara, că băiatul e fercheş, cam slăbuţ, dar simpatic, cu tot obrazul acela tăiat. Vreun cuţitar de cartier?

— E trecut de şase şi jumătate, poftim biletul.

— Ah... şi-n câte suntem azi? Fata, întinzându-i în continuare biletul, îl lămuri că se aflau pe data de douăzeci şi cinci.

Dhimitrie (poetul) privi verdeaţa de afară, nelămurit, şi riscă:

— Douăzeci si cinci iunie?

— Cum să fie iunie, vă place să glumiţi, e mai. Douăzeci şi cinci mai, nu luaţi biletul?

— De unde să ştiu ce lună e, şopti poetul cu un zâmbet ostenit. De unde să ştiu, când am dormit câteva luni în pădurea fermecată şi n-am în buzunar un sfanţ. I-am băut pe toţi.

— Se întâmplă, rosti fata, fără să ţină cont de contradicţie. Totuşi luaţi biletul, s-ar putea să fie control.

Autobuzul opri, luă trei pasageri, aceştia scoaseră bilete, trecură în faţă, Dh. (p.) rămase iar singur cu fata, privi degetele ei ce sortau iute, cu pricepere, monedele lucitoare.

— M-am gândit să vă fac curte, d-ră, zise, mirat şi el de iraţionalitatea bine marcată a frazei. Când se gândise?

— Asta am observat şi eu, de la început...

— La început, nu mă gândisem... (Iarăşi cu *gânditul*!) Când am urcat, nu speram să... Prin urmare, cum, dacă-mi puteţi spune, cum vă numiţi?

Îşi urmărea, vag amuzat felul stângaci al conversaţiei. S-ar fi spus că uitase să vorbească firesc. Da, uitase, cu Z. conversaţiile decurgeau altfel.

15. Dhimitrie (poetul) făcu taxatoarei propunerea de a se întâlni cu el – oricum trebuia să-i plătească biletul. Fata acceptă.

16. În centru apucă un taxi, uitând iarăşi că n-are parale, şi-l exasperă pe şofer, unul nou care nu-l cunoştea pe poet; mai întâi ceru să-l ducă pe Babeuf, apoi pe Aurarilor, pe Cârtiţei, şi-n cele din urmă se decise pentru Turnul de Apă.

Îi ceru taximetristului să-l aştepte şi începu să urce gâfâind, iar când ajunse sus se aşeză pe o ladă, scăldat în sudori, gata să-şi dea duhul. Toma Bumbuc moştenise lada cu pricina de la locotenentul Kalendula, la origine lada asta blestemată conținuse lămâi, chiar şi acum pe scândurile roase puteai distinge misterioase inscripții:... TOWN... OO... and... ZATY... CO... AAS...

Raymond Regele Spionilor pretindea că, descifrând cele scrise acolo, ai fi aflat sigur întreaga istorie a comerțului cu lămâi şi chiar întreaga istorie a navigației, de la felucă la paqueboat, însă el exagera desigur, şi, ca să mă întorc la această ladă, ea conținea în prezent încălțăminte uzată; când Ştefan cel Bigot binevoia să-şi urce burdihanul până în Turnul de Apă, răsturna lada şi dacă aveai norocul să treci chiar atunci pe bulevard, te pomeneai cu un papuc uzat în cap. Toma Bumbuc fusese amendat de trei ori pentru „cădere nejustificată de pantofi“, un farmacist aproape de pensionare îl dăduse în judecată, iar o semifecioară ce se plimba des pe-acolo, pe sub Turn, îi pretinse s-o ia de nevastă sau să-i dea pensie alimentară. Toma Bumbuc refuzase, pe motiv că „o cădere de pantof“ nu putea s-o lase gravidă. Avea dreptate! Nu?

17. Toma Bumbuc încă mai dormea şi se frecă la ochi ca la vederea unei năluci, puțin speriat, aşa cum fusese Tom Sawyer, reîntâlnindu-l pe Huck Finn despre care se credea că murise, înecat.

— Dhimitriiieee! Măăăă!!! De unde vii? Dar ce înțolit eşti!

Poetul pătrunse în cabina strâmtă, căzu pe un scaun, se răsturnă, scaunul nu avea decât trei picioare, pe al patrulea, cel mai important, îl schilodise Ştefan cel Bigot, din greşeală. Dh. (p.) se ridică, înjură câteva minute, se calmă, răspunse:

— De unde vin! Aceasta e întrebarea. N-am idee de unde vin... Dar am fost undeva?

Jos, taximetristul cel nou începuse să claxoneze furios. Totul se repetă. Bumbuc ciuli urechea.

— Ce se întâmplă?

Dhimitrie (p.), stăpânindu-şi greu tremuratul genunchilor:

— Ce să se întâmple? Nimic. Trebuie doar să plătesc maşina, ai bani?

— Am eu vreodată bani?

Dh. (p.) îşi dezbrăcă haina, o aruncă în capul lui Bumbuc.

— Du-te şi vâră-i-o între dinți, idiotului, nerecunoscătorului, ar fi trebuit să fie mândru că a transportat o persoană importantă ca mine, eu nu mai am putere să cobor şi să urc, m-aş prăbuşi, m-ar răpi forța de atracție a stelelor vecine, conform teoriei lui… A, cui?

— Las-o baltă.

— E nouă.

— Cum, deja e ora nouă?

— Haina e nouă, *Bumby*, – să nu-mi spui să plec la P.-P. – nou nouță, face cât zece curse cu taxiul… O cheamă Livia, al dracului de întrebuințat nume, atât de întrebuințat că s-a şi ros, şi e de origine austriacă.

— Nici vorbă. De origine romană, protestă Bumbuc, şi vârî periuța de dinți în borcănaşul de bicarbonat, fiindcă uita să-şi cumpere pastă cam de doi, trei ani, e vechi şi e roman şi latin, – dracu ştie, poete, ceva s-a schimbat la tine, în bine, în rău?

— De ce roman şi de ce latin? întrebă Dh. (p.) şi cicatricea şerpui pe obrazu-i livid ca o viperă în agonie (şi extaz).

— Pe toți împărații Romei îi cheamă Titus Livius, bagi de seamă?, şi toți filozofii antici afectați pe lângă cezari, se numeau Tit Liviu, aşa…

— Aş, *Bumby*! Titus Livius e un navigator grec, îi plăceau portocalele, dar avea un defect, nu sugea ace… Pe toți navigatorii greci îi cheamă Titus Livius.

— Să ştii că plec la P.-P.! Navigatorii greci se numesc iliazi.

— Iliad e împărat roman şi-i plăcea muzica folk, ia nu mă plictisi!

Jos taximetristul claxona fără întrerupere.

— Ascultă *Bum*… ascultă Toma, îşi frecă poetul tâmplele, noi de unde am pornit cu discuția asta interesantă?

— Orice discuție interesantă porneşte de la nimic, decretă Bumbuc. Eşti gata? Să coborâm! Dar pe cine o cheamă Livia, marea dragoste de care m-ai informat?

— Nu e marea dragoste. Marea dragoste n-are nume, ea e zăpada, pe scurt Z. Dhimitrie (poetul) mai prinse puteri, începu să sară într-un picior, să constate dacă mai e în stare, era, făcu ocolul micii încăperi; salturile lui se repercutau în întreg sistemul metalic al Turnului şi prin rădăcinile acestuia comunicau spre centrul Pământului acest mesaj tipic uman... – Livia, mă *Bum*... mă Toma, e taxatoarea cârnă de pe autobuzul şapte, am randevu cu ea tot la şapte, dar să mă ia dracul de-mi amintesc în ce loc!

— Unde mergem după bani, la Mel...?

— Sau la oricare alta.

— Oricare alta n-are.

Ultimele replici se schimbau chiar sub nasul şoferului, un specimen pe cât de timp, pe atât de viguros, picat de curând în oraş şi pus să facă bună carieră, înarmat cu mentalitatea dârză a târgurilor provinciale. El îi apostrofă încruntat, cu o voce la fel de plăcută ca atingerea unei perii de sârmă.

Dhimitrie (poetul) se uită la taximetrist mirându-se, cine o fi şi ăsta?, apoi păru să-şi amintească de el. Îl cântări lung şi aspru pe mastodontul ce-l putea mătura c-un deget. Mârâi cu o intonație care-l puse pe gânduri pe Bumbuc:

— Taci, mă, plăcintă!

Celălalt sări imediat afară, strângând în pumn o cheie franceză grea, gata să-l lichideze, exact în clipa când, parcă ignorându-i pornirile, Bumbuc şi Dh. (p.) deschideau simultan dintr-o parte şi alta portierele rablei. Cerură într-un glas să fie duşi urgent pe Lotrului şaptesprezece şi, nedumerit, minunatul şofer puse la-ndemână arma de temut, cheia franceză şi demară.

18. Melania avu un mare strigăt de bucurie şi-l ţucă pe poet pe amândoi obrajii; Toma Bumbuc rămase puțin într-o parte, nu încruntat ci, oarecum, înghețat, mirându-se în al doilea sau al treilea strat al conştiinței – fiindcă în primul domnea în acea clipă un vid total, – că nu-l vede prin vreun ungher pe Be Haş, stând în cap sau, dacă e posibil aşa ceva, în limbă. În fine, vorbi:

— Te vei bucura mai puțin dragă Mel... aflând că taxiul aşteaptă afară şi mi se pare că trebuie să plătesc... şi mi se pare că n-am cu ce...

— Ca-ntotdeauna *Bumby*, ca-ntotdeauna! râse Mel... şi toate buclele blonde, superbe, avură o vibrație magnetică. Nu mă aştept din partea voastră la o simplă vizita de curtoazie, dacă v-aş vedea cu flori, venind pur şi simplu să mi le oferiți şi să întrebați tu ce mai faci Mel... dragă?, aş avea un atac de inimă.

Dhimitrie (poetul), caraghios, se jură că într-o bună zi are să vină cu flori şi cu toate datoriile, şi necheză a râs, Mel... râse şi ea, nimeni nu credea o vorbă din cele spuse şi nevasta doctorului Bucur O., întorcându-le spatele, deschise un sertăraş, aplecându-se şi dezvelindu-şi – nu intenționat – o parte din frumoasele-i forme.

— Ah, bestie... suspină Dhimitrie (poetul), iar Melania îl auzi, prea suspinase cu poftă. Ținea banii în mâna dreaptă, bancnotele răsfirate, noi, – şi înaintă prelung, parcă plutind, scăldându-l pe poet în lumina irizată imensă şi limpede ce-i țâşnea din ochi.

— Subtil compliment, n-am ce zice, însă ar fi putut fi şi mai subtil, poete!

Posibil că Dh. (p.) ar fi preferat să se afle în orice alt loc, chiar şi la Pago-Pago, el nu rezistă, îşi plecă ochii, bâigui o scuză. Mel... nici nu-l auzi.

Toma Bumbuc întrebă de Bucur O., Melania dădu explicații, soțul ei, de câteva zile, nu se mai dezlipise de *experiență*, de fundamentala sa experiență, dar, uneori, când îşi mai aminteşte că are o nevastă, telefonează cu vocea aceea *subtilă* a sa (Melania sublinie cuvântul, privindu-l pe Dhimitrie) o voce atât de frumoasă de îți vine să te amorezezi a doua oară de el, prin telefon, fără să-l mai vezi. O roagă totdeauna să-şi păstreze răbdarea, să nu vină „acolo“ fiindcă el trece prin momente de maximă încordare, e faza cea mai dificilă, etcaetera.

Dhimitrie (p.) descoperi în rever un ac şi-l puse pe limbă.

— De când s-a înapoiat de la Paris, pot zice că s-a mutat definitiv la Institut, adăugă Mel..., cu brațele ridicate – îşi

aranja părul, lăsând totuşi impresia ca se predă unui inamic invizibil. Poetul încercă să se mire, fără a scoate acul din gură: Iar a fost doctorul la Paris? Ce a mai căutat acolo?

Melania: – A însoţit cadavrul profesorului Jake Marigni d'Acteon, care a decedat aici.

— A luat premiul „Ambroise Paré", preciză Bumbuc.

— Mă rog, una sau alta? ceru lămuriri Dh. (p.)

— În absenţa ta, reluă Mel... – dar încă nu mi-ai spus unde ai dispărut!, în absenţa ta au avut loc tot felul de întâmplări, evenimente... Ce ştii tu! Te ascunzi în mediul rural cel dulce şi bucolic unde rumegi poeme nemuritoare, în vreme ce noi, aici... Uite, de pildă, inginerul Căpăţână-Căposu, *ce-mi face*? Se întoarce de prin Canada cu o nevastă, Sophie, frumoasă ca o floare rară, gospodină desăvârşită, fiică de fermieri, deh, plină de humor, iar când te aştepţi mai puţin, începe să povestească repede, cu glasul ei fermecător, câte o întâmplare *exagerat de ciudată*...

— În această privinţă, seamănă cu tine, Mel...mârâi Bumbuc.

Iar Dh. (p.) gândea: Melania vorbeşte cam ca şi mine, puţin anapoda, puţin pe de lături, parcă ar fi fost şi ea plecată *cine-ştie-unde*... parcă şi pe ea ar fi sfârtecat-o automobilul albastru... de ce nu?, fiecare dintre noi are un „automobil albastru" .

Magnetofonul transmitea muzică. Într-adevăr, tresări Bumbuc, unde am fost?, magul cântă la fel ca şi în „seara aceea"...

Iar Dhimitrie (poetul) se înclină în faţa Melaniei:

— Pot îndrăzni să vă fac un dans, doamnă Bucur? Şi mai zice: Mel... te rog, fluieră-mi „Sucursala din Nord" sau, măcar „La Madelon".

— „La Madelon"? îl privi Melania. Prin urmare cicatricea asta fermecătoare ai câştigat-o în legiunea străină? Acolo ai fost?

— Poetul pretinde că nici n-a fost plecat, interveni Bumbuc. Dar înainte de a lămuri toate acestea, mă duc să plătesc taxiul până ce nu face şoferul un nyxis...

Dansând, Dh. (p.) strivi sânul Melaniei de pieptul său sfrijit.

— Ce mai face Be Haş, Mel...?

— Taci! Dacă nu eşti cuminte, să ştii că...

19. Acum când ninge iar, şi m-am liniştit, şi sunt cuminte, pot zice ca şi locotenentul Glahn: „Am scris toate acestea numai pentru plăcerea mea şi m-am desfătat cât am putut mai bine. Nu mă mai apasă nici o grijă, nu mai vreau acum decât să plec departe, nu ştiu unde, poate în Africa, India. Căci eu aparţin pădurilor si singurătăţii.“

Şi mai pot spune: „Sucursala din Nord“? Nu există un asemenea cântec. Şi totuşi nu pot fi sigur. Chiar, nu pot fi sigur.

Şi mai pot adăuga: Melania? Mai presus de orice, o admir pe Melania. În liniştea Turnului de Apă, cred că pot mărturisi: am iubit-o dintotdeauna, senin şi fără gelozie.

Şi în această oră melancolică, pură, ca ninsoarea ce mă-nvăluie, o aduc mereu în preajmă pe Mel... şi mă sprijin de amintirea ei, împăcat, cuminte, blând.

♣ ♣ ♣ ♣

1. Dhimitrie (poetul): – Mi s-a întâmplat accidentul într-un moment cu totul nepotrivit, bătrâne...

— Şi care sunt cele mai potrivite momente pentru un accident? întrebă Toma Bumbuc.

— Nu mă încurca, *Bumby*... Toate câte mă privesc, cele exterioare ca şi cele sufleteşti, au fost şi au rămas cumplit de încurcate... un ghem de contradicţii... iar accidentul le-a încâlcit şi mai mult.

— Până acum nu ştiu nimic clar cu privire la accident! ridică agresiv bărbia Toma Bumbuc.

— Nici eu nu ştiu mai mult ca tine, ce e sigur e că m-a cam mototolit un afurisit de automobil albastru, trupeşte, iar sufleteşte, femeia de la volan, Z. Dar, Toma, pentru Dumnezeu, nu te repezi să ceri explicaţii, ai să afli, poate, încetul cu încetul ce e de aflat, n-ar trebui oare să mâncăm

ceva, în treacăt? N-ai un ac? De ce n-ai acceptat să luăm masa la Melania?

— Nu-mi plăcea cum te uiți la ea, răspunse acru Bumbuc.

— Nu cred că poate fi vorba de gelozie... pur şi simplu încercam s-o descopăr în Melania pe Z.

— Sigur. În toate femeile ai să încerci s-o descoperi pe Z. Veche poveste. Şi tristă. Şi păguboasă. Eu în locul tău aş lăsa-o baltă.

Pătrunseră într-o mercerie, poetul ceru un ac. Unul cât mai ascuțit... Dar o panglică n-ați dori, întrebă domnişoara vânzătoare, nu se ştie dacă în glumă. Dhimitrie (p.) o examină; nu sunteți liberă în seara asta, iar fata: vai, domnule, iar Bumbuc: vai poete cum de... iar bruneta: nu cumpărați, la ac şi un mosor, ața asta verde e absolut proaspătă, ieri am primit-o, iar poetul: cu Livia mă întâlnesc la şapte, deşi nu ştiu unde, cu d-ta d-şoară m-aş putea vedea la nouă, iar fata: dar cum de sunteți atât de slab? Dh. (p.): Sunt poet, d-ră, credeți că sunt poet? Fata: de ce nu, cred orice, dar de ce sunteți slab? Toma Bumbuc, furios: să isprăvim circul, Dhimitrie, eu plec!

2. Ospătarul fâlfâi printre mese şi trânti între ei castronul, nu de argint ci de aluminium, în care naviga escadra de submarine curbate şi roşietice, vreo şase perechi de cremvurşti.

— Vine şi muştarul!

— Muştarul? mârâi Bumbuc.

Poetul apucă de țâmburuc capacul castronului, îşi fripse crunt buricele degetelor sale subțiri şi atrofiate, scăpă capacul de la înălțime cu mare hărmălaie şi toate capetele din localul lacto se rotiră ca nişte periscoape, căutând sursa dezastrului. Celebritatea, mormăi poetul suflând în degete cu buzele țuguiate, cum făcea probabil şi la vârsta de trei ani când îşi scăpa mâna în ceaunul cu mămăligă fierbinte, în satul lui semi-moțesc, cu dealuri erodate, în vreme ce maică-sa, scundă, bondoacă, se agita în ogradă printre rațe în vreme ce pisica, odihnitoare pisică!, şerpuia printre picioruşele cam strâmbe ale viitorului geniu.

— Tu ce faci, Toma? Ai deschis dosarul „Marelui Joc“?

— Şi tu mă pisezi! Ce-ți pasă ție de dosarul „Marelui Joc“?

Dhimitrie (poetul) scăpă furculița.

— O, doamne, gemu el, chiar şi să mănânci e greu.

— Eşti tare şifonat, observă Bumbuc, tăvălind în muştar o jumătate de cremvurşt şi îndesându-şi-l în gură. Înghiți lacom şi mârâi; Şifonat la piele, nu la haine... dar am impresia că şi sufletul – ai aşa ceva? – e harcea parcea.

Dh. (p.) se juca încetişor cu tacâmurile. Nu mai mânca. Renunțase. Pe fața lui albă curgea transpirația.

— Nu mi-am revenit încă, zise, m-au îngăimăcit rău cauciucurile automobilului albastru... Tu ai pățit vreo-dată aşa ceva?

— Nu, poete. Nu face parte din firea mea. Mai mănâncă, mai mănâncă, dacă te îngraşi, pielea se întinde de la sine. Şi poate, împreună cu epiderma – şi sufletul, totuşi, cum s-a întâmplat cu automobilul albastru? A existat într-adevăr aşa ceva?

— Mereu ceri lămuriri, Toma necredinciosule, mă mir că nu te apucă o plictiseală. Într-o zi... iarna... pe şoseaua ce dă în munți.... chiar nu pricepi? Automobilul ei...

— Ah, aşa. Acum e limpede. Bun, dar cine este ea?

— De unde vrei să ştiu? Z. Z., de la zăpadă.

— Asta lămureşte totul, râse Bumbuc. Crezi tu că speram să port vreodată o discuție logică cu tine?

— Dar până acum e foarte logică, *Bumby*!

— Să ştii că plec la P.-P.! Elementele certe sunt: există o ea, cu numele de Z., şi există un automobil, care te-a ras în treacăt. Să reconstituim totul ca-ntr-un *policiér*. Ce marcă are maşina; ce *hram* poartă?

— Hram? *Când* poartă hram automobilele?

Riposta era atât de „în afară“ că Toma îşi scutură chica, năuc. Îşi reveni: – Te întrebam de număr... Ce număr are maşina, cărui județ îi aparține, ce tip e şi toate celelalte.

Nervos, Dh. (p.) îşi căută acul de supt.

— Astea sunt fleacuri, n-am observat nimic, singurul lucru cert e că avea patru cauciucuri...

— Şi probabil unul de rezervă. Dobitocule! Toate automobilele au cel puțin patru cauciucuri.

— Dar nu orice automobil te sfârtică cu toate patru!

Deocamdată Toma Bumbuc nu răspunse. Se mărgini să examineze cu un fel de uimire metafizică, bucata de cremvurşt, ultima, înainte de a o face să dispară. Dhimitrie (poetul) vorbi:

— Vreau să-ți dovedesc că nu sunt cu totul aiurit. Pricep. Dacă rețineam numărul automobilului şi celelalte mici amănunte, ar fi trebuit să merg să mă plâng, să torn întreaga poveste. Însă eu nu vreau s-o bag la apă pe Z. Vei înțelege asta?

— Greu. De altfel, frumos nume, Z.! Bumbuc înşiră banii pe masă, chelnărul îi zornăi în buzunar. – Acum, du-te la culcare, poete! Un somn bun netezeşte uneori totul. Chiar, netezeşte...

— Înălțătoare sfaturi, suspină poetul, un somn bun din care eventual să nu mai ieşi... nu crezi că risc? Risc să întârzii la întâlnire cu Livia, şi apoi... acum, tu vii cu mine. Cum, de ce? Dacă ajungând acasă dau peste...

— Peste ce?

— Peste mormane de capete retezate. Peste tigăi cu limbi ale unora ce au luat numele domnului în deşert... peste redactori şefi şi chiar peste redactori simpli, atârnând de tavan... Totu-i atât de încurcat! De unde să ştii tu că în dimineața aia de iarnă, când Z. m-a sfârtecat şi m-a răpit, cum aş putea denumi altfel fapta ei?, nu se adunaseră pe capul meu toate încurcăturile lumii, sau cel puțin jumătate din ele? Dar mai există o altă alternativă... mult mai gravă. Dacă, întorcându-mă acasă, nu dau peste nimic? Nu mă gândesc la haine sau obiecte, ci la nimicul absolut, vidul.

— Eşti zăltat!

— Nu chiar. Şi ca să-ți dovedesc, îți voi aminti că pe strada Cârtiței mă aştepta o fată, Magda...

— Magda?! Care?

— Oh, nu o secretară, pur şi simplu o fată Magda, şi ca să nu dispară (țineam mult s-o regăsesc), când am ieşit am luat

cu mine toate hainele ei, inclusiv cele intime... n-am idee cum s-a descurcat, oare n-a murit de inaniție?

— Ce ai făcut cu hainele?

— Nu mai ştiu. Le-am dosit pe undeva, de altfel nu erau cine ştie ce, îi promisesem altele noi.

— Probabil tot pe banii Melaniei! Bun. Asta e situația pe Cârtiței. Ce dandanale ai lăsat în celelalte locuințe?

Poetul se apucă să îndruge verzi şi uscate dar Toma Bumbuc, minte limpede, decise că, aflându-se oricum în preajma străzii Lotrului, vor pune iarăşi cap compas către locuința doctorului Bucur O., ceea ce şi făcură. Melania se bucură încă o dată văzându-i şi, mărinimoasă ca totdeauna, le dădu îmbrăcăminte de damă din belşug, cât să acopere suprafața a trei fecioare – şi astfel „înarmați“, dădură fuga pe Cârtiței.

Cămăruța lui Dhimitrie (p.) era vraişte, dar pustie. Nici vorbă de vreo magdă, secretară sau nesecretară. D-na Chirilă, de cum îl văzu pe poet, pretinse chiria pe patru luni, sau evacuarea pe loc. Dh. (p.) luând-o cu binişorul, o întrebă dacă nu văzuse, în urmă cu trei sau patru luni, în plină iarnă, o fată „cam dezbrăcată“ părăsind locuința, iar d-na Chirilă, fără să clipească, răspunse că nu observase „aşa ceva“, în schimb, în preajma Anului Nou, un tânăr cu păr foarte lung şi destul de straniu îmbrăcat – pe umeri îi atârna un poncho croit din pătura cadrilată, nouă!, a lui Dh. (p.) – străbătuse repede holul şi ieşise *fără să salute*...

— S-a descurcat, s-a descurcat! dănțui poetul, trezit la viață. Ce fată deşteaptă, am să-i cumpăr blană de nurcă, de vidră şi de vulpe argintie, inele şi... de schimb. De toate am să-i cumpăr.

Zicând asta, poetul căzu pe pat, sfârşit. – Toma, fii gentlemen, *rezolvă* tu, te rog muuult, celelalte locuințe şi problemele aferente, precum şi altele ce se vor ivi desigur pe parcurs... şi înapoiază lui Mel... aceste vestminte... ştiu că-ți place s-o vezi singură... Eu *dorm*...

♣ ♣ ♣ ♣

1. *My darling Bumby*, scria „din depărtări“ actorul Bucur O. către Toma Bumbuc, scontez în primul rând, cu vinovată satisfacție, pe furiile ce te cuprind totdeauna când ți se spune *Bumby*, dar ce să fac, nu sunt şi eu decât un biet răutăcios, şi-i tare greu să te schimbi! Sper, totuşi, să nu te lovească guta! Sper, de asemenea că n-ai să pleci la Pago-Pago!

Tu, desigur, acum, în singurătatea şi izolarea Turnului de Apă, ai deschis de multă vreme dosarul „Marelui Joc“, şi chiar de la distanță mă îngrozesc că unul din cele mai negre capitole şi cele mai cinice pagini, mie-mi sunt destinate...

De la distanță încerc să analizez prietenia noastră, trainică dar încâlcită: noi, nu e aşa, n-am avut niciodată mare încredere unul în vocația celuilalt, amănunt care, totuşi nu ne-a împiedicat să devenim buni amici. Câteodată, dar în fond destul de des, încerc să prind, să intuiesc, să palpez, liniştea în care vă retrageți voi când deschideți un nou dosar, „liniştea Turnului de Apă“ – i-aş zice eu, şi mă simt dezabuzat de atâta frivolitate şi agitație...

2. O, o, mârâi Toma Bumbuc, e plictisit de agitație, asta prevesteşte o schimbare!

3. Ce e drept, continua Bucur O. (actorul), am trecut şi prin câteva „mici“ satisfacții. La Paris, în sala Olimpia, a avut loc un recital al numelor celebre şi al „speranțelor“, închipuieşte-ți am făcut cvartet cu Yves Montand, Aznavour şi B.B.!!! Ştii că n-am cine ştie ce voce, dar în astfel de situații nu vocea contează! Am fost invitat de onoare al unui club foarte select, iar a doua zi la şapte – pe aici nu se glumeşte când e vorba de afaceri – am continuat tratativele cu marele John Ford. Am parcurs scenariul în amănunt, e ingenios, plin de viață, umor, umor tipic yankeu, filmul se va numi, după cum ai şi aflat, „Rio Jim împotriva lui Doc Holliday“, un western care sper să se adauge suitei „clasice“ a bătrânului Ford, suită din care fac parte capodopere ca „Întregul oraş bârfeşte“, „Diligența“, „Informatorul“, „Nu eu l-

am ucis pe Lincoln“, „Masacrul de la Fort Apache“ etc. Ştii cât sunt de ambițios!

Ei bine, dragă *Bumby*, ambiția mea, din care nu fac un secret, este ca acest film să fie cel mai straşnic dintre toate şi să încoroneze opera lui John Ford.

Am rolul principal: Rio Jim.

Kirk Douglas e Doc. Amica acestuia, pe care în film i-o cam suflu, va fi aleasă dintre următoarele star-uri: Doris Day, Audrey Hepburn, Tessa Fonda. Pentru rolul lui Doc mai concurează şi Paul Newman, „băiatul cu cei mai albaştri ochi de pe ecranul american“, dar numai până ce intru şi eu în horă – aceasta e remarca lui Ford. Înaltă societate! Greu să nu te apuce amețeala, unde mai pui că definitiv şi titular deocamdată-s numai eu, dar până să apuc clipa asta, poți să crezi, m-au trecut toate năduşelile. Marele regizor la uşa căruia aici e înghesuiala mare – cine nu vrea să filmeze sub bagheta lui? – a tras cu mine peliculă de probă cât pentru cinci filme a câte două serii fiecare, m-am bătut cu pumnul, am tras cu pistolul şi carabina Scharps cât toți marshalii şi desperados-ii „frontierei“ la un loc, dar nici măcar o secundă n-am ştiut dacă ceea ce fac e cu folos sau fără, bine sau rău, Marele Regizor, impenetrabil ca moartea, m-a ținut în permanentă nesiguranță şi teroare, până în clipa când, după o căzătură de pe cal, pe cât de autentică pe atât de reală, nici nu izbuteam să mă adun de pe jos, Ford s-a apropiat cu câte un pahar în fiecare mână şi a mormăit, ce crezi că a mormăit, nimic alta decât okei, fapt ce valida titularizarea subsemnatului pentru rolul Rio Jim, fapt cu care nu se poate lăuda încă nici Kirk Douglas, cu gropița sa rotundă şi faimoasă în bărbie, nici Audrey Hepburn (peste 40, dar să vezi cum arată!). „Colegii“ au aranjat pe loc o mică sărbătorire, expansivi ca nişte draci în adolescență, mă felicitau, păreau sin-sin-sinceri!, însă Dumnezeu ştie, n-am ajuns să-i cunosc prea bine încă pe aceşti oameni.

Mai pe înserat, unul din echipă, un scenograf sau cam aşa ceva, Hamton sau Humton, se pronunță Hemtăn, m-a dus acasă şi spre nesfârşita mea uimire a proiectat câțiva metri din primul meu film „Călimara lui Sonny“, şi anume scena în

care eu ridic paharul, zâmbitor, întrebând-o pe Huguette, soția mea din acel film, dacă otrava ce a vărsat-o în băutură e suficient de puternică pentru a mă ucide fără chinuri. Glumeam, dar în realitate – realitatea filmului, – păcătoasa de Huguette într-adevăr turnase brucină (proaspătă, vorba ta) în paharul cu pricina: tu Bumby, idiot *mic*, desigur nu te-ai deranjat să vezi „Călimara...“, şi totuşi datorită ei am ajuns în grațiile Marelui Regizor.

Mă umflasem în pene, scena mi se părea perfectă, subtilă, dar Hamton sau Humton sau Hemtăn, sorbind limonadă, puse încă o dată secvența cu paharul, şi apoi încă o dată, de vreo zece ori la rând. Începea să mă irite. Acolo unde văzusem inițial perfecțiunea, descopeream „vicii ascunse“, şi astfel, mai înainte ca Hamton să cuvânteze, am priceput ce vrea el cu mine. După ce proiectă de un milion de ori mica scenă cu paharul, începu s-o disece, milimetru cu milimetru. Nimic nu era bine! Ce, în felul acesta se ține în mână un pahar? a fost una din întrebările sale? Dar cum, m-am revoltat, poate trebuia să-l țin cu fundul în sus? În felul acesta, replică afurisitul de Hamton se ține un pahar la *cârciumă*, dar nu în film, boy! Şi dă-i şi dă-i! Mi-a făcut praf, nu numai afurisita de scenă cu otrăvirea, ci tot filmul, până ce am explodat: păi dacă sunt un nerod şi jumătate, de ce a pus John Ford ochii pe mine? Dar ce-ți închipui, răspunse Hamton, eu de plăcerea mea am băgat în aparatul de proiecție nerozia asta şi am revăzut-o de atât ea ori? Bătrânul (Ford, nota mea) mi-a poruncit să te iau în primire, iar acesta nu e decât începutul!

Nu mințea, dl. H., nu mințea, chiar nu mințea. N-a fost decât începutul...

Dar să nu uit – ultima bombă. Cine crezi că se mai interesează de mine? Hitchcock în persoană. Bătrânul şacal a zburat anume la Boston, unde se dădea „Călimara...“, iar după ce a văzut filmul s-a strâmbat lung, a declarat (pe propria sa răspundere!) că elvețienii se pricep la cinema aşa cum se pricepe el la vaci elvețiene, dar că în „oroarea“ aia (făcea aluzie la „Călimară...“) apare şi un actoraş care, sub îndrumarea sa ar putea să facă figură onorabilă. Din altă

sursă aflu că meditează la o versiune modernă a „Portretului lui Dorian Gray“, şi că m-ar vedea în rolul titular, cu condiția să dau jos câteva kilograme.

Vom mai vedea. Până una alta e sigur că voi slăbi şi fără eforturi speciale, sunt în picioare din zori de zi până la scăpătat, trudesc fără pauză, şi ce-ți închipui că fac? Un profesor mă învață să umblu, *să umblu* ca un om, în general, şi să umblu ca un om al westului, în toate stările posibile, treaz, beat sau chiar pe moarte.... Alt profesor mă pisează, exasperant, cu *vocalele mele*, cam jignitor pentru unul care cunoaşte engleza, numai că engleza e una, şi *americana* asta „de film“ e o limbă alcătuită din sumedenie de limbi, căci toate neamurile care au tăbărât peste aurul din Goldfield, Virginia City, Pike's Peak, South Pass, Coeur D'Alene, Klondyke, şi-au adus contribuția, ca să nu mai vorbesc de indieni şi de suculentele expresii mexicane.

Călăria! Când termin o partidă de călărie, sunt mai zdruncinat decât o clopotniță după un cutremur de gradul opt! Înotul! Tirul! Ei, şi ce face omul din west într-un saloon? Trage în pianist? Se mai întâmplă, dar nu totdeauna, nu e obligatoriu, obligatoriu e să ştii cum îşi mişcă el coatele, cum se aşază la bar, la o masă de *faraon*, cum îl depistează pe trişor, sau cum trişează...

Toți regizorii din Elveția nu m-au torturat, cât a făcut-o un personaj mărunțel şi aparent neimportant, care nu-şi scoate pălăria de pe cap şi trabucul din gură: nu-i convine ceva, *ceva* din *linia* surâsului meu. Şi, ce să zic, într-un film ca ăsta abia dacă surâzi o dată, sau de două ori. Nu-i voie să surâzi, decât dacă mori, ca să arăți că eşti un bărbat. Un hombre!

Da. Mereu e câte ceva de corectat. Foarte bine!

4. Până acum, după cum cred că ai şi observat, numai despre mine. Egoism actoricesc. Trag tare, foarte tare, sunt decis să fac ceva, şi e cazul să mă grăbesc, am vârsta magnificilor, supraviețuitorilor, nu mai suntem „aşa de tineri“...

Dar, în sfârşit, câteva cuvinte despre un alt magnific şi supraviețuitor. La Paris am aflat despre marele premiu ce i s-a decernat doctorului Bucur O., şi despre epopeea cam macabră legată de asta, – moartea academicianului acela francez.

Ziarele, ce să facă şi ele, s-au oprit pe larg asupra cazului.

În legătură cu tizul meu, doctorul, calificativele oscilează între „mare om de ştiință, ilustru reformator al medicinii moderne, întemeietor al unei noi filozofii cu privire la terapeutică“, şi altele cu totul contrare, precum „cabotin“, „farsor”, sau mai ştiu eu ce...

5. Oricum, dragă Toma, el, doctorul Bucur O., are gloria pe care nu şi-a dorit-o niciodată, dar pe care eu mi-o doresc. Paradox? Nu! Echilibru.

6. Prin gazete circulă comentarii, ce e drept foarte abstracte, cu privire la „marea lui experiență asupra vieții şi morții“ care ne va dezvălui enigmele fundamentale. Nu ştiu ce să cred, fiindcă n-am idee, după cum nici unul dintre magnifici şi supraviețuitori nu cunoaşte mare lucru în legătură cu aceasta. Am făcut un teanc de tăieturi de prin ziare pe care le aduc când mă întorc în țară, deşi mă îndoiesc că prin asta îl voi impresiona pe doctor. Le aduc mai ales pentru voi, ceilalți.

Ți-am mărturisit admirația ce i-o nutresc doctorului Bucur O. Ți-am spus de asemenea că aş dori uneori să mă aflu în locul lui... (Nota mea, Toma Bumbuc: Oh, oh, asta prevesteşte o schimbare!) Continuarea epistolei:

Ştiu în acelaşi timp că şi el, doctorul mă cam invidiază uneori în mare taină. Ştiu că tânjeşte după un pic de frivolitate. Ştiu că are momente când, asaltat de întrebări fără răspuns, ar dori să schimbe existența lui densă, gravă, liniştită – deşi plină de seisme interioare – cu viața mea, să zicem uşuratecă. Dar eu îți afirm cu toată seriozitatea că e numai aparent uşuratecă. E o viață de munca.

Da, acesta e un gând care mă frământă când am un răgaz: fiecare din noi ar schimba unul cu celălalt!

Şi, un alt gând, o altă întrebare: în ce măsură vom fi mai fericiți ştiind totul despre viață şi, mai ales, despre moarte?

Desigur, mai înțelepți vom fi! Dar înțelepciunea nu e neapărat legată de fericire!

Şi, mă gândesc, dacă dezvăluirile pe care ni le va face eventual doctorul Bucur O. despre moarte, nu vor fi atât de nefericite încât vor anula orice fericire a vieții?

7. Şi, după ce vom şti despre viață şi moarte *totul*, va mai exista vreun mister, care să merite osteneala de a fi cercetat?

al tău,
Bucur. O. – pururi optimist,
în ciuda frământărilor enunțate!

♣♣♣♣

1. După mulți ani, prin 1990 sau şi mai târziu, Toma Bumbuc avea să-şi amintească: O adâncă tulburare îl cuprinse pe doctorul Bucur O. când i-am citit pasajele cu privire la „utilitatea marii experiențe“ din scrisoarea actorului Bucur O.

2. Seara căzu mai devreme ca de obicei, şi câteva clipe după ce căzu, cineva începu să calce scările Turnului de Apă. Nu putea fi altul decât doctorul Bucur O. – mi-am dat seama de la primii paşi, el are în mers un ritm egal şi eleganță, iar o anumită elasticitate a genunchiului îl face aproape de neauzit.

Cu totul altfel abordează treptele Turnului de Apă Marele Şeik Rahman, el porneşte vijelios, sărind la început din patru în patru, dar până sus ajunge epuizat ca un vapor cu zbaturile rupte şi cazanele ferfeniță. Dhimitrie (poetul) când vine la mine, se opreşte pe la cotiturile scării să arunce chibrituri sau biletele mototolite de tramvai, până ce nimereşte pălăria cuiva sau chipiul vreunui gardian. Raymond Regele Spionilor, grijuliu cu inima sa (gregară...) face câte o pauză de treizeci şi cinci de secunde la fiecare

douăzeci şi cinci de trepte. Ştefan cel Bigot şi Căposu au cam aceeaşi greutate, neglijabilă, totuşi când trec pe la mine toată scara zbârnâie ca o strună plesnită, fiindcă au călcătura neregulată şi oarecum strâmbă – a nu se trage de aici concluzii în privința, caracterelor! În schimb nevasta Căposului, frumoasa canadiancă Sophie, pare că nici nu atinge scara cu picioruşul, pur şi simplu se prelinge; printr-o bizară coincidență aceeaşi călcătură felină o are şi Magda, secretara lui Căpățână-Căposu; şi cu aceasta mi-a scăpat fără să vreau amănuntul că această Magdă a venit în Turnul de Apă, şi încă a venit neînsoțită...

3. Stăteam deci cuminte, mirându-mă că se înserase atât de iute, fumând pe îndelete, zicându-mi că în curând, peste trei sau patru luni deschid dosarul „Marelui Joc“, când pică peste mine doctorul. „Pică“ e un fel de a zice fiindcă de fapt urcase. I-am pus o muzică – el adoră muzica totdeauna, în afară de momentele când pur şi simplu o detestă – însă el, privind întins, ca prin mine (martor mi-e Sathana, avea o privire nepământeană, cum se zice) a spus doar:

— Jos e Geo.

— Foarte bine. I-a mai crescut urechea stângă pe care i-am muşcat-o data trecută?

— Ia un pardesiu, sau nu lua. Mergem.

— Sau nu mergem...

Totuşi am mers, şi-n vreme ce coboram, doctorul îmi adresă întrebări, pur formale, sunt convins, şi eu i-am răspuns că-n ultimele zile umblasem pe coclauri împreună cu Dhimitrie (p.) să căutăm automobilul albastru, şi că găsisem un număr impresionant de hardughii albastre, liliachii, bleu-ciel, mov-deschis, şi chiar numai mov, dar că la volan nu se afla persoana căutată, Z. (de la zăpadă), ci neveste de profi univi, încrezute şi insuportabile, sau neveste de doctori, sau chiar doctori pentru care trecerea din viteza a treia în a patra e şi acum, după ani de şofat, un mare mister, sau gestionari cu musca pe căciulă şi priviri furişate, sau pipițe sofisticate, nepoate de pianişti şi chiar de clavicenişti, care visează să se mărite şi apoi să divorțeze pentru a avea

„regim de femeie care a fost căsătorită“, sau, sau, sau... numai Z. cea mult căutată – nicăieri.

Îmi amintesc: tot umblând aşa hai-hui, Dhimitrie (p.), căutând prin buzunare o batistă, scoase câteva foiţe mototolite pe care dădu să le rupă şi să le arunce. L-am oprit. Îmi zise că are acolo câteva note cu privire la *închisoarea ideală*, dar că între timp îşi schimbase părerea, aşa că însemnările alea nu mai constituiau nimica pentru el. Le-am parcurs în grabă. Le făcuse, după afirmaţia sa, în timp ce fusese „întemniţat“ de către Z. Foiţele conţineau o sumă de idioţenii dintre care cea mai de seamă era următoarea:

„Un director de închisoare inteligent (aici i-am adresat o înţepătură cu privire la termenul inadecvat – director de închisoare!) i-ar scoate cu picioare în fund pe deţinuţi, să se ducă fiecare unde doreşte, nu înainte de a-i fi prins de gleznă, gât, sau în fine, de orice altceva, un emiţător automat care din sfert în sfert de oră să zică: „Nu uita că eşti un deţinut, nu uita că eşti un deţinut!“. Aceasta ar fi *închisoarea ideală*...

— Ei bine, nu este aceasta, se opri Dh. (p.). *Închisoarea ideală* e dragostea.

L-am strivit cu o privire, de la înălţime:

— Idiot mic şi trist, tu chiar eşti amorezat de inexistenta Z.!

— Inexistentă?! Numai fiindcă n-o cunoşti tu? răspunse poetul.

4. Zece minute mai târziu ne aflam la Institut. Bucur O. mă pofti să intru.

— Mi-e sete! am gemut.

— Am de toate, în cabinet, dar cu adevărat ţi-e sete, sau ţi-e teamă? mă cercetă întunecat doctorul Bucur O.

— Nu ştiu exact, am încercat să trag de timp.

Însă acesta era purul adevăr, îmi era frică! După ce am băut ceva, am aprins o ţigară, pe urmă m-am dus la (toaletă, am mai băut ceva, cu o altă ţigară, mi-am dezlegat şi legat şireturile de la pantofi, şi am prins deodată mare interes

pentru un panou: „*De dissectione partium corporis humani*“, însă Bucur O. mă luă de braț, necruțător:

— Dorința ta a fost *să vezi*, Toma, necredinciosule!

5. Uşa salonului „X“ era păzită zi şi noapte de un bărbat, iar în interior făcea de gardă cu schimbul, câte un medic, dintr-o echipă de cinci specialişti aleşi pe sprânceană. Lumina slabă filtrată cu zgârcenie din patru becuri de diferite culori crea o atmosferă de teroare. În capătul încăperii, pe un pat larg, un pat *special*, se distingeau două trupuri absolut nemişcate. Pe fețele acestor oameni lumina slabă scotea în relief caverne.

— Sunt morți? am şoptit.

— Nu, dar viața lor atârnă de un fir de păr. Nu te apropia!

Medicul de gardă ne privi o clipă, îi făcu lui Bucur O. un semn al cărui sens îmi scăpa. Ochii mi se obişnuiră cu semiîntunericul. Am observat că între cele două trupuri nemişcate, şerpuiau tuburi, fire, alte legături. Unele dintre fire se prelungeau în aparate cu cadrane fosforescente. Nu-mi plăcea. Nimic nu-mi plăcea din cele ce se petreceau acolo. Curiozitatea ce mă mistuise atâta vreme cu privire la „marea experiență“, mi se topise. O durere se instalase în mine, aş fi vrut să ies cât mai repede. Nu mă mai interesa nimic, nu mă mai interesa „marea experiență“.

— Asemenea „încercări“, în principiu nu se fac, vorbi cu glas scăzut Bucur O., şi ochii lui de obicei luminoşi, se căscară asupra mea îngrozitor de negri, le interzice deontologia, fiindcă... eh, ar fi o mulțime de motive, dintre care principalul e că ating misterul fundamental... Însă mie-mi este permis fiindcă *eu sunt un geniu*... De altfel, numai trei oameni ştiu exact, cam ce fac eu aici. Ceea ce fac eu aici, e ca o justificare pentru „Marele Joc“, dosarul căruia vrei să-l deschizi... Inchiziția m-ar condamna pentru vrăjitorie, iar un tribunal modern poate pentru cruzime.

— De ce? Ai sacrificat viețile celor doi?

— Mult mai rău, şopti Bucur O. De nu ştiu unde venea o rază de lumină, albindu-i fruntea.

— Ce poate fi mai rău?

— Le-am prelungit viața *fără speranță*.

— Ar fi fost de datoria oricărui medic, nu văd nimic special...

— Ei mai supraviețuiesc doar *unul prin celălalt*. Poți să înțelegi aşa ceva?

— Parțial, am răspuns, ştergându-mi cu dosul palmei fruntea umedă.

— S-au mai făcut experiențe asemănătoare, dar eu sunt primul care merge *până la capăt*. Vei afla de îndată ce înseamnă a merge *până la capăt*. În rezumat, ar trebui mai întâi să pricepi că, organismele lor trăiesc de câtva timp în comun. Fiecare trup are unele organe bolnave, ieşite din funcțiune, extirpate, funcțiunile lor fiind îndeplinite de organele tefere ale celuilalt trup. Ai să înțelegi mai uşor dacă-ți voi spune că inima celui din dreapta lucrează pentru amândouă corpurile.

— E în stare s-o facă?

— Da, însă numai dacă e ajutată.

— Formidabil!

— Nu, Toma, formidabil e altceva. Am reuşit să reunesc activitatea celor două creiere. Ele pot gândi *împreună*, pot colabora, ca şi cum ar fi două părți ale aceluiaşi întreg, dar în acelaşi timp fiecare-şi păstrează o anumită independență pentru propriile gânduri. Numai că – fii atent! – şi cealaltă parte, celălalt cap, celălalt creier, poate să cunoască gândurile confratelui, participă la ele, ca şi cum ar fi propriile sale gânduri, aceasta e latura genială a intervenției mele, care deschide o fereastră largă spre...

— Spre?

Doctorul Bucur O. mă privi grav şi tăcu. Am zis:

— Spre nişte abisuri interzise, poate .. Cam sinistru, doctore!

— Da, într-un fel, cam sinistru... *pentru voi*.

— Dar pentru tine ?

— Eu sunt un *cățărător*, Toma!

— Vorbe! Tot nu înțeleg. De unde ştii cum acționează şi reacționează creierele... victimelor tale?

— În primul rând, nu sunt victime. Marii savanți de odinioară îşi inoculau vaccinurile nou preparate, cu riscul vieții.

— Da? Atunci de ce nu iei locul unuia dintre aceştia?

— Pentru două motive: unu, sunt perfect sănătos, *prea* sănătos, şi, doi, n-aş putea să urmăresc experiența, să trag concluziile. Cum cunosc reacțiile *pacienților*? Aparatele îmi comunică o parte din date. Restul e intuiție...

— Genială, desigur...

— Da, genială, Toma. Altfel nu se poate. Din vreme în vreme provoc ambilor pacienți perioade de acută luciditate. Scurte perioade, pentru a nu-i obosi. În acest răstimp, dacă pun o pagină scrisă în fața ochilor celui din dreapta, cel din stânga poate citi *fără să vadă*. Vede cu ochii celuilalt. Raționează cu mintea celuilalt.

— E diabolic.

— Poate că ai dreptate.

— De ce faci toate acestea?

— Tot n-ai înțeles?

— Încerci, totuşi, să le salvezi viața?

— Dar ți-am spus! Nu există scăpare pentru nici unul din ei. Cel din stânga, probabil, va deceda primul, iar cel din dreapta îi va cunoaşte gândurile şi-mi va transmite procesele mintale până în ultima clipă...

— Până în ultima clipă! Şi, poate, chiar şi *după*?

— Da, dacă există un *după*.

— Tu speri să existe?

— Nu sper. Sunt un savant. Dar aş dori să existe. Tu n-ai dori?

— Şi dacă unul din ei moare, celălalt va supraviețui multă vreme?

— Nu. Câteva minute.

— Câteva minute! Mult! Oricum, el *va trăi* două morți. Va muri de două ori! E dur! E crud!

— Toate marile experiențe au latura lor de duritate şi cruzime. Priveşte biologia. Priveşte medicina. Priveşte istoria. Da, unul din ei va muri de două ori.

— Nu-mi place. Nu-mi place, doctore. Să fii ars pe rug, de două ori...

— E partea *incorectă* a experienței. Dar cea mai importantă, afirmă Bucur O., alb, cu obrazul ca piatra. În urma noastră uşa salonului „X“ glisă fără zgomot. Definitiv. Pentru mine. Ştiam că n-am să mai revin acolo. Nu sunt un savant. Nu sunt un Bucur O. Respect enigmele. Iubesc enigmele. Dar *mă tem de enigme dezlegate*!

6. În cabinet, Bucur O.: – Ce părere ai?

I-am comunicat părerea. I-am spus că ninge, şi va ninge iar, că e în firea lucrurilor să ningă mereu, că, sub privirea înghețată a şarpelui, aş mai bea un whisky, însă doctorul, după ce-mi dezvăluise o parte din gândurile sale, nu mai avea poftă de prezența mea şi, politicos, dar ferm, mă conduse pe scări până la automobil.

— Geo, du-l te rog pe domnul Bumbuc acasă... sau oriunde doreşte dumnealui... După aceea eşti liber.

Grozav tip, doctorul, am gândit. „Sau oriunde doreşte dumnealui...“ La cârciumă, la Operă, la Turnul de Apă, sau chiar pe Lotrului 17, unde Mel... îmi va servi o cină bună şi-mi va plăti la nevoie chiar şi taxiul către casă. Dar la gândul că aş putea să dau acolo de infamul Be Haş, mi se făcu o lehamite. Am tras la rădăcina Turnului de Apă şi l-am întrebat pe Geo dacă nu, vrea să bea un păhărel cu mine, n-aveam nici un chef să rămân singur, doar cu Androtancus, şoricelul „Sucursalei din Nord“, însă şoferul lui Bucur O., corect, mă refuză. Tipii ca el totdeauna te refuză.

Am format numărul de telefon al lui Raymond, Regele Spionilor.

— Mă băiete, am zis, noi amândoi am fost toată viața afoni. Haide să ne afiliem unui cor şi să cântăm. Îmbracă-te iute!

— Toma! Tu te-ai sonat !Ia lasă-mă-n pace!

— Nu aud ce zici. De ce răcneşti atât de încet? Cum?

— Ascultă, nevastă-mea a răcit, are febră, doarme acum, nu vreau s-o trezesc. Du-te dracului.

M-am dus. Ce era să fac? M-am dus. Pe borurile pălăriei mi se depusese un strat subțire de zăpadă. Am scuturat-o,

mi-am procurat un taxi şi am intrat la teatru. Era târziu. Actul al optulea sau al nouălea. De fapt piesa se sfârşise. Comedia s-a sfârşit. Commedia e finitta. Pagliaci.

Am trecut prin cordoane fluturând o legitimație oarecare. Dintr-o lojă teatrală am trecut în revistă ce era de trecut în revistă. Nu era nimic de publicat în revistă. De trecut, poate.

Deci, am trecut în revistă trei făpturi de sex opus mie, făpturi ce ocupau scaunele din față. După care, am aruncat o privire şi spre scenă. Pe scenă se dădea o piesă. Fireşte că o piesă, nu o ciorbă. Dar poate că era o piesă-ciorbă, nu mă pot pronunța exact. Chiar, nu mă pot. Eram obosit. Mă gândeam la destin. Mă gândeam că viața ne este una singură, şi dacă nu grijim, iese o viață-ciorbă. Măcar de-ar fi o viață-ciorbă-pescărească, suculentă, dar nu, dacă nu grijim, iese o viață-supă de chimen, fără gust. Iar piesa asta... Un personaj comenta recolta de sfeclă de zahăr care ar fi putut să fie mai bună, dacă... Alt personaj, cu pălărie, se-mpiedică de ceva şi plonjează pe masă, nu ştiu dacă din greşeală, sau aşa cerea *textul*. A fost singurul moment interesant, după care

o mână înarmată, subțire, ca un desen în peniță
începu să se mişte în dosul ferestrei,
răsunară două împuşcături şi *cineva*
se prăbuşi.
Rumoare. Asasinatul acesta era împotriva
mersului general al acțiunii. Dacă era
o crimă adevărată?

Dar pe mine nu mă mai interesa nimic, de cealaltă parte a sălii îl observasem pe fatidicul Be Haş! Nu stătea în cap sau mai ştiu eu în ce, însă cu cine era! Cu Magda, secretara lui Bucur O. Haide, se menține în familie, mi-am zis, cu răutate. Ha! Bine! Bine! Zece minute mai târziu mă aflam pe Lotrului şaptesprezece. Melania îmi deschise, se prefăcu a fi bucuroasă că mă vede. I-am trăncănit despre de toate, şi printre altele, fără nici un comentariu, pe cine zărisem acolo, la teatru. Nu păru impresionată. Zise doar „Oh!“. Uimitoarea mea Mel...! Şi adăugă în treacăt: – Eu le-am făcut cunoştință. Mă bucur pentru ei, erau prea singurateci amândoi!

7. Melania m-a întrebat dacă rămân să cinez cu ea. Am răspuns nu, pretextând ceva, nu mai ştiu ce. Cum să-i mărturisesc că aşa, povestea nu mai are haz. Cum să recunosc că îmi *lipsea* Be Haş?!

8. Veniră seri şi zile. Şi trecură. Mă gândeam că, peste un an, doi, o să-mi scuip în palme şi-o să deschid dosarul „Marelui Joc“. Orologiul meu cel vechi, moştenit de la locotenentul Kalendula, îmi şopteşte mereu că ar fi multe la care trebuie să mă gândesc. Şi nu numai orologiul. Chiar şi Androtancus, şoricelul „Sucursalei din Nord“, catadixeşte să-mi dea sfaturi! Cât e de simplu să dai sfaturi, chiar şi pentru un şoarece.

Or să vină prietenii să mă prevină: ai grijă! Câte încurcături, câte confuzii se pot naşte, mai bine amână... renunță, cine ştie ce daune poți să aduci carierei fiecăruia dintre magnifici şi supraviețuitori! Cariere în plină desfăşurare. Iar Bucur O. îmi va şopti iarăşi: „...în ultimul bombardament, din ultima zi, din ultimul ceas, din ultima secundă, a ultimului război...“

Şi toate aceste intervenții, sâcâitoare intervenții, poate vor înclina pârghia laşității mele şi, luând mina unui om preocupat, dar în realitate punând pe goană toate gândurile, am să mă duc la pescuit dincolo de Dâmbul Morii, iar în cap are să-mi sune numai vântul, a pustiu. E greu să trăieşti, e greu să fii om. Dar şoarece?

La ceasul acela, cred, marea experiență a doctorului Bucur O. se va fi consumat şi, cunoscând totul despre viață şi despre moarte, va umbla palid pe străzi murmurând halucinat termenii unei noi experiențe, poate şi mai abisale. Dar ce poate fi dincolo de viață şi de moarte, mai sus sau mai jos? Care adevăruri?

Adevărul despre dragoste, poate?

Aş, simple speculații.

Şi-apoi, de-aş fi măcar mai înțelept!

Sau, să prefer înțelepciunii, o scânteie, numai una, de geniu? Iată cât sunt de deştept! Ca şi când doar atât aş avea de făcut, să aleg între înțelepciune şi geniu!

9. *Cenuşiul*, nu culoarea, ci insul acela penetrant ca umezeala, începu iarăşi să dea târcoale magnificilor, supraviețuitorilor.

Se petreceau tot felul de lucruri. De pildă, o mâță, altfel odihnitoare, se prefăcu în zmeu şi terorizâ timp de trei săptămâni o grădiniță de copii, într-o pivniță. Androtancus, şoricelul, se pomeni mieunând, – dar îi trecu repede. Orologiul lui Toma Bumbuc se opri – fără motiv – şi un singur individ din tot oraşul se angajă să dreagă acea relicvă, un „armurier“ pe nume Hrwaszartanowicz, ce-şi avea firma peste drum de Filologie.

Într-un foarte scurt interval critica de specialitate semnală (cu seriozitate) încă *aproape* treizeci şi şapte de genii.

În tot acest timp *Cenuşiul*, nu pierdea o secundă, umbla de colo-colo.

10. Posturile de radio anunță că a mai fost deturnat un avion – undeva în Apus, şi tot pe-acolo un individ sângeros cutreieră prin noapte şi rade tot ce întâlneşte în cale, mai ales roşcatele. În legătură cu aceasta, un celebru detectiv britanic a declarat: He!

Marele Şeik Rahman şade nemişcat în fotoliul său directorial, rumegând noutățile. În birou nu e nimeni, iar el îşi examinează mâna, surprins, cu ochi de specialist. Lucrurile mari te împiedică să observi cele mici, dar fără cele mici, n-ar exista cele mari... pfff!, ce de repetiții, parcă ar fi o frază *modernă* din Ştefan cel Bigot.

În sala de alături fac anticameră la importantul director de grupuri de şantiere trei, patru sau chiar cinci persoane, toți cu afaceri presante, desigur.

Magda, secretara:

— Domnule director! Ce fac? Pe cine să introduc?

Barba Şeikului nici nu clinteşte. Mâna lui dreaptă, cu degetele răşchirate, stă lipită de o mapă neagră. Mâna e grea,

păroasă, degetele, fără inele, uşor curbate, puternice, se sprijină pe burice, iar ăl mare e puțin întors către interiorul palmei. Colosală construcție – mâna omenească, şi plăcut e să te concentrezi uneori asupra propriei tale mâni, minunându-te cât e de armonios şi ingenios alcătuită.

— Magda!

Ea nici nu-şi trădează surprinderea, deşi e surprinsă. Aici Magda e „doar“ doamna Coman, iar el domnul director; într-adevăr, unui om atât de masiv, atât de puternic, şi mai ales cu o asemenea barbă, trebuie să i te adresezi ceremonios, altfel barba se zburleşte.

— Magda, îmi vine să gem de încântare... pur şi simplu sunt încântat... ia priveşte, am două mâini, două, atât de perfecte, construite inginereşte, poți să mă crezi, că mă pricep, construite cu economie şi generozitate în acelaşi timp.

Trăsnitul! se cutremură secretara, pururi glacială. Auzi... are mâini! Cine n-are? Ce mare scofală mai e asta? Numai de nu le-ar *folosi* iar... ca atunci, când m-a întors încet pe fotoliul acela cum a făcut prima dată, de nu m-am putut împotrivi o secundă, în timp ce sala de aşteptare gemea de ingineri, de specialişti, şi dintr-o clipă într-alta trebuia să pice şi o delegație...

Totuşi, totuşi, adevărul e că se împotrivise, invocând motivele de mai sus, iar el, în treacăt: ce pot să-mi facă? Sunt prea *mare* în domeniul meu, şi apoi, ca să muncim cumsecade, trebuie, din când în când să ne relaxăm...

— Cine mai aşteaptă acolo? se ridică brusc barba Şeikului.

Magda citi din carnețel:

— Contabilul Catană, de la I.C.P.U.E.C., doi băgători de seamă, soția lui Cheresteş şi, în sfârşit, un individ cenuşiu.

Marele Seik holbă ochii – şi aşa holbați: – Invidid cenuşiu?

Magda drese o cută a fustei.

— Da, domnule director, termenul e poate livresc, dar e singurul potrivit. Un individ al dracului de cenuşiu, N-a spus nimic, nici cine este, nici de unde vine, din partea cui...

Marele Seik medită:

— Hm. Nici moartea nu zice nimic, nici cine este, nici de unde vine, şi din partea cui... Da, Moartea, surioară...

Marele Seik Rahman ridică țigara uitată pe marginea scrumierei să vadă dacă se stinsese. O strivi, înşurubând-o încet.

— Un *Cenuşiu*... Bine. Lasă-l să intre. Să vedem ce naiba vrea. La o adică, îl aranjez eu. Îşi mângâie barba, meditativ. Repetă: Să intre *Cenuşiul*... îmi plac cei care nu spun cine sunt şi din partea cui vin...“

11. Magda pluti cu eleganță către uşă, lumina se aprindea şi pălea pe pulpele mângâioase, şi-n timp ce ieşea, Marele Şeik scoase dintr-un loc ultrasecret, adică din sertarul biroului său, o sticluță cu ceai, din care sorbi scurt. De plăcere, perii brațelor i se ridicară. Aprinse un trabuc, la fereastră, mereu cu spatele către uşă, dar când trunchiul său mare se roti, avu o foarte neplăcută tresărire, umerii puternici se scuturară şi doar cu mare greutate îşi astupă un sughiț. Individul cenuşiu, *Cenuşiul* intrase – cum? – neanunțat, neauzit, şi înaintase neauzit, în *unghii* poate, iar acum se instalase impertinent în fotoliu, urmărindu-l atent pe Marele Seik, cu ochi injectați, roşii, cum să vă spun, cenuşii totuşi, înconjurați de perii cenuşii ai bărbii sale de o săptămână.

— Bună ziua! salută Marele Seik, aproape strigând, încă sub efectul surprizei, şi parcă bănui că nu va căpăta un răspuns la salut – şi chiar nici nu căpătă. *Cenuşiul* – ce vârstă?, vreo cincizeci?, cine ştie! – purta un loden cenuşiu, ros şi jegos, pantaloni gri cu manşeta îngustă şi unsuroasă. Gulerul cămăşii se jegoşise şi el. Nu-şi aruncase de pe cap pălăria, nu părea că are de gând s-o facă. Nu dădea semne de nervozitate. Nu dădea semne evidente de demență. Nu părea că venise să se milogească ci dimpotrivă, să ceară, să pretindă, să poruncească. Da. Chiar, da.

— Prea bine! Marele Şeik scutură scrumul țigării. După ce-l scutură mai zise o dată prea bine şi încercă să fie ironic. – Ei bine, desigur ați venit cu propuneri interesante. Ce facem? Construim un baraj *pentru vid*? Fondăm un club al tăcuților, al cenuşiilor?

— Am nevoie de actorul Bucur O.! bufni necunoscutul cu voce groasă şi rară, de parcă i-ar fi dat drumul prin hornul afumat şi imens al unui transatlantic, şi aşeză pe biroul Şeikului o mână îngustă, cenuşie, cu unghiile crescute şi murdare. Rahman îl privi în ochi şi se îngrozi *fără motiv*. Ceea ce nu-l împiedică să rămână sarcastic.

— Da? Aveți *nevoie* de actorul Bucur O.?! Vă închipuiți că-l păstrez aici într-un *safé*?

Adulmecând, Marele Şeik încerca să perceapă a ce miroase individul, a urină sau a parfum grețos, concentrat, de trandafir?

— Îmi veți spune *neapărat* cum pot da de el! Sunteți în relații.

— De amiciție, preciza Şeicul. Şi întrebă: Dar dacă-ți trag un pumn în nas, stimabile?

— N-ar folosi la nimic.

Marele Şeik apăsă pe butonul interfonului. – Doamna Coman, eşti bună să mi-l dai pe fir pe doctorul Bucur O.?

Cenuşiul, în lodenul său cenuşiu, ațintea o privire de rechin, operat la vezică.

— Doctorul Bucur O. la aparat! vesti Magda-secretara.

— Aşa, uşor?! Alo! Doctore, ascultă dragă... da, eu sunt, Rahman, ascultă dragă, cred că eşti persoana cea mai indicată să mă lămureşti cam în ce punct al globului se află în clipa de față tizul tău, actorul...

— Dar cine se interesează de el? răsună foarte puternic în receptor glasul doctorului, atât de puternic că şi *Cenuşiul* nu pierdu o silabă.

— Ei, cine, mârâi Şeikul, privindu-l de sus pe *Cenuşiu*. Un individ oarecare, nu-l cunosc...

— Atunci mai bine să nu-i divulgăm adresa actorului, se auzi glasul doctorului Bucur O.

— De ce? Actorul e invulnerabil şi... oricum, el e o mândrie a noastră a tuturor. Nu?

— Desigur. Ei bine, actorul e undeva în California.

— Atât de aproape? Ai auzit stimabile, i se adresă „oaspetelui“, undeva în California, dă o fugă până acolo dacă-ți dă mâna.

— Îmi *dă*! Unde anume în California? întrebă *Cenuşiul* cu glasul său dur şi lipicios.

— Ce se întâmplă, cu cine conversezi? întrebă doctorul Bucur O.

— Cum cu cine, cu *subiectul*... Nu ştiu cine e că nu s-a recomandat, dar poate că e un producător de filme din Pago-Pago, vorba lui Toma Bumbuc. Da... se află în biroul meu, aude toată conversația, nu e obligatoriu să-l înjuri... în fine, să nu-l înjuri prea aspru... ca pare sensibil.

— Nu-l înjur. N-am obiceiul. Actorul se află – de ce te prefaci că nu ştii? – la Hollywood, turnează un western cu John Ford: „Rio Jim împotriva lui Doc Holliday“. Va lipsi o vreme. Din California e posibil să plece în Argentina.

— Argentina Timar, blonda care înjură suculent, amica lui *Bumby*?

— Te-ai apucat să bei atât de dimineață?

— Nu e dimineață. Când ne mai vedem, doctore?

— Ştii ce, Rahman? Spune-i tipului să dea o raită *peste meridiane*, în căutarea actorului, dacă nu-l găseşte, oricum îi va folosi, călătoriile, se zice, vindecă obsesiile.

— Nu ştiu dacă e un obsedat. Poate că e chiar nebun, dar nu-mi pasă. Tu cum te simți ca laureat al premiului „Ambroise Paré“?

— Ştii că-i adăugăm Institutului o *aripă*. Zilele acestea va trebui să mă consult cu tine.

— Oricând şi cu plăcere, doctore, cu plăcere... Complimente Melaniei...

12. – Ați auzit, se întoarse Marele Şeik Rahman către *Cenuşiu*, ați auzit unde se află actorul Bucur O.... totuşi, cu cine am onoarea?

Individul parcurse, dintr-un elan, distanța până la uşă, înțepeni acolo, întoarse către Şeik, un obraz ascuțit şi țepos:

— Eu sunt actorul Bucur O., domnule! Transmiteți-i prietenului dv. că dacă nu încetează acest joc, îl ucid! Îl ucid!

Magda-secretara îşi lipi pântecul de marginea biroului şi se aplecă spre Şeik confidențial.

— Ştiți ce a făcut când a ieşit?

— Nebunul acela?

— Chiar cred că e nebun. Mi-a aruncat pe masă o hârtie de o sută de lei.

— Ha! Şi a spus ceva?

— Ceva destul de ciudat, dacă am înțeles eu bine. Cam aşa: Vă învăț eu cum se cântă „Sucursala din Nord“, cu orchestră, solist şi cor, măşti afurisite!

— Iar tu?

— I-am aruncat suta în obraz. Era mototolită, murdară şi… cenuşie.

♣ ♣ ♣ ♣

1. Sus cortina.

După un scurt antract, „Marele Joc“ continuă.

Poate că în secolul următor, oraşele modernizându-se din ce în ce, vor renunța la anacronicele Turnuri de Apă, şi atunci, mă întreb, ce vor face aventurierii călători ca locotenentul Kalendula, visătorii răutăcioşi de teapa lui Toma Bumbuc, ratonii melancolici, urmaşii lui Androtancus, şoricelul „Sucursalei din Nord“, ce vor face, unde se vor adăposti? Chiar, unde?

2. Îți mai arde de glume, Toma Bumbuc, în loc să-ți smulgi părul din cap de disperare că nu vei afla niciodată totul, şi nici măcar „ceva“, despre steaua dublă „Y Leonis“, care străluceşte (perioada ei de frivolitate), apoi se stinge (perioada de modestie), şi iar, şi iar…

3. Dhimitrie (poetul) pândea factorul poştal. Aştepta ca Z. (de la zăpadă) să-i expedieze „facturile“. Ele întârziau. Da. Când ai dori să plăteşti, facturile nu mai vin, iar când nu ai cu ce plăti, grămadă.

4. Cortina sus. O întrebare. Bucur O., cum reuşeşti şi de ce te încăpățânezi să rămâi veşnic tânăr?

— Încerc să-ți răspund, domnule. Permite-mi să dezvolt o teorie pe care ia-o cum doreşti şi chiar cum nu doreşti –

observi ce libertate de gândire îți dau? Oamenii, spectatorii, rămân dezolați când constată, de obicei pe neașteptate, că actorul preferat s-a... fanat, şi abia atunci au revelația propriului apus. Generațiile au îmbătrânit sau au murit, împreună cu William S. Hart, Mary Pickford, Rudolph Valentino, Olivia de Havilland, Danielle Darieux, John Wayne, vor îmbătrâni sau vor muri, în continuare, cu Jean Marais, Gerard Philipe, Paul Newman, Anthony Perkins... Oamenii au dezgustătorul obicei de a-şi lua drept oglindă câte un blestemat de actor, se agață de destinul lui, se sting împreună cu el. De aceea, îți spun, *amigo*, vedeta nu are voie din punct de vedere moral să îmbătrânească şi să moară, fiindcă, împreună cu sine, trage mii şi mii de oameni în abis.

— Instructiv ceea ce spuneți, mister Bucur O. însă ați descoperit oare mijlocul de a preveni ridurile, decrepitudinea? Moartea?

— Poate că da, domnule, ripostă cu macabră seriozitate Bucur O. În primul rând, eu sunt un magnific şi un supraviețuitor. Sensul acestor termeni, chiar dacă ți se pare obscur, n-am intenția să-l comentez. Comentează-l d-ta. Dacă poți. În al doilea rând, după cum ştii, mă pregătesc să-l interpretez pe Dorian Gray...

— Şi-n locul Dv., vă îmbătrâneşte portretul, d-le Bucur O.?

Actorul surise larg, dar înghețat. Pe reporter îl trecură fiorii.

— În locul meu îmbătrâneşte doctorul Bucur O., dacă poți înțelege aşa ceva, mister...

Se auzi glasul puternic al Marelui Regizor:

— Toată lumea la posturi! RELUAM!!!

— Trebuie să plec, mi-a făcut plăcere, good bye, făcu actorul Bucur O., încheindu-şi bluzonul.

— Un moment! Mister Bucur O.! Cine este doctorul Bucur O.?

5. Proiectoarele măturau platoul de filmare. O mână înarmată, subțire ca un desen în peniță, se strecură pe fereastra saloon-ului ca o tentaculă. Răsunară două împuşcături, Rio Jim bătu aerul cu brațele şi căzu.

— Hei! Nu! Cine se joacă acolo? răcni John Ford. Ce-i cu teatrul ăsta de prost gust? Nu *aici*, nu *acum* se moare! Sus, Rio Jim! Eşti doar vag atins, *numai* două gloanțe, şi unde? În stânga pieptului, nimica toată, *nici nu ştii că eşti rănit*, te ridici, te arunci în spatele diligenței, continui înaintarea târâş... Hei, Rio Jim, ce s-a întâmplat, de ce nu te ridici? Nu mă auzi?

6. În atenția tuturor: HEI, CE S-A ÎNTÂMPLAT, NU MĂ AUZI?

7. În atenția tuturor: Ce s-a întâmplat? NU MĂ AUZI?

8. Amintirile lui Dhimitrie (poetul) din lumea ireală. Secretara Magda, cu ochii ei verzi, cu torsul ei albastru, îi înmână un plic galben cu bani, drepturi de autor din mai multe surse. În absența poetului se strânsese o sumă ce căpătase pe parcurs denumirea de „Thezaurul lui Dhimitrie (poethul)“ – cu patru haş, precum observați. În perioadele de lefterială băieții visau la acel „thezaur“, îi cereau Magdei mici împrumuturi, dar, credincioasă celui absent, secretara, unduindu-şi talia de vampă, rămânea pe poziții.

Era dimineață, încă nu venise nimeni, muştele abia se dezmorțiseră, telefonul nu suna. Dhimitrie (p.) rămase cu ochii la panglica albă din părul ei negru, iar Magda cercetă îndelung noul semn particular de pe figura poetului, cicatricea subțire şi zimțată ca un fierăstrău şi ajunse 1a concluzia că e very sexy. Dh. (p.) întinse mâna, să-i cuprindă un pic talia, ea se feri, în schimb îşi dezlegă limba pentru a-l pune la curent cu noutățile: K. H. şi P., fuseseră înlocuiți, V., W. şi Q. pregătesc ceva, premiul cel mare îi luase R., O. se certase cu X., sau viceversa, M. şi cu P. s-au împăcat şi pupat, se anunță o nouă grupare în jurul lui T., care urmăreşte să-l pună în umbră pe A., însă nici A. nu stă cu mâinile-n sân, are în jurul său o falangă dură de poeți delicați. Avangardismul în declin, în ascensiune extravandismul. Ce simpatic, comentă Dhimitrie (p.).

9. Magda adăugă: – În afară de asta, pe tine te caută, personal, un ins cu apucături ciudate. Vine tot timpul, mai ales când nu te aştepți. Ce fel de apucături? Are baston, mai bine zis un fel de cârjă galbenă, poate bambus, sau din ce s-or fi făcând aceste cârje grele, urâte, ca nişte cârlige, cu noduri, de parcă ar fi oase, cu toate că el, vizitatorul acesta permanent, nu e foarte bătrân, ci mai mult uzat, ros ca de toate moliile lumii, şi e, cum să-ți explic, foarte foarte cenuşiu, pantalonii mai ales, sunt deosebit de cenuşii, largi, cu manşeta îngustă, cu...

Dh. (p.) o întrerupse: – De ce nu scrii romane, Magda. Ai putea compune unul în mai puțin de trei luni, eu aş instala virgulele necesare...

— Ce drăguț e că-mi spui pe nume, scumpule! Magda! Mi se pare ciudat. Nimeni nu-mi zice Magda, parcă ar fi un nume damnat, ci „fetițo“, „dulcițo“, „micuțo“, „foricico“... Sunt eu fetiță, sunt dulce, sunt micuță, sunt floricică! Şi ştii ce face?

— Cine... fetițo?

— Omul cenuşiu. Îşi agață „cârligul“ în cuier, pune şi pălăria în cuier, peste „cârlig“, are un păr cenuşiu, lins, o cârmeşte spre chiuvetă, se spală îndelung pe mâini după care se şterge cu prosopul *meu* (am ajuns să-l schimb în fiecare zi!) până ce palmele i se usucă-n aşa hal că atunci când începe să le frece – le freacă mereu! – iese un sunet ca de pergament mototolit, iar pe mine mă apucă spaima că i se va aprinde pielea. Da, îşi freacă palmele şi se uită îndelung prin birou parcă ar căuta pe cineva ascuns prin colțuri sau sub mese...

— Şi nu s-a găsit un bărbat în redacție care să-i tragă un pumn în nas?

— Închipuieşte-ți, nu.

— Eu voi fi acela. Eu îi voi trage un pumn în nas.

— Nu ştiu. Nu cred. Tipul se uită la tine cu o privire... Are în el o forță, are ceva înfricoşător.

Magda tăcu, se duse la oglindă.

— Păpuşa mea, tu eşti o fată atât de drăguță. Cum de nu te-ai măritat încă?

— Vezi! Ai şi renunțat să-mi spui pe nume. Păpuşă! Dar tu, nu mai sugi ace, te-ai schimbat într-atâta chiar?

— N-am renunțat. Ai unul proaspăt?

— Pe urmă, oricine s-ar afla în încăpere, omul cu bastonul, însă fără baston, înaintează țintă spre mine, cu mersul lui de noctambul (parcă ar luneca pe şine) şi întreabă de domnul poet Dhimitrie. Nu se impacientează că nu te găseşte. Iese, uitând bastonul sau pălăria. Le uită premeditat...

— Premeditat! Ai învățat încă un cuvânt, puicuțo.

— Eşti idiot, Dhimitrie. Se întoarce peste un ceas, două, să-şi recupereze bastonul (de care nu are nevoie) şi întreabă încă o dată de tine. Dacă mă mărit? Nu, nu mă mărit. Nu zic că n-aş vrea, însă dacă-mi face curte unul cu intenții serioase şi află că lucrez ca secretară, şi unde, la ăia, la poeții „ăia neserioşii“, intențiile sale serioase devin neserioase, şi-atunci îi dau papucii. Tu ştii că în fond sunt foarte cuminte. M-am înscris, ştii, pentru o excursie la Veneția...

— Dă-o-ncolo, se scufundă, ce nu ştii? Dacă se scufundă cu tine?

— Nu-s eu atât de grea, băiețaş. Nu te înspăimântă individul cenuşiu cu baston galben?

— Încă nu. Nu cunoşti o fată, o roşcovană-aurie care să aibă un automobil albastru?

— Să mă gândesc... Nu. Ia stai. Soră-mea cea mare are automobil, dar e brunetă, şi Skoda ei este albă.

— Nu te prosti... Magda. Îți merge bine ceasul?

— Da. Întârzie doar.

La şi un sfert fix intră val vârtej Toma Bumbuc, privi pendula:

— Am întârziat, mormăi ca pentru a se scuza, deşi nu-l acuza nimeni, dar m-a vizitat în Turnul de Apă un ins țăcănit care se interesează de Bucur O., actorul, şi de tine, Dhimitrie. În ultima vreme interesul pare să-i fi trecut definitiv asupra ta, poete. Mă plictiseşte teribil, mai alea că mereu îşi uită câte ceva, şi revine.

— Îşi uită bastonul galben?

— Care baston? N-are nici un baston. Îşi uită servieta în care, ştii, m-am uitat din pură curiozitate, că nu se închidea

ca lumea, ține un teanc prăfuit de note muzicale, o mască, şi atât. Îşi uită şi umbrela.

— Atunci nu e acelaşi, decretă Magda. Cel care vine aici îşi uită bastonul. N-are umbrelă, n-are servietă. Are pălărie.

— Da? Vine în fiecare zi?

— Aproape. Înainte de sosirea redactorilor.

— Staţi puţin! exclamă Dhimitrie (p.), cuprins de o mare idee. Precis că este emisarul ei. Unde pot da de acest om?

— Emisarul cui, zăpăcitule?

— Al lui Z. Z, de la zăpadă.

— Asta cine mai e? se interesă Magda.

Toma Bumbuc ridică din umeri.

— De când s-a întors din ciudata sa escapadă, se exprimă cam incoherent.

— Un poet e obligatoriu să se exprime incoherent, decretă secretara redacţiei.

10. Apăru redactorul şef. Ca de obicei, produse confuzie, dând trei sau patru dispoziţii contradictorii, în aceeaşi clipă.

11. Apăru Ştefan cel Bigot, în spatele biroului său atârna un cartonaş pe care se aflau înşirate „condiţii de îndeplinit pentru a ajunge un romancier de treabă“, în număr de şapte. Multe? Puţine? Dhimitrie (poetul) efectuă o mişcare bruscă, un fel de salt, ca pentru a se feri de un inamic invizibil, din spate, a cărui prezenţă o intuieşti fulgerător.

12. Totuşi a fost prea târziu, cele două împuşcături răsunară, Rio Jim se prăbuşi lent, bătând îndelung aerul cu braţele, stranie şi zadarnică încercare *de a înota mai departe*, iar Marele Regizor, fără să înţeleagă, ceru: Hei, nu exagera... eşti abia atins, abia două gloanţe, şi unde?, doar în partea stângă a pieptului, nici nu ştii că eşti rănit... strecoară-te pe sub diligenţă, târăşte-te mai departe în întâmpinarea adversarului!

Însă Rio Jim, interpretat de actorul Bucur O., nu mai schiţă nici o mişcare.

12+1....Dhimitrie (p.) efectuă o mişcare bruscă, un fel de salt, pentru a se feri de uşa ce se deschisese brusc, împinsă de mâna nervoasă a *Cenuşiului*. În clipa următoare, transpirând, gemând de durere, blestemând, regretă, mai bine s-ar fi lăsat pocnit de toate uşile din lume!

Z. îl prevenise:

— De-acum înainte, poete, luni şi ani de zile, va trebui să te mişti lin ca o balerină pe gheaţă. Orice întoarcere bruscă, orice avânt necugetat, îţi vor provoca dureri... nu sufleteşti. Dar nu-ţi vor lipsi nici acestea! Încearcă să-ţi mlădiezi fiecare gest şi lumea se va mira de schimbarea subită a ţinutei tale. Din animal necioplit, colţuros, vei deveni o felină plină de graţie şi, luând pilda trupului, vocea ta needucată, hârâitoare, nestăpânită, enervantă, se va cizela, cred, vei începe s-o stăpâneşti, fireşte dacă vei înţelege-n cele din urmă că glasul omenesc e o minune care s-a născut anume pentru a delecta urechea, tot omenească, iar nu ca s-o zgârie, s-o sperie. O voce poate cuceri o cetate. Crezi?

— Consideri că ar trebui să-ţi fiu recunoscător că m-ai... sfârticat?

— Da, aşa consider, surâse de la mari distanţe Zăpada. Întâlnirea cu mine este marea şansă a vieţii tale.

— Te detest. În viaţa mea n-am urât pe nimeni cu atâta furie!

— Normal, comentă Z. Când vei începe să mă iubeşti va fi prea târziu. N-am mai văzut om care să se încadreze atât de perfect în destinul său, aşa cum o faci tu.

— Nu înţeleg ce spui.

— Nu vrei să înţelegi. Nu vrei să înţelegi, fiindcă spui ceva foarte grav, vorbi încet Z.

— Nu e adevărat! zbieră Dh. (p.). Nu mă încadrez nimic, în nici un fel de destin, în nici un fel de schemă, în nici un fel de ramă! Eu sunt poet!

— Ei şi ce? La ce-ţi foloseşte?

— Lumea mă ştie, mă apreciază, mă citeşte, despre mine vorbesc oamenii mari şi mici, am fost de mai mult ori premiat...

Se opri, înspăimântat singur de stupiditatea enormă a argumentelor. Întrebă, palid:

— Cum adică mă încadrez în propriul meu destin? Aici e o contradicție, nu vezi? Viața mea este, ieşită din comun, viața mea e o aventură perpetuă, dintre tembeli sunt cel mai afurisit, am trei locuințe... şi... şi...

— Şi la ce-ți foloseşte?

— La ce ar trebui să-mi folosească, şi ce ar trebui să-mi folosească?

Conştient că noile argumente pe care le debitase era de acelaşi calibru, îşi muşcă, nu limba, ci buza de jos. Continua să ningă afară, ningea mereu, Z. îl privea de la tot mai mari depărtări, iar Dhimitrie (poetul) simțea că meschinele sale pledoarii abia îl compromit. Îi ghicea răspunsul: „Păi, poate exact acesta a fost destinul tău să faci pe tembelul, însă fără a reuşi să fii un tembel de clasă".

O, nu! Acesta ar fi, cel mult, răspunsul meu, *către mine*. Răspunsul Zăpezii e tăcerea.

— Îmi reproşezi, bâigui el, ba nu-mi reproşezi, faci ironii, i-ro-nii, pe seama mea: afirmi că atunci când te voi iubi va fi prea târziu. Ar trebui să te iubesc acum?

— Îmi este perfect indiferent.

— Sigur. Sigur. Zăpada e totdeauna indiferentă. Chiar şi atunci când te acoperă... te sufocă. Tu eşti Zăpada. Accidentul meu, întâlnirea mea cu tine, fac parte şi el din „încadrarea perfectă în destin"?

— Accidentul nu are decât importanța pe care i-o vei conferi tu. Nenorocitule! Vei ajunge să te făleşti cu acest accident! După ce te voi *expedia*, vei începe să mă cauți înnebunit, smiorcăindu-te penibil în urechile tuturora că ai ratat marea ta iubire. Te vei purta absolut dezagreabil, dragul meu poet, dar acesta e destinul tău.

— Ai spus: *te voi expedia*.

— Fiindcă *te voi expedia*. Ai înțeles perfect.

— Nu e dur spus?

— Dur, însă adevărat. Z. deschise fereastra, zăpada năvăli peste ei. Aerul înghețat, pădurea, lătratul câinelui, teama de singurătate, se amestecară. – Tu! ridică Z. degetul, parcă

amenințându-l. Tu care-mi vorbeşti tot timpul – cu glasul acesta necultivat! – despre ura ta eternă! Dacă te-aş şti capabil de un sentiment etern, fie chiar şi ură, poate că te-aş iubi ca pe un zeu.

Dhimitrie (p.) medită puțin.

— Când se va produce „expedierea" mea?

— Curând, curând.

— Dar nu vezi că ninge groaznic?

— Orice zăpadă are un sfârşit, răspunse Zăpada.

— Nu am nici un chef să mă încadrez în destinul meu! scrâşni Dh. (p.) furios.

Z. ieşi, îl lăsă singur.

14. Toma Bumbuc îl găsi la telefon pe doctorul Bucur O. Mută receptorul în mâna stângă, degetele şi palma celei drepte asudaseră groaznic, le şterse de haină, cu sentimentul că întregul său corp e prins într-o plasă cleioasă. Căldura era mare iar telefonul era public, pe stradă defilau femei, spiriduşi, câini, alte obiecte, în vitrina librăriei de peste drum o fată drăguță, aplecându-se mult către interior, aranja cărți, broşuri, arătând tot ce avea de arătat iubitorilor de literatură.

— Doctore, trebuie să te văd!

— Ei? Nu acum.

— Eşti ocupat?

Fata din vitrină schimbă poziția, iar Bumbuc făcu semn unor nerăbdători care ciocăneau cu monedele în geamul cabinei că termină îndată.

— Marea ta experiență înaintează?

— Da. Da.

— Cum?

— Încep să mă conving tot mai mult că moartea e altfel decât tot ce ne-am închipuit noi până acum. Crezi?

— Dar viața?

— Ei... ştii tu! „Ultimul bombardament, din ultima zi, din ultimul ceas, din ultima secundă a ultimului război..." Oricum, trebuie trăită. Viața. Şi, dacă e posibil, trăită frumos.

— Asta e tot?

— Deocamdată. Dar nu e suficient?
— Aş fi vrut date... cifre...
— Mai târziu, cadetule. Avem timp din belşug.
— Oare?...

♣♣♣♣

1. Mai târziu... Smulg încă o foaie de calendar, 1990, decembrie, ninge, curând împlinesc şaizeci de ani, şi-s peste douăzeci de când mă tot pregătesc să deschid dosarul „Marelui Joc".

Ninge colosal de jur împrejur!

Ca în iarna de odinioară când roteam pe deasupra capului, ca pe o sabie, amenințarea cu dosarul „Marelui Joc", când, atât de tânăr!, atât de tânăr!, locuiam în Turnul de Apă împreună cu Androtancus, şoricelul „Sucursalei din Nord".

Între timp, m-au trădat femei, m-au părăsit prieteni, mi-am schimbat... lecturile, însă credincioasă mi-a rămas memoria. Perioada aceea corespunde cu un şir de evenimente, dintre care amintesc:

— Doctorul Bucur O. a aflat totul, sau aproape totul despre viață şi moarte.

— Actorul Bucur O. a fost răpus în chip misterios pe platoul de filmare.

— Dhimitrie (poetul) suferise un accident curios şi pornise în căutarea automobilului albastru. Acesta era destinul său, să caute automobilul albastru.

2. – Fireşte – se spovedi Dhimitrie (p.) – am intrat cu capul înainte într-o proaspătă încurcătură. Tu ce faci acolo, Toma?

— Pregătesc cafea.

— Nu vreau cafea. De ce vibrează Turnul de Apă?

— Şoricelul Androtancus urcă treptele... Dă-i 'nainte, în ce încurcătură ai mai intrat?

— Livia ține morțiş să mă prezinte părinților... în vederea logodnei. Da, e vorba de fata pe care am cunoscut-o în „dimineața sosirii din captivitate", şi cu toate că uitasem locul întâlnirii – cine le poate ține minte pe toate! – am găsit-

o, nu era greu, e taxatoare pe linia şapte. Vei zice, Toma, că-s ultimul om, şi chiar sunt! De ce a trebuit să mă întâlnesc cu ea, să fac pe marele amorez şi-n acelaşi timp să zbier ca o mâță cu coada strivită de dorul lui Z.?! Ce mă scoate din minți este că ea, Zăpada, a cam prevăzut cât de penibil voi evolua, cât de perfect mă voi încadra în penibilitate şi în destinul meu, cu câtă fervoare mă voi azvârli iar în întâmplări-ciorap şi întâmplări-fular.

— Una peste alta, îl întrerupse Bumbuc, ce ai de gând să faci, te însori cu această Livia, sau cauți urmele lui Z., şi automobilul albastru?

— Aş vrea să dau un pic timpul înainte.

— Neghiobule! Se dă el singur.

— Sau înapoi…

— Asta n-au rezolvat-o alții mai breji de cât tine. Ce este cu Livia? E însărcinată?

— Cum? Habar n-am.

— Evident. Cine ar trebui să ştie? Ea n-a zis nimic?

— N-am întrebat-o.

— Atunci, de ce atâta grabă şi zarvă? Dar părinții ei?

— Nişte oameni cumsecade, s-ar părea. Livia le-a spus că e logodită cu un poet. Vor să-l vadă la față pe logodnic. Sunt curioşi să cunoască un poet. Ei credeau că toți poeții sunt morți…

— V-ați logodit? Nu-mi amintesc să mă fi invitat la logodnă, bombăni Toma Bumbuc.

— Nici eu nu-mi amintesc să mă fi logodit, suspină Dh. (p.). Ce este aceea, de fapt, o logodnă?

Toma Bumbuc îşi scărpină nedumerit bărbia nerasă.

— Logodnă? Hm, un fel de… de unde dracu vrei să ştiu? Vorba ta, nu le poți şti pe toate!

3. Prima întâlnire dintre Dhimitrie (poetul) şi insul cenuşiu, pe scurt *Cenuşiul*, se produse într-o seară când se dădea la „Tivoli“ filmul „Călimara lui Sonny“, cu Bucur O. De sus din Turnul de Apă Toma Bumbuc se amuza, şi nu prea, observând marea de capete din fața cinematografului. Ziua încă nu plecase definitiv, îşi mai târa coada, noaptea nu se

anunțase decât prin avangărzi, iar porțiunea invadată de oameni părea un țesut organic privit la microscop, aşa cum văzuse el într-o zi când doctorul Bucur O. îl poftise în laboratorul său.

În acest moment Dhimitrie (p.) şi *Cenuşiul* se izbeau frunte de frunte în fața locuinței poetului de pe strada Babeuf. Poetul picase acolo în „inspecție inopinată“, şi numai Raymond Regele Spionilor cu ironia sa groasă, îl împiedicase să-şi agațe pe piept o insignă a brigăzii de moravuri. Într-adevăr, ce se întâmplase? O anume studentă, pe numele ei întreg J., care locuia prin vecini, îi şoptise la ureche că odăița lui e închiriată în nopțile când el lipseşte, clienților ocazionali, în trecere prin oraş şi care nu găseau loc la hotel. Loc la hotel nu era niciodată aşa că gazda sa mergea pe înserate la gară ca să-şi recruteze clienții. Dhimitrie (p.) se pregătea să-şi radă gazda, amenințând-o că pierde un atât de comod chiriaş care abia dacă vine o dată pe săptămână şi nu cere să i se facă ordine în hrubă, de asemenea nu cere să-i fie servită cafeaua la pat, când îl apucă de mânecă *Cenuşiul*. Poetul îl recunoscu pe dată, din descrieri şi tresări de speranță, crezând că e mesagerul lui Z., însă *Cenuşiul*, vorbind iute şi exprimându-se cam obscur, pretinse că el e adevăratul actor Bucur O. şi că are intenția să-şi ucidă uzurpatorul, dacă acesta-şi continuă jocul său blestemat. Unde e?

Dhimitrie (p.) râse, dezolat. Altceva sperase el! *Cenuşiul* nu era mesagerul Zăpezii. Dar al cui?

Cenuşiul continuă să amenințe, Dh. (p.) râse iar şi-i întoarse spatele.

4. Totuşi, în cele din urmă, după încă alte două întrevederi (*Cenuşiul* îl căuta peste tot) între ei se stabili o stranie alianță. Dh. (p.) îl va informa pe individ despre „mişcările“ actorului Bucur O. (nu era greu, ce-l costa să zică: Ieri Bucur O. a plecat de la Hollywood la Miami?), iar *Cenuşiul* va căuta şi el automobilul albastru.

Dhimitrie (poetul) avu din plin senzația că ia parte la un joc de copii şi se bucură teribil: Pentru început, îl expedie pe

Cenuşiu la adresa, de puțini cunoscută, a actorului Bucur O. de pe str. Docent Constantinescu. („Nu se ştie, poate că Bucur O. a revenit în țară incognito pentru câteva săptămâni de odihnă“.) Şi tot pentru început, *Cenuşiul* îl trimise pe poet la un amărât de mecanic, Sfârlea, care, zicea el, cunoştea toate automobilele ce se vânzoleau pe ici pe colo.

Cenuşiul nu găsi pe nimeni pe str. Docent Constantinescu, actorul aflându-se, aşa cum ştia toată lumea, în California. Nici Dh. (p.) nu făcu mare scofală, Sfârlea pretindea că nu are ştire despre R-10 albastru, cu o pipiță roşcovană agățată de volan.

Cercetările însă nu se opriră aici, şi nici colaborarea celor doi.

5. Livia, costumată corect, arăta ca o perniță fragedă şi probabil abia trecuse de şaisprezece ani.

— Minoră! se cutremură Toma Bumbuc. Nu vezi, Dhimitrie, idiotule, ce scrie pe fun... pe şoldul ei?

— Nu văd. Ce scrie, dragă *Bumby*?

— Ai grijă, că plec...

— La Pago-Pago, ştiu. Ce scrie?

— Câțiva ani puşcărie.

— Ei, surâse visător poetul. Câțiva ani de linişte. Poate că aş scrie ceva deosebit în acest interval, iar pe deasupra, nu m-aş încadra perfect în destin. Orice ar zice Zăpada, puşcăria nu e prevăzută în „încadrarea perfectă în destin“!

— De ce te complici, maimuțoiule, îl disprețui Bumbuc, cu puştoaice minore, când există atâtea secretare experimentate!

— Eşti un blazat şi un famen, îl ocărî poetul.

— Poate, mârâi Toma Bumbuc.

6. Până la Tahița – puțini kilometri. Urma automobilului albastru acolo se pierde. Vara, în absența ninsorii, distanțele par mai scurte. De reținut această idee, şi de comentat mai încolo. De comentat de asemenea insistența şi nerăbdarea lui Dhimitrie (poetul), bunda înflorată şi cele patru insigne ale

junelui cu mutra veşnic uluită de la ghişeul oficiului poştal Tahița.

Pădurea foşneşte şi se închină în amurg. Amurgul se-nchină pădurii. Aceste imagini le gândeşte Dhimitrie (p.), dar le concretizează limba mea. Exact ca-n experiența doctorului Bucur O.

7. – Încep să bănuiesc, încercă să lege o conversație Dhimitrie (p.) Z., este şi ea o magnifică, o supraviețuitoare.

— Nu! i-am replicat, mai dur decât era cazul. Cercul magnificilor, al supraviețuitorilor, este *închis*. Tu eşti doar un tolerat.

Plecasem în zori, cu aceeaşi hardughie mare a Institutului, cu acelaşi Geo cabalin lipit de pedale, Geo şi hardughia fiind puşi la dispoziția noastră de amabilitatea sumbră a doctorului Bucur O.

Dimineața se arătase la început confuză, din ceruri curgea parcă nămol, dar munții trimiseră un vânt care mătură şi măcină fantomele. Geo, răbdător şi tăcut, învârti automobilul prin păduri, pe drumuri impracticabile unde şi carele de luptă ar fi ezitat. Nimeni nu ştia nimic despre o cabană singuratică în jurul căruia dă târcoale un automobil albastru. Nimeni nu ştia nimic despre o fată pe nume Z. Normal. Cei chestionați se uitau oblic la poet. Ce mai vrea şi ăsta? Însă pădurile erau verzi, înalte, frumoase. Prin văgăuni şi colțuri pluteau mâhniri adânci, necunoscute.

8. – Se cheamă, încercă iar să pălăvrăgească netrebnicul de Dhimitrie (p.), se cheamă că eu am rămas cel păcălit. De altfel afacerile de-acest gen mă caracterizează...

— Cine te-a păcălit? întrebă cu lenevie Bumbuc. Z. te-a păcălit?

— Şi Z.! Toată lumea râde de mine, cadetule!

— Să nu-mi mai spui „cadetule“. Aşa au voie să mi se adreseze magnificii, supraviețuitorii. Cei autentici.

— *Cenuşiul* m-a cam tras de limbă, mărturisi poetul. Eu i-am dat adresa actorului, în vreme ce el n-a aflat nimic despre Z.!

— *Cenuşiul* e scrântit de cap. N-ar fi trebuit să-i divulgi nimic despre actor.

— Nu se sperie Bucur O. de un amărât de *Cenuşiu.*

— Nu se sperie. Totuşi, ar fi trebuit să-ți ții gura, poete!

9. Dacă Dh. (p.) n-ar fi pățit ce a pățit, ar fi inventat desigur totul. Pățania cu Z. îi era necesară. Dacă n-ar exista mărturie incontestabilă, cicatricile trupului său sfârticat, aş înclina să cred ca totul e chiar o invenție. Oricum, repet, în viața lui trebuia să apară un automobil albastru, o necunoscută („Z“) pe care s-o piardă şi să n-o mai găsească, altfel... ei bine, altfel nu s-ar fi încadrat în propriul său destin şi, ieşind din propria sa albie, ar fi deranjat sau zgândărit destinele altora, fiind posibile catastrofe de necalculat, ca la atingerea materiei cu antimateria.

10. Da, nu strică să fim cuminți. Să ne cunoaştem lățimea şi lungimea drumului. Altfel... Altfel, atenție! Altfel la fereastră apare, subțire ca un desen în peniță, o mână înarmată, două împuşcături răsună, nu prea bine țintite, *doar* în partea stângă a pieptului, suficient totuşi pentru ca... Şi la ce bun îndemnul Marelui Regizor?

— Ce e cu teatrul ăsta? Unde ne aflăm, la circ? (Moartea e ridicolă uneori, ca un clown bătrân şi obosit.) Hei! Nu se-aude? Sus, Rio Jim! Ştiu. Ai învățat la perfecție cum se moare... Scenele dinainte au ieşit bine, dar... *nu se moare acum, nu se moare în scena asta*!

11. *Cenuşiul*, neobosit, mişună prin oraş, multiplicat, taie piețele în diagonală, ca un corb, când cu baston, când fără baston, sperie câte o pisică (odihnitoare) ce şade în prag de casă visând, pândeşte la baza Turnului de Apă să dea nas în nas cu Toma Bumbuc, îl caută la toate cele trei locuințe pe Dh. (p.), îi caută pe alți magnifici şi supraviețuitori. Vrea, vrea neapărat să-i vină de hac actorului Bucur O.!

12. Ninge iarăşi. Ninge mereu! În liniştea Turnului de Apă îmi zic: poate am deschis de mult dosarul „Marelui Joc“ şi l-

am şi închis. Da. Şi în continuare mă gândesc la galaxii, ca un filozof... „Marele Joc“? Marele joc al timpului?

Şi, mai departe: marele joc al timpului, cu mine, nu jocul meu cu timpul, ci jocul dumnealui. Însă toate acestea galopează, surâzând în bietul meu cap. Îi voi da Melaniei un telefon: „Dragă Mel..., vino să deschidem împreună dosarul «Marelui Joc», mi-e dor de tine.“

Mel... habar n-are cât de mult am iubit-o,
vom răsfoi împreună aceste vechi pagini,
iar deasupra noastră se vor destrăma arborii
vor duela prin spații comete,
şi vom fi vizitați de ființe mici, „androtanci“,
„reliefani“, viguroşi „cățărători“ vor despica
țărâna, se vor apropia de noi, scuturându-şi
cu neglijență umerii...

Am iubit-o pe Mel... dintotdeauna, mai înainte ca ea să fi devenit soția doctorului Bucur O., dar ce era de făcut, era o femeie prea inhibantă pentru mine, şi mereu apărea prin unghere câte un Be Haş plicticos şi tăcut, învăluit într-un fel de nepăsare de care eu mă tem. Oamenii care te atacă direct sunt cinstiți, dar ăştia tăcuți ce răsar nu se ştie când prin colțuri... Cine-i înțelege? Chiar, cine?

— Mel... doctorul e acasă?

— Nu, *Bumby*... e mai absent ca oricând.

— Aşa ceva se poate spune doar despre un mort!

— Bate în lemn, *Bumby*. Vii?

— Eşti singură?

— Vino, în orice caz... Te aştept.

12+1. Să rememorez. Raymond Regele Spionilor, jignit, exasperat, aruncă paharul în barba Marelui Şeik Rahman, iar vinul, de fapt şampanie, şerpui spumând pe gâtul Şeikului, pe sub cămaşa lui, o parte ajunse pe masă, iar câteva picături printre sardele. Sardelele nu părură ofensate.

Cu mâinile-n şold, Sophie, soția inginerului Dorin Căpățână-Căposu privea scena, calmă, visătoare, frumoasă ca o păpuşă-gigant. Un vânt proaspăt al legănaților codri canadieni se învârtea-n şuvițele-i blonde.

— *Fichez le champ, fiston!* hârâi din barbă Marele Şeik, încă neclinit pe scaunul lui, neclinit şi întunecat ca o stâncă sub care a fost instalată o porție bună de dinamită.

— Ce? Cum a zis? Ce a zis? sughiță Raymond Regele Spionilor, uluit de propriul său gest, cu totul neaşteptat chiar şi pentru el.

— Pe câte mă descurc eu în hățişul limbilor străine, a cam sugerat să vă faceți nevăzut, şi încă repede, traduse cu blândețe Dhimitrie (poetul).

În marele salon „de paradă" al actorului Bucur O. se mai mişca doar limba pendulei, piesă medievală adusă din Marsilia. Până şi peştişorii din acvariu încremeniseră de parcă apa în care se zbenguiau ar fi înghețat ca printr-o minune.

Marele Şeik Rahman puse, în fine, pipa stinsă pe marginea mesei şi se ridică greoi.

— Regret, Rege, îți voi aplica o scărmăneală, cu țot respectul...

— N-ai să te bați, țipă subțire şi lung Magda, secretara Marelui Şeik. El o mătură lejer cu laba-i uriaşă şi Magda ateriză în cap pe un fotoliu scund, arătându-şi toate coapsele (câte? opt?) şi chiloțeii diafani cumpărați „de la copii".

Raymond Regele Spionilor, cu obraz pe care țepii răsăriră brusc, printre şiroaie de sudoare sărată (n-am auzit încă de sudoare dulce, dar, poate că...), țepi cărunți şi groşi cât ai periei de şuru(lu)it parchetul, aştepta acum să fie ucis. Cu Marele Şeik nu era de glumit. Blânda lui nevastă aştepta acelaşi lucru. Nu vreau să fac speculații. Nu vreau să precizez dacă aştepta cu plăcere sau viceversa.

Când, pe neaşteptate, în calea pieptului lat al Marelui Şeik Rahman, răsări un piept şi mai lat, de e cu putință aşa ceva.

— În casa mea nu se mai bate nimeni! V-ați scărmănat suficient în ultima vreme – din prietenie, bineînțeles. Fiecare la locul său!

— Ha! răcni Şeikul. Îți închipui că un „Oscar" mă intimidează? Un *biet* Oscar?! Piei din calea mea, Rio Jim! Îi voi aplica o corecție Regelui Spionilor!

A fost o scenă de neuitat. Dar cu urmări incalculabile. Bucur O., marele actor, îl apucă pe Şeik de barbă, Rahman îl apucă pe actor de chică, şi ambii îl apucară cu mâinile (probabil că aveau câte trei, fiecare din ei), îl apucară pe Raymond Regele Spionilor, de unde se putea apuca, în vreme ce strigătele doamnelor, neobişnuite cu asemenea manifestări, săreau împrejur ca nişte aşchii stârnite de un toporaş bine ascuțit ce retează un eucalipt.

Şi-n toiul acestei reconfortante tăvăleli, apăru, cine credeți?, Aquilina, managera actorului Bucur O. Da, apăru. Chiar, apăru. Rămase la uşa „salonului de paradă“, cu ochii reci ca nişte lame de ras scoase din uz. Privi o clipă – şi-n clipa aceea nu se întâmplă mai nimic.

— Ce este? vru s-o îndepărteze Toma Bumbuc, totdeauna lucid şi pe față. Ochii Aquilinei, deşi ficşi, vedeau în toate direcțiile. Zise, impasibilă ca un pietroi mare ce ştie că nu poate fi rostogolit de pe deal în jos:

— Un individ îl caută pe domnul actor Bucur O.

— Ce fel de individ? se interesă Toma Bumbuc.

— Unul nebun. Unul care pretinde că el este adevăratul actor Bucur O.

— E limpede, se lumină la față Toma Bumbuc, dacă admitem că Bumbuc era în stare *să-şi lumineze fața*. Eu cred că nu, dar nu am nimic împotriva lui, era şi el un singuratec ca şi mine.

Toma Bumbuc conchise aproape în şoaptă:

— Iată că a venit şi *Cenuşiul*... Cu mare întârziere... Dar mai bine întârzia încă un secol! Şi, către Aquilina: – Vezi, prietenii mei sunt deocamdată foarte ocupați. Individul acela nu poate fi primit! Şi Toma Bumbuc închise cu sânge rece uşa.

Degeaba! Prin ferestrele deschise năvălea aerul proaspăt al nopții. În cadrul uneia din ferestre se insinua, ca un desen fragil în peniță o mână subțire, subțire dar înarmată...

14. Amintirile lui Dhimitrie (p.) din lumea ireală. Printre pietre, printre pietrele pietrarului Dimitrie, soarele se strecura ca un dulău galben. În afară de soare, prin satul

acela cu multe pietre cioplite şi necioplite, se plimba liniştea la braț cu nepăsarea, urmați la câțiva paşi de fatalitate (cuvânt probabil ostrogot) cărările li se-ncrucişau şi se despărțeau, pentru a se reuni iar, ca într-un joc fără epilog.

Toma Bumbuc vorbi pe neaşteptate. Repede şi cam fără şir, exact ca atunci când trăncăneşti una pentru a-ți ascunde adevăratele gânduri sau, eventual emoțiile reale. – Mă, zise el, prea subțire, prea sonor, te-ai gândit că în spatele nostru mereu se taie sfoara... sau timpul, sau, cum să te fac să înțelegi, bagajul nostru de aşa-zise acumulări...?

— Nu pricep, fii mai explicit, mormăi Dh. (p).

— Tu nu pricepi niciodată, nimic. Îmbătrânim! Rămânem fără biografie!

Dhimitrie (poetul) se poticni, îşi drese greu echilibrul, răspunse neaşteptat de opac: – Tot nu pricep, prostii, biografiile mele, sau autobiografiile, se află peste tot, prin tot felul de sertare şi *dosare*...

— Chiar şi-n dosarul „Marelui Joc".

— Nu ştiu. Nu ştiu nimic despre dosarul „Marelui Joc". Poate că nici nu prea vreau să ştiu. Dar ştiu că biografiile mele există şi unde trebuie, şi unde nu, la O.N.T., la Uniune, la Regională, la secție, la Arlus, la facultate, la editură, la oficiul de locuințe, posibil că şi la ofițerul stării civile, deşi, am impresia, nu m-am însurat încă niciodată, or fi făcut rost de una, pentru orice eventualitate, să fie.

— Şi-n felul acesta, risipindu-ți biografiile, ai rămas fără nici una, însă eşti doar un mic idiot, nu pricepi nimic, eu filozofam, iar tu te cobori către sertare...

— Nu observasem că filozofezi! Când filozofezi, ridică mâna stângă, sau pune-ți mască de filozof.

— Nu observi nimic fiindcă eşti prea ocupat să te observi pe tine!

— Prea înțeleptule!

— Eu vorbeam, dacă poți pricepe, despre pierderea contactului cu trecutul, cu timpul scurs, cu viața consumată, ireparabil şi definitiv şi tragic.

— Eşti pus pe vorbe mari astăzi, *Bumby*! Mă plictiseşti. Şi de altfel, ai uitat să faci prezentările.

— Ai dreptate. Toma Bumbuc se întoarse către petrar. – El este Dhimitrie (poetul), iar d-lui este Dimitrie petrarul.

Petrarul, scund, supt, îl privi pe Bumbuc. Întrebă ce mai face domnul care as-iarnă a mas la el şi a vrut să se facă ajutor de petrar.

— E mort, răspunsese scurt Bumbuc, şi păru că tranşase definitiv întrebarea.

De altfel, nu mai urmară şi altele.

♣♣♣♣

1. Iar eu visez cavalcade infernale! Într-o bună zi, totuşi, trebuie să părăsesc Turnul de Apă. Prin ninsoarea ce se va accentua cu fiecare anotimp, trupul meu, ca o ghiulea de oțel viu, îşi va croi un coridor şerpuit, iar tălpile şoşonilor vor aşeza peceți asimetrice ca ale unui şchiop, cu toate că nu am şchiopătat decât o singură dată în viață, în frageda, îndepărtata, pierduta copilărie, când am călcat cu piciorul desculț, lung şi apăsat peste un tăciune care, în bătaia soarelui părea negru şi stins, şi când colo mocnea furios. Da.

Rana prindea crustă, sub crustă se întâmpla o infecție, medicul unul cu bărbie kilometrică de-o puteai înnoda, smulgea fără menajamente crusta, dar se făcea alta şi sub alta se întâmpla o nouă infecție, aşa că toată vara am umblat în călcâi, în dreptul, şi spre toamnă, vindecându-se buba, şchiopătam de-a binelea.

2. Ca să mă dezvăț de şchiopătat, încasam bătaie după bătaie. Pecețile şoşonilor, în zăpada mereu mai densă, şi mai albă – dacă e posibil aşa ceva – vor arăta direcții contrarii, pentru a-l deruta pe *Cenuşiu*. Zadarnice, târzii, precauțiuni! Cavalcada şi urmărirea continuă! Pe toate direcțiile, însă un singur inamic, cu fler, cu nas de copoi, un inamic tenace ca o probă de cuirasat, dement până-n vârful unghiilor în încăpățânarea lui de a tranşa rivalități ca şi inexistente, se va ridica din umbră în clipa în care nimeni nu se mai aşteaptă, va întinde mâna lui înarmată, subțire ca un desen în peniță, două împuşcături or să răsune...

3. Atâția ani mai târziu, îmbătrânind, confuz ca un struț într-o baltă, Toma Bumbuc avea să repete-n stânga şi-n dreapta, oricui avea chef să-l asculte: *moartea lui Bucur O. n-a înțeles-o nimeni, şi mai ales, nimeni n-a priceput care existență a sa a fost suprimată.*

Dar în realitate, evenimentele n-au fost lipsite de o anumită limpezime. Să ne amintim numai de porunca Marelui Regizor:

— Sus, Rio Jim, în scena asta încă nu se moare, ai căzut excelent, eşti abia rănit, şi unde?, două biete gloanțe în partea stângă a pieptului, acum te târăşti, te strecori pe după diligență... Hei, tu, *figurantul* de colo, scutură-l pe Rio Jim, pare să fi adormit!

4. Toma Bumbuc, la redacție, avu o zi sâcâitoare, cu tot felul de colaboratori ce apăruseră în cete, colaboratori de care toți se fereau, iar el, amabil, plutindu-şi sub tavan capul mic cu părul lins, transmise fiecăruia obiecțiile sau le respinse materialele – fapt care avea să-i aducă multe antipatii, cu toate că nu avea nici o vină. Scăpând de toți, ostenit, se lăsă într-un fotoliu erodat de greutatea – variabilă – a tuturor redactorilor şefi şi adjuncți ce se perindaseră prin ani, ars de țigări uitate pe speteze (redacția era să fie incendiată de paişpe ori), pătat de liquerurile feluritelor aniversări şi sărbătoriri.

Îşi amintea... Expediția – a câta?! – efectuată la Tahița, fusese din nou un eşec. Mai întâi, petrarul Dimitrie rămase impasibil la sugestia lui Dhimitrie (poetul) că, într-o bună zi, descoperit şi „lansat", ar putea să ajungă cineva, un al doilea Brâncuşi. Dimitrie petrarul nu auzise de acesta, cum de altfel, nu auzise nimic despre o fată-pictoriță ce bate ținutul într-un automobil albastru, roțile căruia, la intervale nedefinite, strivesc, în treacăt, câte un poet în viață. Cât priveşte morile (ne amintim că în cabana din pădure exista o pictură cu o moară, un morar şi-un câine) ele scârțâie, vreo câteva, cu morarii şi dulăii aferenți, pe văile de primprejur. Placă, domnii, să cerceteze şi să întrebe şi pe-acolo.

5. Şi părerea ta despre *Cenuşiu*? Un actoraş maniac, ratat, psihopat, şi tot ce doreşti, gelos pe faima marelui Bucur O.?

Dhimitrie (poetul) sugea cu poftă un ac (proaspăt). Toma Bumbuc îl scruta sever:

— Dacă i se-ntâmplă ceva actorului, vina cade pe tine rosti Toma Bumbuc. Tu i-ai indicat adresa!

— Da? De ce? Adresa marelui Bucur O. o cunoaşte toată lumea, răsări Dh. (p.) ca dintr-un neant albastru în care el şi acul se roteau unul în jurul celuilalt ca steaua dublă Y Leonis.

6. Vai, stelele duble! Fatală viziune, de unde-mi răsări?

7. Bucur O. era lungit pe covorul ieftin de iută din mijlocul camerei. Dădea impresia că încercase să se târască în spatele mesei... ca în spatele diligenței. Cele două gloanțe ce-l perforaseră n-au lăsat urme cine ştie cât de vizibile. Puțin sânge...

Fereastra era deschisă (fiindcă prin fereastră, ca un desen subțire în peniță, o mână înarmată...), uşa, deschisă la fel. N-am avut dificultăți ca să intru şi nici măcar nu m-am speriat. Eu mă sperii mai ales când nu este cazul!

Poate că moartea lui Rio Jim din film pregătise moartea reală a lui Bucur O., şi-n subconştient o aşteptam. O prevedeam.

Acum, după atâția ani, ştiu că aşa e: o aşteptam şi chiar mi se părea inevitabilă.

Emoția, cum să zic, pe semne tocmai din cauza asta lipsea, dar am mai afirmat că niciodată n-am fost la înălțimea evenimentelor. Ce să fac, n-am fost, chiar n-am fost! Fireşte că ar fi trebuit să zbier să vină autoritățile – se făptuise o crimă! – dar eram convins că există pe undeva un mesaj personal care-i priveşte numai pe magnifici şi supraviețuitori, un mesaj ce aparținea de drept dosarului „Marelui Joc“. Trebuia să-l găsesc, înainte de a veni anchetatorii şi de a sigila totul.

8. Bucur O. stătea lungit pe covorul ieftin de iută din mijlocul camerei. Părea că adormise... târându-se pe după diligența cuprinsă de flăcări, în clipa când ar fi trebuit să deschidă focul asupra fostului său amic Doc Holliday. Bucur O. părea un „cățărător“ ce vine din adâncimi şi-şi permite un scurt răgaz. Cămaşa era despicată la spate – nimeni n-a priceput vreodată din ce cauză, lăsând dezgolit umărul vânjos şi o parte din cicatricea rănilor căpătate în „ultimul bombardament, din ultima zi, din ultimul ceas, din ultima secundă a ultimului război“.

Am făcut pe detectivul. M-am dus la fereastră unde am dat de urme de scrum şi am înțeles că idiotul de *Cenuşiu*, înainte de a scoate Coltul său afurisit, fumase o țigară întreagă, conversând din grădină cu Bucur O. Şi ce-i spusese? Vechea placă; „Eu sunt adevăratul Bucur O., iar nu tu!“. Însă era treaba organelor să-l radă pe *Cenuşiu*, nu a mea.

M-am învârtit prin cameră. Nu trebuia să fii foarte deştept ca să înțelegi că Bucur O. murise greu. Se ridicase de câteva ori, căzuse iar, răsturnând mobile. *Cenuşiul* urmărise totul până la capăt, sau o tulise imediat? Dar dacă el înşfăcase şi mesajul. Nu, iată-l! Iată mesajul!

9. Am format numărul redacției, i-am cerut Magdei să-mi facă legătura cu Ştefan cel Bigot şi am pornit conversația c-o întrebare colosal de inutilă:

— Ştefan, eşti la redacție?

— Dar unde crezi? Tu ce număr ai format?

— Ai dreptate, m-am zăpăcit... Dă-i afară pe toți din birou şi pune în mişcare *mecanismul*. Bucur O. a fost ucis. Împuşcat.

— Ascultă, căscă plictisit Ştefan cel Bigot. Sunt extrem de ocupat. Tu de ce nu eşti la redacție? Ai băut de dimineață?

— Am avut o presimțire şi m-am dus la Bucur O. Ascultă-mă! Ascultă-mă! El zace într-o baltă de sânge cu două găuri în partea stângă a pieptului! Cred că s-a întâmplat aseară, după scandalul acela şi după ce noi toți am plecat. Nu-ți aminteşti că Aquilina anunțase un individ care vrea să-l vadă pe actorul Bucur O.?

— Toma Bumbuc, nu mai ştiu ce să cred. Ai picat în cap?

— Cred că nu. Bucur O. a lăsat un mesaj personal. Restul nu contează. Anunță Procuratura şi pe cine mai trebuie, că te pricepi la chestii dintr-astea.

— Jură că nu glumeşti!

— O, doamne, Ştefan!

— Dar pari foarte calm. Prea calm!

— Şi sunt calm. Eu mă agit doar *când nu este cazul*.

10. Bucur O. era lungit pe covorul ieftin de iută din mijlocul camerei. Pentru un mort avea o poziție relativ comodă şi o figură relativ *necontrariată*. Părea că doarme cu fața înclinată pe dreapta. Brațele desfăcute lateral – încercare de a înota? – puțin chircite, adunaseră covorul prăfuit şi ros sub el. Unghia degetului arătător al mâinii stângi era vânătă, o lovise cu ciocanul încercând să dreagă nu ştiu ce la cuşca porumbeilor. Procurorul fuma în fereastră, cam în locul unde şezuse *Cenuşiul*.

Procurorul îl cunoscuse pe Bucur O. şi era un om inteligent. El intră cu simplitate în „Marele Joc“, nu-l costa nimic. El zise:

— Cine s-ar fi aşteptat să fie ucis doctorul? N-avea duşmani…

Toma Bumbuc dădu o replică: – Păi n-a murit în timp ce era doctor, ci în timp ce era actor.

— Cum vine asta?

— Asta vine altfel…

— Şi de unde ştii?

— Ultima vreme renunțase la cariera sa doctoricească pentru a se dedica actoriei.

— Da? Procurorul îşi scutură scrumul țigării exact în locul unde şi-l scuturase *Cenuşiul* în vreme ce Bucur O. murea.

Bumbuc adăugă:

— Rio Jim avea destui inamici. Vedeți, a fost împuşcat cu Coltul.

— Asta urmează s-o stabilim noi, replică cu blândă mândrie procurorul.

— Eu ştiu de pe acum, se zburli Toma Bumbuc. Nu putea să fie decât un Colt. Rio Jim n-ar fi acceptat să fie ucis decât cu un Colt!

Procurorul: – Dar nu l-a întrebat nimeni cum doreşte să fie ucis. Sau a fost întrebat?

În timp ce fotograful Justiției lua ultima poză, Sophie, soția lui Căposu, se exprimă pe franțuzeşte că Melania n-ar trebui să fie lăsată acum singură, se va duce ea să-i țină tovărăşie, Marele Şeik Rahman încercă să-i răspundă că Bucur O. n-a fost căsătorit cu nimeni, nici măcar cu Melania, dar tăcu, „Marele Joc“ era „Marele Joc“, aşa că o expediară, pe Sophie, să-i țină tovărăşie „soției“ defunctului.

11. *Mesajul lui Bucur O.*

Băieți, moartea e egoistă, geloasă, te acaparează... Nu există regrete. Importanța propriei tale morți, anulează toate celelalte, e un eveniment formidabil. Acum ştiu. Te concentrezi ca să î*naintezi,* fiindcă vine o clipă lungă, atât de lungă încât ai impresia că te opreşti definitiv undeva între viață şi moarte, în punctul *unde nu se rezolvă nimic*, şi te cutremuri vrei să ştii până la capăt. Ar fi păcat ca punctul în care nu se rezolvă nimic, să fie chiar moartea, ce hrană poți oferi în acest caz *curiozității fundamentale*? Acest soi de curiozitate nu acceptă decât date absolute.

Asta e tot ce am putut să aflu. Dacă e prea puțin, iertați-mă.

Dacă mi se întâmplă ceva, doresc să fiu incinerat, iar cenuşa să-mi fie aruncată peste munți înzăpeziți dintr-un avion argintiu?

Ultima frază încurca totul, nu se mai putea şti când îşi scrisese Bucur O, mesajul personal către magnifici şi supraviețuitori, înainte de a muri sau în timp ce murea, iar sensul semnului de întrebare din final scăpa oricărei analize. Da.

♣♣♣♣

Dhimitrie (poetul) urcă scările Turnului de Apă cu aerul misterios al unei capre-matematician.

Venise o dimineață. Am făcut vânt cu piciorul unui scaun în direcția lui cerându-i să nu mă deranjeze prea mult câtă vreme mă bărbieresc, dar el:

— La ce oră e chestia?

— De unde ai aflat? Nu e nici o chestie...

— Toma... mincinosule... Vreau să vin şi eu! Vreau!

— Nu uita că eşti un magnific şi un supraviețuitor decât prin adopțiune. Nu ştiu dacă or să te primească. Nu ştiu dacă le plac poeții tineri care sug ace.

— Am să le sug pe ascuns.

— Poate. Să vedem. Lasă-mă dracului să termin cu bărbieritul, fă ceva, aprinde aragazul şi fierbe nişte ouă.

— De ce nu pe primusul locotenentului Kalendula?

— Are să explodeze, dobitocule, nu vezi că am aragaz nou?

— Nu e un motiv să te umfli în pene.

Nu m-am umflat în pene. Mi-am întins uşor pielea pe sub bărbie într-un loc unde am o mică cicatrice în formă de X, invizibilă aproape (o căzătură la vârsta de opt ani); în locul acela lama culege foarte greu firele de păr aspre şi de obicei mă tai urât, aşa cum s-a întâmplat şi acum, din cauza poetului.

Acesta, între timp, găsise pâine iar acum punea pe măsuță piper, sare, ceapă. I-am explicat, măgarului, că nu se cuvine să mâncăm ceapă, mi-am spălat obrazul la chiuvetă cu apă rece, mi-am tamponat cu spirt X-ul însângerat până ce sângele s-a oprit, mi-am prins la gât un ştreang, vreau să zic o cravată interesantă, m-am vârât în costumul cel nou cantr-o teacă şi am dejunat împreună cu Dh. (p.) ouă moi.

Când am coborât din Turnul de Apă, dimineața era în toi, Dhimitrie (p.) procură la repezeală un taximetru (proaspăt) şi, după un turneu pe străzile Cârtiței, Babeuf şi Aurarilor, presărat cu incidente nesemnificative, poetul arăta suficient de elegant ca să facă față chiar şi unui pluton de execuție. Da.

Pe la ora nouă şi ceva taxi-ul trase în fața locuinței Melaniei care, având liber de la serviciu în acea zi festivă,

făcea plajă pe terasă, tolănită într-un chaise-longue, ținând pe genunchiul drept pivnițele Vaticanului. Mai exact spus „Pivnițele Vaticanului“.

Ca de obicei, ne dădu bani ca să-l putem alunga pe taximetrist.

— Nu porți doliu! îi reproşă Dhimitrie (poetul).

Remarca lui mă indispuse. N-ar fi trebuit să vorbească aşa. I-am tăiat-o: – N-are cum să poarte doliu când e în costum de baie!

Mel... ne promise că va fi gata într-un timp record şi-apoi lunecă prin fața noastră lăsând o dâră de parfum „Masumi“. Avea părul adunat şi ridicat la ceafă, ca să se bronzeze, vezi bine, şi ceafa, şi arăta bine, enervant de bine.

2. În ciuda promisiunii – pe care nici n-o luasem în serios, Mel... se dichisi vreme îndelungată, schimbă vreo şapte vestimentații căutând-o pe aceea care se asorta mai bine cu ceea ce numea ea „nuanța zilei“, obosi vreo trei oglinzi tot răsucindu-se în fața lor, iar când fu aproape gata şi c-un oftat ne pregătirăm de plecare, poarta scârțâi jalnic ca piciorul de lemn al unui invalid de la Verdun. Nu era nimeni altul decât armurierul căruia-i încredințasem (aşa cum făcuse cândva şi Melania), spre demontare şi revizuire bătrânul meu orologiu vechi de pe vremea lui Nero şi care scăpase atunci ca prin minune din celebrul incendiu.

Pasiunea pentru ceasuri vechi (şi stră-stră-vechi) fusese implantată printre magnifici şi supraviețuitori de către bătrânul prof Rață, pe care aveam să-l revedem curând, curând.

Revin la armurier. Nu l-am recunoscut. De altfel am impresia că-i încredințasem orologiul tot pe vremea lui Nero. Armurierul e un ins a cărui înfățişare fie că se schimbă neîncetat, fie că nu poate pătrunde într-o memorie ca a mea, ca să nu mai amintesc de numele său pe care numai un creier paranoic (?) l-ar putea reține. Iată, îl am notat pe marginea unei foi din dosarul „Marelui Joc“: Hrwaszartanowicz.

Înaintând pe alee, el trase un salut, fluturându-şi pălăria cu boruri largi de puse în stare de alarmă toate coţofenele de prin împrejurimi. Armurierul se înfipse-n faţa mea, care-l examinam uluit, fără să-mi amintesc cine e.

— V-am căutat şi acasă, domnule Bumbuc, spuse el. Negăsindu-vă, am ştiut că sunteţi aici...

— Pe mine mă căutaţi? am întrebat la fel de amabil ca şi bătrânul Archimede în ziua când a descoperit principiul pe care s-a şi grăbit să-l botez cu numele său, cu toate că poate avea deja un nume...

Mel... pufni în râs.

— Vechitura aia de orologiu, strecură printre dinţi armurierul.

— A, mă dumirii, domnul Hrw...!?

Mai departe n-aşi fi putut să-i pronunţ numele nici sub ameninţarea ghilotinei.

— Hrwaszartanovicz, zise Hrwaszartanovicz.

— Sigur, sigur, domnul Hrw... Melania, ţi-l prezint pe dl. Hrw...

— Îl cunosc, zise Mel...

— Hrwaszartanovicz, se înclină armurierul, ignorând sau neauzind cuvintele ei. Sau poate că nici el n-o recunoştea.

Apoi făcui cunoştinţă armurierului cu poetul.

— Dhimitrie, îmi pare bine.

— Hrwaszartanovicz, îmi pare *şi mai bine*.

— Ei bine, d-le Hrw..., orologiul meu e din nou sănătos? Ar fi o surpriză plă...

Nu, piesa aia de muzeu încă nu prinsese viaţă, dar existau şanse bune. Da, existau. Hrw... descoperise o anumită piesă ce părea la un moment dat de neînlocuit, la un coleg din Mediaş, sau Sighişoara, nu-mi mai amintesc, acesta însă cerea un anumit preţ, destul de pipărat, eram de acord? Preţul, reprezenta o jumătate de leafă, dar ca să scap de armurier am zis da, iar el mulţumi şi dispăru.

3. Ce mai face Androtancus, şoricelul „Sucursalei din Nord“ se interesă Mel...

— Ce părere aveți, interveni Dh. (p.), Z., Zăpada, are să-mi trimită „facturile“?

— Se înțelege, poate, şi are să-ți ceară un preț pipărat: VIAȚA!

Acestea fiind zise, am pornit-o încetişor către „festivitate“. Nu ne grăbeam. La asemenea „festivități“ nu eşti elegant dacă nu întârzii cel puțin un ceas.

Conform unui vechi obicei prof Rață, fostul nostru diriginte, citi catalogul şi fiecare trebui să-şi extragă dosul din banca devenită neîncăpătoare şi să raporteze asupra victoriilor personale din ultimii vreo douăzeci de ani. Când veni rândul Melaniei, ea spuse că încă nu e măritată, dar, deşi nemăritată, n-are copii... Femeia aceasta a avut totdeauna un umor şi subtil şi nebun, de-aia am iubit-o, şi o iubesc şi acum. Însă majoritatea celor din clasă nu se prinseră şi o examinară mirați. Ei şi ce?!

Urmă, ei bine, urmă în catalog Bucur O. şi, pronunțându-i numele prof Rață îşi compuse vocea şi înfățişarea adecvată, de-mi veni să plec imediat, dar imediat, la Pago-Pago.

— Bucur O.! zise Rață.

Careva se pregătea să răspundă „decedat“, dar în momentul acela Dhimitrie (poetul) – singurul intrus – avu o mare inspirație pentru care îi iert aproape toate păcatele, țâşni din bancă, subțirel, frumuşel, cu toată cicatricea de pe obraz (sau poate datorită ei!) şi zise tare, cu vocea lui de zile mari, barând întregul ceremonial funebru. Zise tare şi vesel:

— Bucur O.?! Cum, nu ştiți? E în California pentru moment, turnează *câteva* filme cu bătrânul John Ford.

Prof Rață n-a înțeles nici până azi cum devine cazul. Nici alții n-au înțeles.

4. Toată clasa făcu apoi o vizită „protocolară“ profesorului Danciu care paralizase şi nu mai putea să umble. După care ne-am dus acolo, la... cum îi zice?, la cimitir. Pe piatra funerară comandată de magnifici şi supraviețuitori petrarului Dimitrie se putea distinge clar:

BUCUR O.
actor şi medic, laureat

al premiului OSCAR şi
al premiului „Ambroise Paré“
al Acad. Franceze.

iar jos de tot, cu litere minuscule: „Ultimul bombardament, din ultima zi, din ultimul ceas, din ultima secundă a ultimului război“.

5. Inevitabila petrecere, se prelungi mult, prea mult. Dhimitrie (poetul) declară:

— Eu sunt Marele Cal.

Toma Bumbuc îl contrazise: el era Marele Cal. Până la urmă toți doriră să fie Mari Cai, toți bărbații, iar doamnele, după sex, năzuiră să fie Mari Cale. Petrecerea se sparse către dimineață. Dhimitrie (poetul) procură un taxi, pentru el, pentru Toma Bumbuc şi pentru Mel... şi ceru să fie dus sus la marginea oraşului, acolo, unde-l sfârticase automobilul albastru, acolo în locul lui de nostalgie sau chiar de durere. Acolo, unde şoseaua ce urcă, se sparge-n munți.

Coborâră şi alungară taxi-ul.

Dhimitrie (poetul) făcu ochii mari. Privirăm într-acolo unde privea şi el. Un automobil albastru cobora serpentinele în mare viteză. Dhimitrie (poetul), total imprudent, se proțăpi în fața lui. Nu, nu era Z! Prea ar fi fost frumos... Roşcovanul fălcos de la volan abia izbuti să frâneze în ultima clipă şi sări din maşină.

— Ah, credeam că e Z! încercă să se scuze poetul.

— Nu e Z., e X, dacă-ți convine, urlă roşcovanul şi-i arse o directă. Interveni Toma Bumbuc. Şi alții doi, din automobil, interveniră. Se pisară zdravăn.

Mai târziu, în iarbă, pe marginea şanțului, Mel... îi şterse de sânge.

Toma Bumbuc:

— Hai, Dhimitrie, SUS, trebuie să fim veseli, acesta e doar un *semn*, trebuie să vină şi automobilul albastru *cel adevărat*!

Melania râdea, râseră şi cei doi, mergând încet către cea mai apropiată locuință a poetului ca să se mai aranjeze...

...X. Şi poate că n-am să deschid niciodată dosarul „Marelui Joc”.

Y. Ninge iarăşi. Ninge mereu! SUS Rio Jim, nu aceasta e scena în care se moare, să mergem, bătrânul indian rămâne să păzească focul.

Z. (De la Zăpadă) Ea rămâne. Ea care ne sfârtică din când în când sub roţile automobilului albastru şi dispare. Ea, cea blândă şi crudă. Marea ta ură şi dragoste.

cortina

1969—1979

EDITURA DACIA

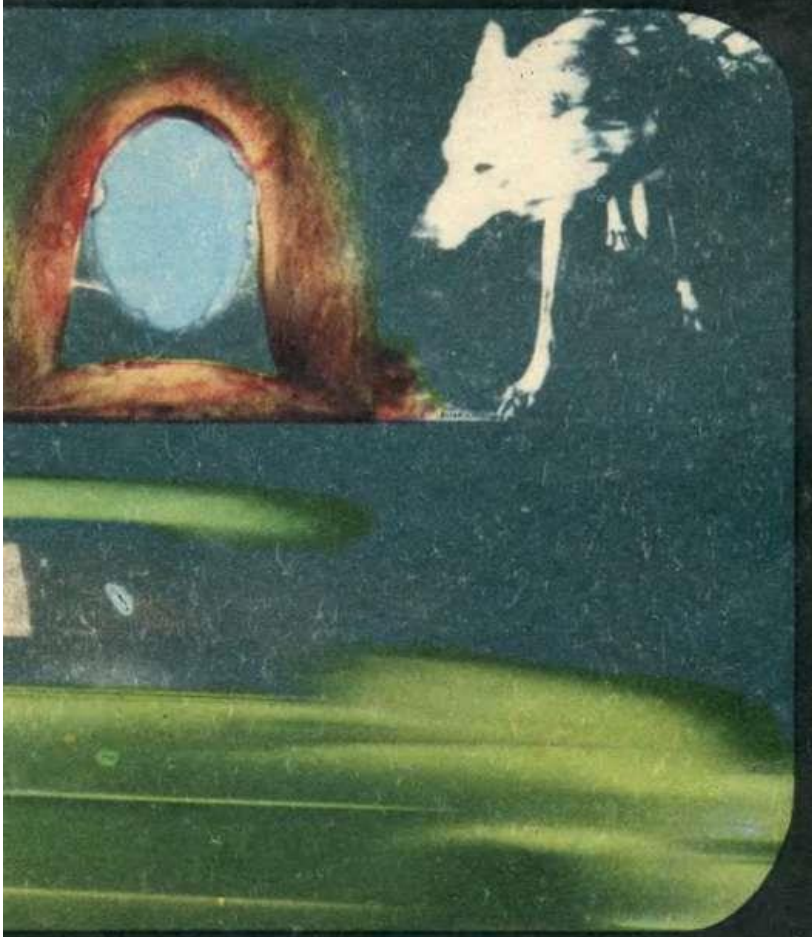

Lei 9,–